

TÜRKİYE'NİN GELECEĞİ

İçin

Özgün Bir Tasarım:

*Türkiye Yüzyılı
Maarif Modeli*

Rapor - 3

ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ÖĞRETİM PROGRAMLARI VE DERS KİTAPLARI DAİRE BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

İLE FARKLI BAKANLIKLARIN
STRATEJİK RAPORLARININ
KESİŞEN YÖNLER ÜZERİNDEN
KARŞILAŞTIRILMASI

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Genel Yayın Yönetmeni

Halil İbrahim TOPÇU

Yayın Koordinatörü

Dr. Bilgen KERKEZ

Editörler

Dr. Pelin ÜREDİ

Yazarlar

Dr. Çiğdem GÜZLE KAYIR

Dr. Derya YILMAZ TANATAŞ

Dr. İlknur İZGİ İPEKEL

Dr. Nevruz TAŞDEMİR

Dr. Pelin ÜREDİ

Ebru BULDU

Ebru KÖSE

Feray DAĞ

Katkı Sunanlar

Esra DOĞAN

Fatma Sorgül KIVANÇ

Leyla ŞEN

Dil uzmanları

Fügen APA

Güleyhun KARACA

Halil İbrahim ÖZDEN

Mehmet KAYAR

Grafik Tasarım

Esra ÇALHAN

Mehmet Arif ASLAN

ISBN: 978-975-11-8759-8

Kasım, 2025

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı
Atatürk Bulvarı No: 98 Bakanlıklar ANKARA
www.meb.gov.tr

© Bu yayının tüm hakları T.C. Millî Eğitim Bakanlığına aittir. T.C. Millî Eğitim Bakanlığının izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik yollarla basımı, yayını, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

Takdim	9
Ön Söz	11
Giriş	12
1. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) Genel Çerçevesi	14
2. Türkiye Cumhuriyeti Bakanlıklarının Stratejik Belgelerinin Analizi	24
3. Farklı Bakanlıklara Ait Strateji Belgeleri ile Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin Kesişen Yönleri	40
4. Bütüncül Bir Değerlendirme: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) ve Farklı Bakanlıkların Stratejik Uyumu	56
Sonuç ve Öneriler	76
Kaynakça	78

Takdim

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM), Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen ve Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında ülkemizin eğitim sistemini yeniden tanımlayan kapsamlı bir vizyon belgesidir. Yalnızca müfredat yapısını değil eğitimin felsefi, toplumsal ve stratejik yönlerini de yeniden kurgulayan bu model, merkezinde insan olan bir eğitim anlayışını temel almaktadır. TYMM, “köklerden geleceğe” uzanan bir perspektifle millî değerleri evrensel yeterliliklerle buluşturarak Türkiye’nin eğitim politikalarını bütüncül bir kalkınma vizyonuna dönüştürmektedir.

Bu raporda TYMM’nin ortaya koyduğu felsefi ve pedagojik çerçevenin Türkiye Cumhuriyeti’nin diğer bakanlıklarının stratejik belgeleriyle nasıl kesiştiği incelenmektedir. Eğitim bir öğrenme alanı olmanın yanı sıra ekonomik büyüme, dijital dönüşüm, kültürel süreklilik, çevresel sürdürülebilirlik ve kamu diplomasisiyle doğrudan ilişkili bir politika eksenidir. Bu nedenle TYMM; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Dışişleri Bakanlığının stratejik planlarındaki hedeflerle güçlü biçimde örtüşmektedir.

Türkiye Kamu Diplomasisi Strateji Belgesi (2024-2029) de TYMM’nin uluslararası yönünü destekleyen tamamlayıcı bir politika dokümanıdır. Bu belge; Türkiye’nin eğitim yoluyla küresel düzeyde gücünü artırmayı, uluslararası eğitim diplomasisini güçlendirmeyi ve ülkemizin “maarif markası” kimliğini pekiştirmeyi hedeflemektedir. Bu bağlamda TYMM ulusal kimlik ve değerlerin evrensel söylemle buluşturulduğu kültürel bir diplomasi aracı işlevi görmektedir.

Raporda her bakanlığın öncelikli stratejileri ile TYMM’nin temel bileşenleri arasında insan kaynağı, dijitalleşme, çevresel sürdürülebilirlik, kültürel değerler ve toplumsal refah eksenlerinde güçlü ilişkiler kurulmuştur. Eğitimde kazanılan beceriler, devletin diğer alanlarındaki politikalarının etkinliğini artıran stratejik birer kaldıraç olarak değerlendirilmektedir.

Bu çalışmanın amacı, TYMM’nin yalnızca eğitim ve öğrenme sürecine paydaş olan tüm bakanlıkların ortak vizyonuna dönüştüğünü göstermektir. Türkiye Yüzyılı’nın temeli olan “güçlü birey, güçlü toplum, güçlü devlet” ilkesi ancak bu bütüncül eğitim yaklaşımıyla somutlaşabilir. Hazırlanan raporun kurumlar arası koordinasyonu güçlendireceği, stratejik hedeflerin eş güdümünü artıracığı ve Türkiye’nin geleceğini şekillendiren politikalar arasında kalıcı bir sinerji oluşturacağı düşünülmektedir.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ön Söz

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında eğitimi kalkınmanın merkezine yerleştiren bir vizyon belgesidir. Bilgiyle değeri, erdemle eylemi, bireyle toplumu bütünleştiren bir eğitim paradigması sunan model; eğitimi yalnızca bilgi aktarımı değil insanın varoluşsal bütünlüğünü gerçekleştirme süreci olarak tanımlamaktadır. Öğrenciyi “yetkin ve erdemli insan” olarak yetiştirme hedefiyle yola çıkan TYMM; Türkiye’nin toplumsal, ekonomik ve kültürel gelişiminde stratejik bir rol üstlenmektedir.

Bu rapor, TYMM’nin temel ilkelerini diğer bakanlıkların stratejik belgeleriyle karşılaştırarak eğitim politikalarının ulusal kalkınma hedefleriyle bütünleştiği alanları ortaya koymaktadır. Millî Eğitim Bakanlığının belirlediği hedefler; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının çocuk refahı politikaları, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının dijital dönüşüm stratejileri, Sağlık Bakanlığının iyi oluş yaklaşımı, Kültür ve Turizm Bakanlığının kültürel miras politikaları ve Dışişleri Bakanlığının kamu diplomasisi vizyonu ile doğrudan ilişkilidir.

TYMM’nin disiplinler arası yapısı; dijitalleşme, çevre duyarlılığı, istihdam, sağlık, kültür ve toplumsal refah alanlarında yürütülen kamu politikalarıyla doğrudan etkileşim hâlinde. Bu nedenle model öğretim programlarına zemin oluşturmanın yanı sıra Türkiye’nin geleceğini şekillendiren bütüncül bir kalkınma aracıdır. Eğitimle başlayan dönüşüm, kamu kurumları arasında ortak bir stratejik dil ve iş birliği kültürü oluşturacaktır.

Bu çalışma; TYMM’nin sunduğu vizyonu kamu yönetimi ekseninde yeniden okumayı, eğitimle kalkınma arasındaki bağı güçlendirmeyi ve Türkiye Yüzyılı hedeflerine yön veren bütüncül bir stratejik perspektif geliştirmeyi amaçlamaktadır. Eğitimdeki yeniliklerin yalnızca okulla sınırlı kalmadığı; aile, ekonomi, çevre ve diplomasiyle kesişen ulusal dönüşüm hareketine dönüştüğü vurgulanmaktadır.

Raporun Türkiye Yüzyılı vizyonunun temel taşı olan TYMM’nin tüm devlet kurumlarında karşılık bulan bütüncül anlayışı güçlendirmesi; kamu politikaları arasında sürdürülebilir bir uyum, ortak hedef bilinci ve uzun vadeli stratejik iş birliği kültürü oluşturmaya katkı sağlaması beklenmektedir.

Ömer Faruk YELKENCİ

Millî Eğitim Bakan Yardımcısı

GİRİŞ

Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında Türkiye, kalkınma vizyonunu yalnızca ekonomik göstergeler üzerinden değil insanı, toplumu ve değerleri merkeze alan çok boyutlu bir bakış açısıyla yeniden tanımlamaktadır. Bu dönemde eğitim bireyin yalnızca bilgi edinmesini hedefleyen bir süreç olmaktan çıkarak toplumsal refahın, dijital dönüşümün, kültürel sürekliliğin ve sürdürülebilir kalkınmanın temel belirleyicisi hâline gelmiştir. Bu dönüşümün merkezinde yer alan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen kapsamlı bir eğitim vizyonudur. TYMM; bireyin bilgi, değer, beceri ve eğilim bütünlüğünü esas alan “yetkin ve erdemli insan” anlayışıyla Türkiye’nin kalkınma politikalarına yön veren bütüncül bir eğitim perspektifi sunmaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2024; Tekin, 2025). “Köklerden geleceğe” yaklaşımıyla millî değerleri evrensel becerilerle buluşturan TYMM, eğitimi bireysel ve toplumsal kalkınmanın asli unsuru olarak konumlandırmaktadır.

TYMM, insanı merkeze alan felsefesiyle eğitimi sadece akademik bir alan değil aynı zamanda medeniyet inşasının aracı olarak tanımlamaktadır. “Yetkin ve erdemli insan” yetiştirme hedefinden hareket eden model; bireyin zihinsel, sosyal-duygusal ve etik yönlerini bütüncül şekilde geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu yönüyle TYMM, eğitim sistemini yeniden yapılandırmanın ötesinde Türkiye’nin kalkınma stratejileriyle doğrudan ilişkili toplumsal bir dönüşüm vizyonu sunmaktadır.

Eğitimde benimsenen yeni paradigma, devletin yalnızca Millî Eğitim Bakanlığı ile sınırlı olmayan bütüncül bir politika dili oluşturma sürecini de beraberinde getirmektedir. Günümüzde eğitim; sosyal hizmetlerden sağlığa, sanayiden çevreye, kültürden dış politikaya kadar pek çok alanda politika yapımının merkezine yerleşmiştir. Bu raporda TYMM’nin felsefesinin ve yaklaşımının Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Dışişleri Bakanlığının stratejik planlarında ifade edilen önceliklerle ne derece kesiştiği incelenmektedir. Bu kesişimi belirlemek, Türkiye’nin kalkınma sürecinde kurumlar arası eş güdümün eğitim temelli bir vizyonla güçlenmesini sağlayacaktır.

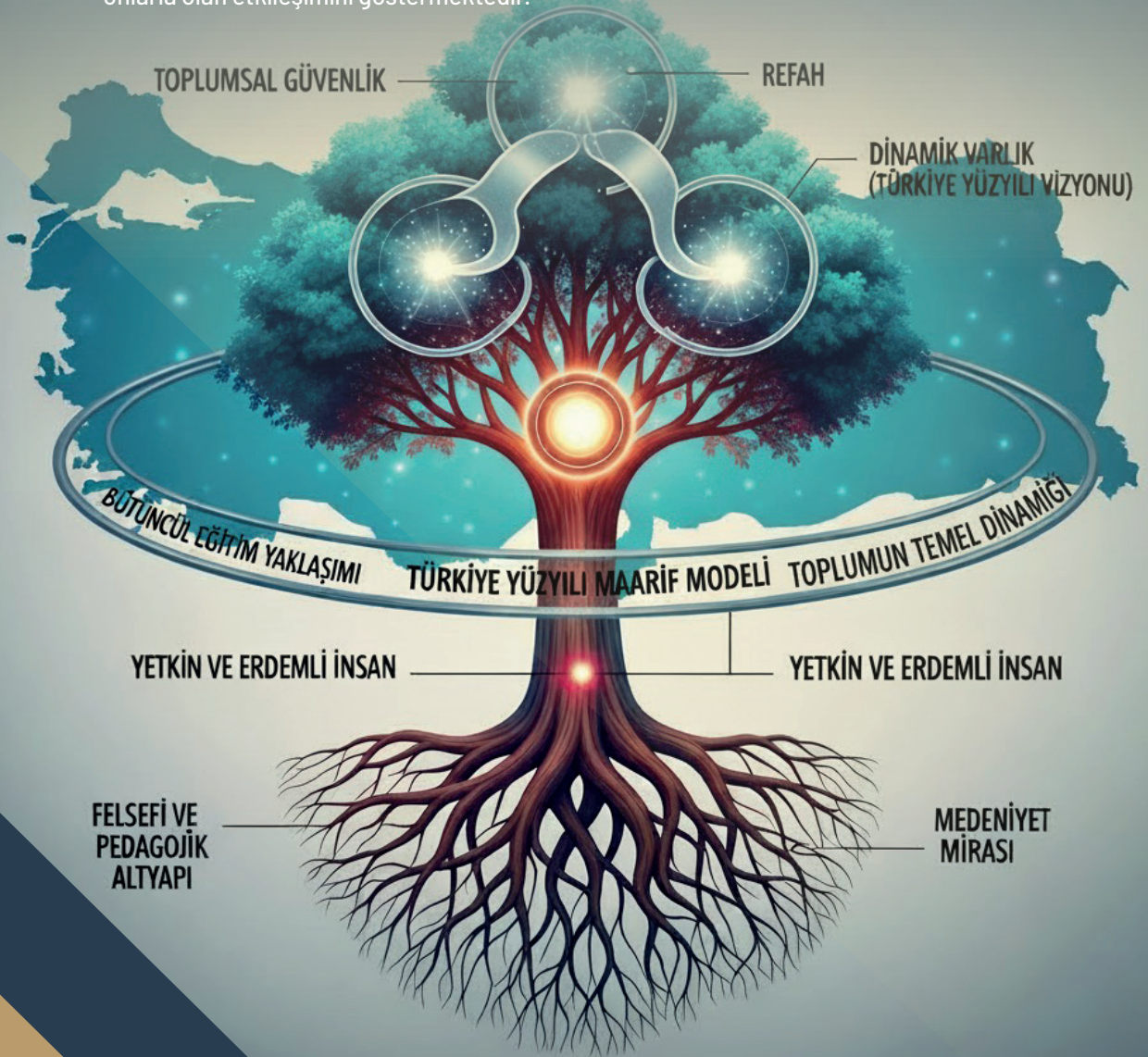
Bu çalışmanın amacı; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin vizyonunu farklı bakanlıkların stratejik planlarıyla karşılaştırarak ortak yönleri, tematik kesişimleri ve bütüncül kalkınma anlayışına nasıl katkıda bulunacağını belirlemektir. Çalışmada bakanlıkların 2024-2028 dönemine ait stratejik belgeleri incelenerek eğitim, insan kaynağı, dijital dönüşüm, sürdürülebilirlik, kültürel değerler ve toplumsal refah eksenlerinde TYMM ile ilişkilendirilebilecek temalar belirlenmiştir.

TYMM bir müfredat reformu olmanın yanı sıra devletin farklı politika alanlarını birbirine bağlayan eğitim temelli stratejik bir uyum çerçevesi olarak ele alınması bakımından da önem taşımaktadır. Türkiye Yüzyılı'nın temel ilkesi olan "güçlü birey, güçlü toplum, güçlü devlet" anlayışı, tüm bakanlıkların ortak hedefleri doğrultusunda ilerleyen bütünleşik bir vizyonla somutlaşabilir. Eğitim politikalarının ulusal kalkınmanın tamamlayıcı unsuru olduğunu vurgulayan bu çalışma, TYMM'nin kamu kurumları arasında ortak bir dil ve stratejik sinerji oluşturmadaki rolünü ortaya koymayı amaçlamaktadır.

1. TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ (TYMM) GENEL ÇERÇEVESİ

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2023 yılında uygulamaya konulan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, eğitimin felsefi ve pedagojik altyapısını “köklerden geleceğe” vizyonuyla yeniden tanımlayan kapsamlı bir eğitim reformudur. Bu model yalnızca örgün eğitim sisteminin iç dinamiklerini hedeflemekle kalmayıp aynı zamanda “Türkiye Yüzyılı” vizyonu çerçevesinde tanımlanan ve daha geniş ulusal hedeflere hizmet eden bütüncül bir eğitim yaklaşımını benimsemektedir. TYMM “yetkin ve erdemli insan” profiline sahip bireyler yetiştirerek onların kendini gerçekleştirmesini; ülkenin toplumsal güvenliğinin, refahının ve dinamik varlığının pekiştirilmesini hedeflemektedir. Model, “maarif” kavramını yalnızca okulla sınırlamayıp eğitimsel dönüşümü toplumsal bütünlüğün temel dinamiği olarak kabul etmektedir. Bu vizyonu ile TYMM bir medeniyet anlayışı çerçevesi olarak görülmelidir.

Raporun bu bölümünde TYMM Öğretim Programları Ortak Metni temel kaynak alınarak modelin temel felsefesi, pedagojik yaklaşımı ve bileşenleri incelenmiştir. Bu bölüm; TYMM’nin belirlediği temel ve programlar arası bileşenlerin diğer bakanlıkların ulusal kalkınma, dijital dönüşüm, çevre ve istihdam politikaları üzerindeki potansiyel etkisini ve onlarla olan etkileşimini göstermektedir.

1.1. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli

Eğitim Felsefesi,

Vizyonu ve

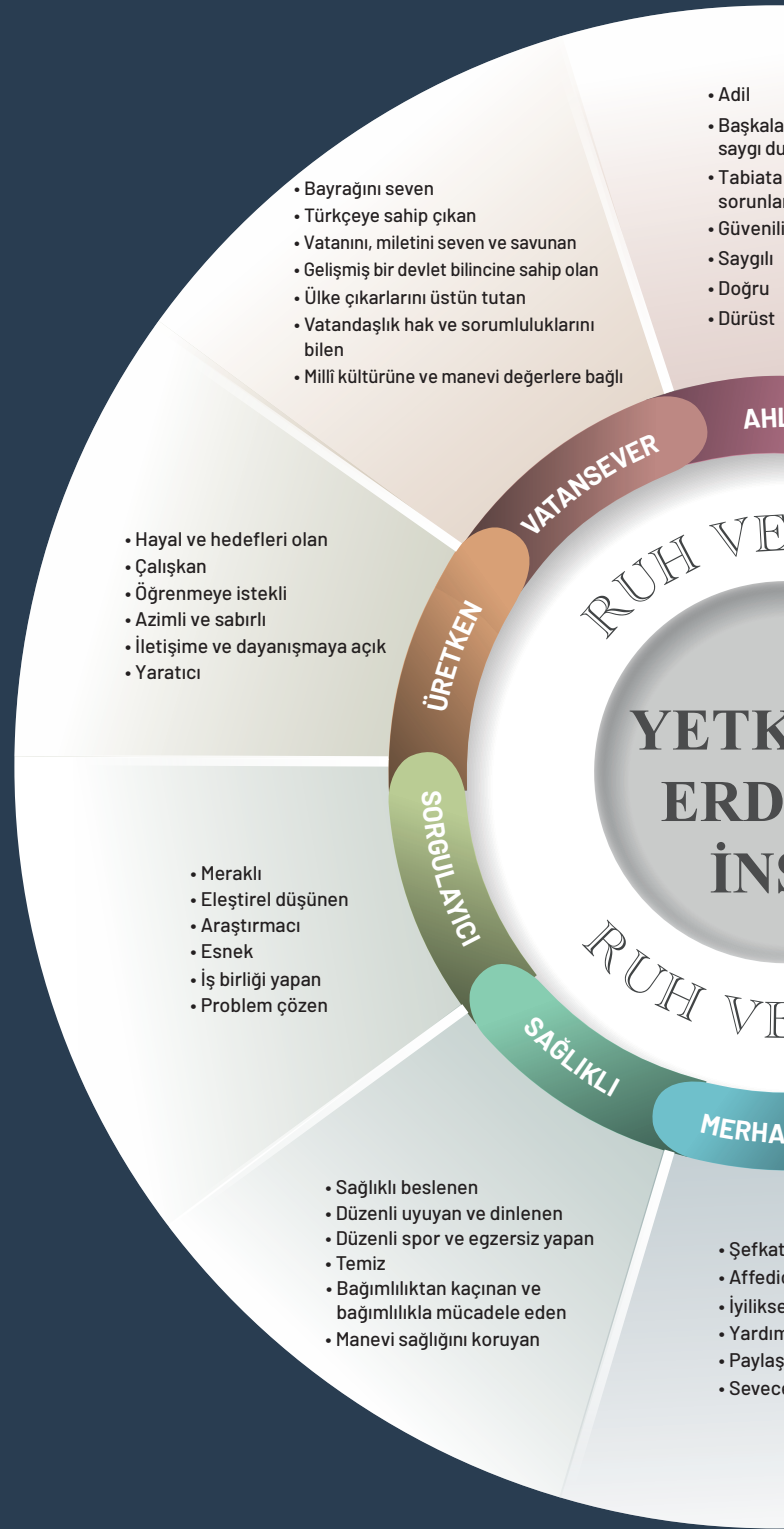
Temel İlkeleri

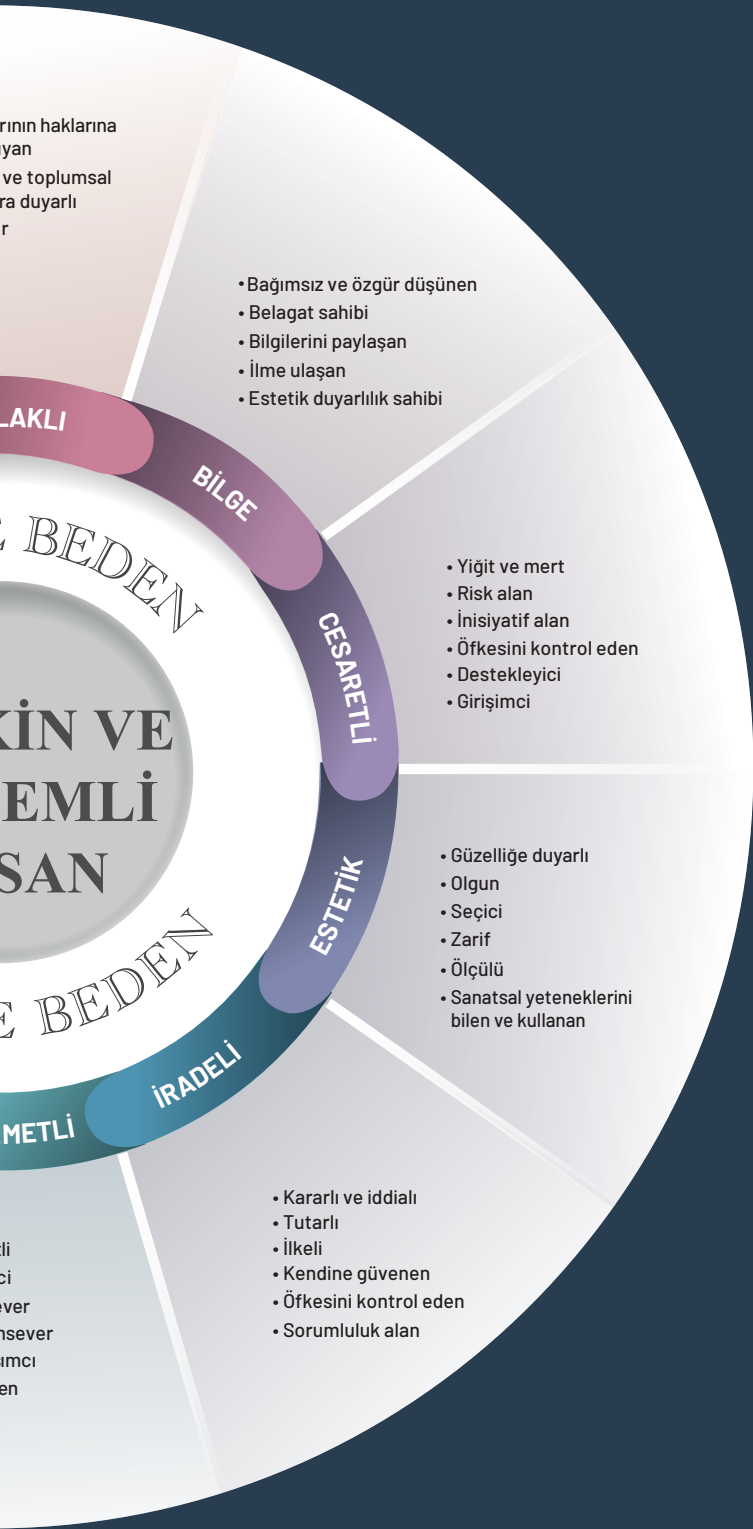
Eğitimi tüm ideolojilerin üstünde ve herkes için doğal bir hak olarak ele alan TYMM'nin felsefi temelinde eğitim yolu ile millî bir kimliğin oluşumuna katkıda bulunma ve medeniyet kurucusu nesiller yetiştirme hedefi bulunmaktadır. Model; akliselim, kalbiselim ve zevkiselim nesiller yetiştirmek için madde-mana, akıl-duygu ve insan-toplum dengesini gözetmektedir. TYMM'nin öğrenci profiline temel teşkil eden dört bütünlük kavramı şunlardır: ruh ve beden bütünlüğünü esas alan "ontolojik bütünlük", bilgi ve bilgeliği içeren "epistemolojik bütünlük", geçmişten geleceğe eğitimi vurgulayan "zamansal bütünlük" ve ahlaki bilinç ile estetik bakış açısını ifade eden "aksiyolojik olgunluk".

“

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ, İNSANI ZİHİNSEL, DUYGUSAL, BEDENSEL, SOSYAL VE AHLAKİ YÖNLERİYLE BİR BÜTÜN OLARAK ELE ALAN ÖZGÜN BİR EĞİTİM TASARIMIDIR.

”

Bilgi Görseli 1: Öğrenci profili (Kaynak: MEB, 2025)

1.2. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli

Öğrenme ve Öğretme Yaklaşımı

TYMM, öğrenme ve öğretme sürecini öğrencilerin doğuştan gelen özelliklerine saygı duyan ve çok yönlü gelişimini merkeze alan dinamik bir yapı üzerine inşa etmektedir. Programlarda bilgi, beceri, eğilim ve değerler arasında anlamlı bir ağ kurulması esastır. TYMM’de insan; zihinsel, sosyal, duygusal, fiziksel ve ahlaki boyutlarıyla bir bütün olarak ele alınmaktadır. Bu anlayış; öğrenmeyi yalnızca bilgi aktarımı şeklinde sınırlamayarak değer, beceri ve eğilimlerin etkileşimi olarak da tanımlamaktadır. Öğrenme süreçlerinde yaşantı temelli, proje temelli ve sorgulamaya dayalı öğrenme biçimleri öne çıkmaktadır. Modelde öğrencinin öğrenme sorumluluğunu aldığı, çevresiyle etkileşimde olduğu ve bireysel farklılıklarının gözetildiği pedagojik bir yapı benimsenmiştir. Bu anlayış; zihinsel, sosyal, duygusal, fiziksel ve ahlaki gelişimin bir arada ele alındığı bütüncül eğitim yaklaşımını kuramsal dayanak olarak almaktadır. Eğitim süreçlerini zenginleştirmek amacıyla disiplinler arası ilişkiler esas alınmakta, gerektiğinde disiplinler üstü ve disiplinler ötesi yaklaşımlardan da yararlanılmaktadır. Bu disiplinler arası ilişkiler, bilginin disiplin odaklı aktarımının ötesine geçerek öğrencilere yaşamın karmaşık sorunlarına bütüncül bir bakış açısıyla çözüm üretebilme yeterliliği kazandırmaktadır. Bu durum, modelin öngördüğü eğitim politikası ile sosyal, ekonomik ve çevresel alanlardaki diğer ulusal politikaların etkileşimini zorunlu kılmaktadır.

“ TYMM’NİN GENEL ÇERÇEVESİ, BİLGİNİN SORUMLULUKLA BİRLEŞTİĞİ, DEĞERLERİN DAVRANIŞA DÖNÜŞTÜĞÜ VE ÖĞRENMENİN YAŞAMLA BÜTÜNLEŞTİĞİ BİR SİSTEM ANLAYIŞINI TEMSİL EDER. ”

1.3. Beceriler Çerçevesi, Öğrenme Çıktıları ve Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi

TYMM'nin beceriler çerçevesi; kavramsal beceriler, alan becerileri, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, okuryazarlık becerileri ve eğilimler olarak sınıflandırılmıştır. TYMM'deki öğrenme çıktıları, bilgi kümesinin ilişkili alan becerileri veya kavramsal beceriler ile birleştirilmesi yoluyla oluşturulmakta ve üst düzey düşünme becerilerinin gelişimini desteklemektedir. Özellikle alan becerileri ve programlar arası bileşenler, disiplinler arası geçişi güçlendirerek yeni öğrenmelerin gerçekleşmesine fırsat sunmaktadır. Becerilerin kazanımı zihinsel, sosyal, duygusal, fiziksel ve ahlaki boyutları içeren bütüncül bir yapıda ele alınmaktadır. Modelin temel yapı taşlarından olan "Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi", millî ve manevi değerlerden güç alarak bireyi erdemli bir hayata ulaştıran değerleri ve bu değerlerin eylemler aracılığıyla gözlemlenmesini tanımlamaktadır. Çerçevenin nihai hedefi, "huzurlu aile ve toplum" ile "yaşanabilir çevrede huzurlu insan"a ulaşmaktır. TYMM'nin beceri temelli yapısıyla bireyin yalnızca zihinsel düzeyde değil toplumsal, estetik ve etik yönlerden de donatılması amaçlanır. Bu yönüyle model, eğitimde zihinsel yetkinliğin ötesine geçerek "değer temelli beceri pedagojisi" anlayışını geliştirmiştir.

EDE Çerçevesi, Beceriler ve Öğrenme Çıktıları

- Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi, bilginin erdemle bütünleştiği ve değerlerin eyleme dönüştüğü bir insan modeli tasavvuruna dayanır.
- Model, ahlaki bilinci ve sorumlu eylemi birleştirerek 'yetkin ve erdemli insan' inşasını hedefler.
- Erdem ve değerlerin davranışa yansımaları, öğrencinin 'insan olma bilinci'ni geliştiren en temel çıktıdır.
- Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi, değerleri derslere eklemlenen ek unsurlar olmaktan çıkarak öğretim programının dokusu haline getirir.

1.4. Sistem Düşüncesi ve Okuryazarlık Becerileri

XXI. yüzyılın hızla değişen ve bilgi çokluğuyla beraber bilgi kirliliği ile karakterize edilen dünyasında, öğrencilerin karşılaştıkları karmaşıklık anlama ve yönetme yeteneği kritik bir akademik ve pratik beceri hâline gelmiştir. TYMM bu ihtiyaca yanıt olarak okuryazarlık becerileri ve sistem düşüncesini bütüncül yapıda ele almaktadır. Bu bağlamda sistem düşüncesi söz konusu karmaşıklık anlamada ve yönetmede etkili bir araç olarak öne çıkar-ken sistem düşüncesinin bir parçası olan okuryazarlık becerileri ise karmaşık sistemleri ve bu sistemler arasındaki ilişkileri görebilme yeteneğini ifade etmektedir.

“

**ÖĞRETİM PROGRAMLARI, BİLGİ, BECERİ, EĞİLİM
VE DEĞERLERİN İLİŞKİSEL VE DÖNGÜSEL BİÇİMDE
BÜTÜNLEŞTİRİLDİĞİ ESNEK BİR YAPIDA TASARLANMIŞTIR.**

”

Sistem okuryazarlığı ile geliştirilmek istenen sistem düşüncesi, öğrencilerin dört temel durumu anlamasını ve eyleme dönüştürmesini amaçlar. Bu amaç doğrultusunda sistem okuryazarlığı (sistemin farkında olunması); sistemin parçalarını belirleme (sistemi oluşturan parçaların bilinmesi), sistemi ve bileşenlerini çözümleme (sistemi oluşturan parçalar arasındaki ilişkilerin belirlenmesi), sistem davranışlarını tahmin eden araçları oluşturma/ seçme/kullanma ile sistemin amaç ve işlevinin anlaşılması (sistemlerin sürdürülebilirliği için geliştirilen çözüm önerilerini eyleme dönüştürme) gibi bir dizi bütünlük beceriden oluşmaktadır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nde sistem düşüncesi etrafında şekillenen bilgi okuryazarlığı, dijital okuryazarlık, finansal okuryazarlık, görsel okuryazarlık, kültür okuryazarlığı gibi diğer tüm okuryazarlık türleri de programlar arası bileşenler içerisinde yapılandırılmaktadır. Bu yolla okuryazarlık becerileri programlar arası bir bileşen olarak bütün derslerin farklı içerik formlarıyla beslenmesini sağlayarak öğretim programlarının zenginleştirilmesi ve çeşitlendirilmesi işlevine sahiptir. Bu bütüncül yaklaşım, öğrencilerin okul öncesinden başlayarak yatayda ve dikeyde derinlemesine ve kalıcı öğrenmeler gerçekleştirmesini hedeflemektedir.

Okuryazarlık Becerileri Çerçevesi

- TYMM’de okuryazarlık becerileri, bireyin bilgiye erişme, anlamlandırma, dönüştürme ve üretme kapasitesini geliştiren çok boyutlu yetkinlik alanları olarak tanımlanır.
- Okuryazarlık becerileri, öğrencinin yalnızca bilgi tüketicisi değil, bilgiyi sorgulayan ve yeniden üreten bir özne haline gelmesini sağlar.
- TYMM, okuryazarlığı salt teknik bir yeterlik alanı olmanın ötesinde, eleştirel düşünme ve etik bilinçle birleşen bir düşünme biçimi olarak ele alır.

1.5. Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ndeki sosyal-duygusal öğrenme becerileri, öğretim programlarının ayrılmaz bir bileşeni olarak görülmektedir. Bu becerileri belirli bir ders veya içerikle sınırlamayan TYMM, söz konusu becerileri tüm öğretim süreçleriyle bütünleşik ve disiplinler arası bir yapı olarak ele almaktadır.

“

**TYMM'DE ÖĞRENME, DİSİPLİNLER ARASI ETKİLEŞİMLE
ZENGİNLEŞEN, YAŞANTI TEMELLİ VE ANLAM ODAKLI
BİR SÜREÇ OLARAK KURGULANMIŞTIR.**

”

Sosyal-duygusal öğrenme becerileri; bireyin kendini tanımasını, duygularını yönetmesini, çevresiyle sağlıklı ilişkiler kurmasını ve toplumsal sorumluluk bilinci geliştirmesini hedefleyen bütüncül bir yeterlik çerçevesi olarak tanımlanabilir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde bu beceriler; “benlik becerileri, sosyal yaşam becerileri ve ortak/birleşik beceriler” olmak üzere üç bileşen altında sınıflandırılmaktadır. Benlik becerileri bireyin öz farkındalık ve öz düzenleme süreçlerini kapsarken sosyal yaşam becerileri bireyin çevresiyle kurduğu ilişkilere, toplumsal uyuma ve empatiye odaklanmaktadır. Bu iki alanın kesişiminde bulunan ortak/birleşik beceriler ise bireyin uyum, esneklik, sorumlu karar verme gibi beceriler geliştirmesini hedeflemektedir.

TYMM, sosyal-duygusal öğrenmeyi alan becerileri ve kavramsal becerilerle harmanlayarak öğrencilerin akademik öğrenme çıktılarına ulaşmalarını kolaylaştırmakta ve duygusal gelişimlerine katkı sunmaktadır. Bu sayede öğrenme süreci; benlik becerileri ve sosyal becerileri gibi temel insani yetkinliklerin gelişimine de hizmet etmektedir. Eğitim ortamlarının bu becerileri destekleyecek şekilde tasarlanması; öğretmen, öğrenci, veli ve diğer paydaşların bu sürece aktif katılım göstermesi önem taşımaktadır. Sürecin başarısı, paydaşların sosyal-duygusal yeterliklere sahip olmalarının yanı sıra bu becerileri davranışlarında modellemelerine bağlıdır. TYMM'deki sosyal-duygusal öğrenme becerileri sarmal bir yapıda olup tüm eğitim kademelerinde yaşantı yoluyla öğrenilebilen, öğretilebilir, geliştirilebilir ve değiştirilebilir özellikte tasarlanmıştır. Öğretmenler model olma, iletişim, iş birliği üzerinden bu becerileri yaşatarak öğretir. Okullar; aidiyet ve güven duygusunu destekleyen öğrenme ortamları olarak düzenlenir.

1.6. Dijitalleşme, Teknoloji ve İnovasyon Boyutu

Siber alan (sanal dünya) ve fiziksel alanın (gerçek dünya) tümleşik hâle getirilmesiyle gelecekte şekillenmesi istenilen toplum modeli olarak tanımlanan “süper akıllı toplum” (Develi, 2017) günümüz dünyasında da etkilerini göstermektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli bu değişimlere uyum sağlayabilecek nitelikte nesiller yetiştirmek amacıyla bilişim teknolojileri ve yazılım alan becerilerini kullanarak öğrencilerin dijital teknolojileri yalnızca tüketmekle kalmayıp yaratıcı ve çözüm odaklı şekilde kullanabilmelerini hedefleyen bir çerçeve sunmaktadır. Bu alan becerileri; bilgi işlemsel düşünme, yazılım geliştirme, veri yönetimi ve dijital güvenlik konularında yetkinlik kazandırmayı kapsayacak şekilde yapılandırılmıştır. Dijitalleşmeyi eğitimde dönüşümün stratejik alanı olarak gören TYMM, öğrencilerin “bilim ve teknolojinin yalnızca tüketicisi değil aynı zamanda üreticisi ve yöneticisi olmasını” hedeflemektedir. Model, öğrenme ve öğretme süreçlerinde değişen dünya koşullarını dikkate alarak dijital teknolojilerin (simülasyon, senaryo, eğitsel oyun vb.) kullanılmasını gereklilik olarak görmektedir. Modelde dijital okuryazarlık, veri bilinci, finansal ve kültürel okuryazarlık becerileri; bireyin dijital çağda yerli ve millî değerlerle donanmış bir vatandaş olarak yetişmesini hedeflemektedir.

“

**MODELİN GENEL ÇERÇEVESİ, MİLLÎ VE MANEVİ DEĞERLERLE
KÜRESEL YETERLİLİKLERİ BULUŞTURAN, ÇAĞIN GEREKSİNİMLERİNE
YANIT VEREN BİR EĞİTİM PARADİGMASI SUNAR.**

”

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nde inovasyonun etik boyutu, “erdemli teknoloji” kavramı üzerinden değerlendirilmektedir. “Erdemli teknoloji” kavramı teknoloji kullanımında insanı, çevresel sürdürülebilirliği ve toplumsal fayda ilkelerini vurgulamaktadır. Eğitimin bir bileşeni olarak tanımlanan “dijital ekosistem” vurgusu, öğrencileri teknoloji üreticisi olarak yetiştirme amacıyla örtüşmektedir.

Dijitalleşme

- TYMM’de dijitalleşme, teknolojik araç kullanımını aşarak dijital bilincin, etik duyarlılığın ve veri sorumluluğunun gelişimini hedefler.
- Dijital okuryazarlık, öğrencinin dijital ortamda bilgi üretme, paylaşma ve değerlendirme becerilerini erdem ve sorumluluk ilkeleriyle bütünleştirir.
- Model, dijital dönüşümü pedagojik bir yenilenme fırsatı olarak görür; teknolojiyi öğrenmenin doğal bir uzantısı haline getirir.
- TYMM, dijitalleşmeyi insan merkezli, bilinçli ve güvenli kullanım ilkeleriyle tanımlar.

Teknoloji ve İnovasyon Boyutu

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nde (TYMM) teknoloji ve inovasyon, öğrencinin problem çözme, üretme ve yenilik geliştirme becerilerini destekler. Teknoloji, düşünme, tasarlama ve değer üretme sürecinin parçasıdır. Model, teknolojik gelişmeleri yerli, millî ve etik ilkelerle bütünleştirir.

1.7. İnsan Kaynağı (Öğrenci Profili)

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin nihai hedefi, "yetkin ve erdemli insan" yetiştirmektir. Bu öğrenci profili; ahlaklı, bilge, cesaretli, estetik, iradeli, merhametli, sağlıklı, sorgulayıcı, üretken ve vatansever olmak üzere on temel özellik ile belirlenmiş bir çerçevedir. Bu özelliklere sahip bir bireyin ülkesi ve kendi geleceği ile ilgili hedefler belirleyerek kendini bu hedeflere adan, yaratıcı ve yenilikçi çözümler geliştiren bir karakter sergilemesi beklenmektedir. Bu özellikler öğrencileri akademik yönden başarılı olmanın yanı sıra ulusal ekonomiye katkı sunan, sosyal sorunlara duyarlı ve toplumsal sorumluluk üstlenen aktif birer vatandaş olarak konumlandırmaktadır. Bu yönüyle TYMM, diğer bakanlıkların toplumsal katılım ve millî bilinç hedefleriyle bütünleşmektedir.

“**TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ'NDE (TYMM) ÖĞRENME, BİLGİ AKTARMADAN ÇOK ANLAM KURMA VE YAŞANTI TEMELLİ DÖNÜŞÜME ODAKLANIR. ÖĞRENCİ, ÖĞRENME SÜRECİNİN ETKİN ÖZNESİDİR; MERAK ETME, SORGULAMA, MUHAKEME VE YANSITMA SÜREÇLERİYLE ÖĞRENİR. ÖĞRETME, ÖĞRENMEYİ KOLAYLAŞTIRAN REHBERLİKTİR; BİLGİ, DENEYİM VE DEĞER ARASINDAKİ BAĞI KURAR. ÖĞRENME KANITLARIYLA GÖRÜNÜR HÂLE GELEN BU SÜREÇ, BİREYSEL FARKLILIKLARA DUYARLI, DİSİPLİNLER ARASI VE ÜRETKEN BİR YAPIYA SAHİPTİR. TYMM, BİLGİYLE İNSANI, İNSANLA DEĞERİ, DEĞERLE EYLEMİ BİRLEŞTİREN ANLAMLI VE KALICI BİR ÖĞRENME ANLAYIŞI SUNAR.**”

Bu açıklamalar doğrultusunda Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ni Millî Eğitim Bakanlığının hedeflerini ve vizyonunu ortaya koyan somut bir gösterge olmanın yanı sıra bu vizyon ve hedeflerin gerçekleştirilmesi için eğitimi stratejik bir araç olarak konumlandıran kapsamlı bir yaklaşım olarak görmek gerekmektedir. TYMM Öğretim Programları Ortak Metni'ndeki felsefi temel, disiplinler arası pedagojik yaklaşımlar, ana bileşenler ve programlar arası bileşenler; TYMM'nin ulusal bir politika metni niteliğinde olduğunu göstermektedir. Zira TYMM'de öğrencilerin Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde ifade edilen yetkinlikleri kazanarak mesleğe ve hayata hazır bireyler olarak yetiştirilmesi hedefi, diğer bakanlıkların stratejik planlarıyla da doğrudan ilişkilidir.

İnsan Kaynağı (Öğrenci Profili)

- Model, her öğrencinin ilgi, ihtiyaç ve potansiyel farklılıklarını gözetten kişiselleştirilmiş öğrenme yollarını destekler.
- Eğitim süreci, öğrencinin kimlik bilinci, estetik duyarlılığı, sorumluluk anlayışı ve etik farkındalığını birlikte geliştirir.
- Öğrenci profili, bilgiyle davranış, duygu ile düşünce, birey ile toplum arasında uyum kurabilen bir dengeyi temsil eder.
- TYMM, öğrencinin öğrenen, düşünen, üreten, paylaşılan ve dönüştüren bir özne olmasını hedefler.

2. TÜRKİYE CUMHURİYETİ BAKANLIKLARININ STRATEJİK BELGELERİNİN ANALİZİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 9. maddesi uyarınca kamu idareleri; kalkınma planları, hükümet programları ve ilgili mevzuat doğrultusunda misyon ve vizyonlarını tanımlamak, amaç ve ölçülebilir hedeflerini belirlemek, performanslarını önceden tanımlanmış göstergeler aracılığıyla değerlendirmek ve bu süreci katılımcı yöntemlerle izleyip değerlendirmek amacıyla stratejik plan hazırlamakla yükümlüdür.

Bu kapsamda bakanlıklar 2024-2028 dönemine ilişkin stratejik planlarını söz konusu yasal düzenlemede öngörülen esaslar çerçevesinde hazırlamışlardır. Bu planlar; kurumların misyon ve vizyonlarını ortaya koyan, amaç ve hedeflerini sistematik biçimde tanımlayan temel politika belgeleri niteliğindedir. Stratejik planlama süreci yalnızca kamu mali yönetiminde etkinlik ve hesap verebilirliğin artırılmasına katkı sunmakla kalmayıp aynı zamanda kurumsal kültürün ve kimliğin gelişimini destekleyerek örgütsel kapasitenin güçlendirilmesine de hizmet etmektedir.

Bu bölümde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığının stratejik planları ve Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının Türkiye Kamu Diplomasisi Strateji Belgesi; "Vizyon", "Öncelikli Hedefler" ve "Eğitim ve İnsan Kaynağına Yönelik Stratejiler" olmak üzere üç ana tema çerçevesinde incelenip değerlendirilmiştir.

2.1. Vizyon Boyutu

Vizyon; bir kurumun, kuruluşun veya organizasyonun uzun vadede ulaşmayı hedeflediği ideal durumu ifade eder. Literatürde de vizyon kavramı benzer şekillerde tanımlanmıştır. Lissack ve Roos'a (2001) göre vizyon, kurumun gelecekteki başarısı için bir rota; Gill'e (2003) göre geleceğin istenilen hâlidir. Özetle vizyon; bir kurumun gelecekte ulaşmayı hedeflediği noktayı, bu hedefin dayandığı temel ilkeleri ve oluşturmak istediği geleceği belirleyen yol gösterici bir ifade olarak tanımlanabilir. Bakanlıklar, vizyonlarında gelecekte sahip olmak istedikleri konumlarını ve stratejik amaçlarını özetleyen bir rehber belirler. Vizyonlar, ilgili bakanlığın somut amaçlarına ve hedeflerinin planlanmasına yön verir. Bu noktadan hareketle her bir bakanlığın stratejik planında yer alan vizyon ifadeleri incelenerek kurumların geleceğe yönelik yönelimleri sunulmuştur.

Sosyal alanda bir perspektif sunan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının vizyonu, "Toplumun her bir ferdine ulaşarak etkin sosyal hizmet sunumuyla ülkemizin sosyal kalkınmasında öncü kurum olmak" şeklinde ifade edilmektedir (ASHB 2024-2028 Stratejik Planı). Bu vizyonla aile bütünlüğünü koruyan, bireylerin sosyal refahını artıran, toplumsal değerlere bağlı ve kapsayıcı bir sosyal hizmet sisteminin inşa edilmesi hedeflenmektedir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının vizyonundan hareketle iş dünyasına odaklanan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının vizyonu, "İnsana yakışır, yeşil ve dijital dönüşümünü tamamlamış güvenli bir iş ortamında tam istihdam ile sürdürülebilir kalkınmayı sağlamış müreffeh bir Türkiye" olarak ifade edilmektedir (ÇSGB 2024-2028 Stratejik Planı). Bu vizyon insana yakışır işlerin ve güvenli çalışma koşullarının sağlandığı, yeşil ve dijital dönüşümünü başarıyla tamamlamış, tam istihdamı gerçekleştiren ve yüksek refah düzeyiyle sürdürülebilir kalkınmayı tesis eden gelişmiş, güçlü ve huzurlu bir Türkiye hedefini gerçekleştirmek üzere tasarlanmıştır. Bakanlığın Ulusal İstihdam Stratejisi vizyonu ise Türkiye Yüzyılı vizyonu ekseninde tasarlanmıştır. Türkiye Yüzyılı vizyonunda altı çizilen tam istihdam, insana yakışır işler ve sürdürülebilir kalkınma hedefleri; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Ulusal İstihdam Stratejisindeki iş gücü politikaları, sosyal güvenlik, mesleki eğitim ve iş sağlığı-güvenliği gibi alanlarda yerini almıştır (ÜİS 2025-2028).

Çalışma hayatı ve refah hedeflerini çevresel sürdürülebilirlikle birleştiren Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının vizyonu, stratejik planda “afetlere dirençli ve iklim dostu şehirler, sürdürülebilir çevre” olarak belirlenmiştir (ÇŞİDB 2024-2028 Stratejik Planı). Bu vizyon, şehirleri afetlere karşı dirençli, iklim dostu ve sıfır atığa uyumlu bir yapıya kavuşturmayı, sürdürülebilir çevreyi tesis etmeyi, doğal kaynakları korumayı, planlı ve güvenli yapılaşmaya yönelik görevlerin yürütülmesini amaçlamaktadır. İklim Değişikliğine Uyum Stratejisinin temel vizyonu ise, “Türkiye’de yaşayanların, kamu ve özel sektör kurumlarının iklim değişikliğinin etkilerine karşı hazırlıklı olması; uyumunu sağlamak için ekonomik, sosyal ve ekolojik açıdan daha dirençli, daha sürdürülebilir, daha yeşil bir Türkiye” olarak ifade edilmiştir (İDB İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı [2024-2030]). Bu vizyon ile genel olarak iklim değişikliğine uyum ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak hedeflenmiştir.

Çevresel ve kentsel vizyonlardan küresel arenaya yönelen Dışişleri Bakanlığının vizyonu, “Türkiye Yüzyılı kapsamında değerlerimize dayalı millî dış politikamız aracılığıyla millî çıkarlarımızı teminat altına alırken insanlığın ortak değerlerine de katkıda bulunacağımız güvenli ve müreffeh bir gelecek tesis etmek” şeklinde stratejik planda yer almaktadır (DB 2024-2028 Stratejik Planı). Bu vizyon ile ülkemizin ve vatandaşlarımızın haklarının korunarak, barışçıl iş birliği anlayışıyla adil ve kapsayıcı bir dış politikanın yürütülmesi amaçlanmaktadır.

Ülkenin geleceğini diplomatik alanda güvence altına almayı hedefleyen Dışişleri Bakanlığının takiben gelecek nesillere odaklanan Gençlik ve Spor Bakanlığının vizyonu, stratejik planda “Türkiye Yüzyılı hedefleri doğrultusunda gençlik ve spor alanlarında geleceği inşa eden bir bakanlık olmak” şeklinde yer almaktadır (GSB 2024-2028 Stratejik Planı). Bu vizyon ile gençlik ve spor alanlarında yenilikçi, sürdürülebilir ve kapsayıcı politikalar geliştirerek donanımlı bireylerin yetiştirilmesi ve Türkiye Yüzyılı vizyonu doğrultusunda güçlü bir spor ülkesi olmak amaçlanmaktadır.

Gençlik ve spor alanındaki yatırımlarla birlikte ekonomik istikrarı sağlama sorumluluğu da taşıyan Hazine ve Maliye Bakanlığının vizyonu, stratejik planda “ülkemizin istikrarlı ekonomik gelişimini sürdürerek vatandaşımızın refahını gelişmiş ülkeler seviyesine taşımak” olarak belirlenmiştir (HMB 2024-2028 Stratejik Planı). Bu vizyon ile sürdürülebilir kalkınma, güçlü ekonomik büyüme, adaletli gelir dağılımı, toplumsal refahı gözetken, öngörülebilir ve kuralla dayalı politikalarla istikrarlı bir ekonomik gelişim sağlamak ve Türkiye’yi gelişmiş ülkeler düzeyine taşımak hedeflenmektedir.

Ekonomik refah hedefine kültürel ve doğal zenginlikleri de ekleyen Kültür ve Turizm Bakanlığının vizyonu, “kültürel ve doğal mirası korunarak geliştirilmiş, sanatı erişilebilir ve turizmde marka değeri yüksek Türkiye” şeklinde stratejik planda yer almaktadır (KTB 2024-2028 Stratejik Planı). Kültürel çeşitlilik ve mirası koruyup geliştirerek gelecek kuşaklara aktarmak, sanat ve kültüre erişimi kolaylaştırmak, kültürel yatırımları yaygınlaştırmak, sürdürülebilir turizm anlayışıyla ülkemizin marka değerini ve küresel turizm gelirlerindeki payını artırmak ilgili bakanlığın ana amaçlarından. Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Eylem Planının vizyonunda bölgesel gelişmede turizmin öncü bir rol üstlenmesi hedefi vardır (KTB Türkiye Turizm Stratejisi 2023). Bölgeler arasındaki gelişim farklılıklarının turizm sektörü ile giderilerek sürdürülebilir kalkınma hedefinin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.

Kültür ve turizmle şekillenen toplumsal değerleri eğitimle gelecek nesillere aktarmayı hedefleyen Millî Eğitim Bakanlığının vizyonu, stratejik planda “istiklalden istikbale, Türkiye Yüzyılı’nı inşa edecek nesiller yetiştirmek” şeklinde yer almaktadır (MEB 2024-2028 Stra-

tejik Planı). Bu vizyon ile bireylerin millî ve manevî değerlerle donanmış, çağın gerektirdiği bilgi, beceri ve yetkinliklere sahip, üretken ve sorumlu bireyler olarak yetiştirilmesini bütüncül bir anlayışla gerçekleştirmek hedeflenmektedir. TYMM'nin felsefesiyle örtüşen bu yaklaşım ile öğrencilerin kültürel kökleri ile evrensel becerileri bir arada kazanması amaçlanmaktadır.

Eğitimle sağlıklı bireyler yetiştirme amacını destekleyen Sağlık Bakanlığının vizyonu, "insanı odağa alan, sağlıklı hayat tarzının benimsendiği, herkesin sağlık hakkına kolaylıkla ve yüksek hizmet kalitesi ile eriştiği bir Türkiye" olarak stratejik planda yer almaktadır (SB 2024-2028 Stratejik Planı). Bu vizyon ile birey ve toplum merkezli bir sağlık sistemi kurmak, yaşam kalitesini artırmak ve hizmetlere kapsayıcı bir erişim sağlamak hedeflenmektedir.

Sağlık alanındaki iyileştirmeleri, üretim ve teknoloji gücüyle destekleyen Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının vizyonu, "teknolojisiyle öncü, sanayisiyle güçlü bir Türkiye" olarak ifade edilmektedir (STB 2024-2028 Stratejik Planı). Bu vizyon ile Türkiye'nin hem üretim kapasitesini hem de teknolojik yetkinliğini artırarak küresel ölçekte rekabet gücü sağlamak hedeflenirken yeşil ve dijital dönüşüme öncelik veren, bilimsel temellere dayalı, yenilikçi ve sürdürülebilir bir kalkınma yaklaşımı benimsenmektedir.

Son olarak sanayi ve teknolojinin gerektirdiği doğal kaynakların sürdürülebilirliği görevini üstlenen Tarım ve Orman Bakanlığının vizyonu, "Türkiye Yüzyılı'nda tarım, orman ve su kaynaklarında sürdürülebilir ve güvenli bir gelecek" olarak ifade edilmektedir (TOB Stratejik Planı 2024-2028). Bu vizyon, doğal kaynakların korunması, sürdürülebilir tarımsal üretimin sağlanması, güvenli gıdaya erişimin güvence altına alınması ve iklim değişikliğiyle uyumlu bir geleceğin inşa edilmesi yönündeki kurumsal yaklaşımı yansıtmaktadır.

Bakanlıkların stratejik belgelerinin yanı sıra Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının Türkiye Kamu Diplomasisi Strateji Belgesinin vizyonu da "Türkiye'yi kadim kültürü, kendine has değerleri ve eşsiz fırsatlarıyla uluslararası toplumu etkileyen, güçlü iş birlikleri ve sürdürülebilir ilişkiler inşa eden; barış, istikrar ve refahın küresel ölçekte yaygınlaşmasına katkıda bulunarak uluslararası arenada saygın ve etkili bir aktör haline getirmek" olarak belirlenmiştir (Türkiye Kamu Diplomasisi Strateji Belgesi 2024-2029). Bu vizyon ifadesi; Türkiye'nin kültürel ve ekonomik değerlerini uluslararası alanda etkin biçimde kullanarak güçlü iş birlikleri kurmanın; küresel barış, istikrar ile refahın yaygınlaşmasına katkı sağlanmasının hedeflendiğini göstermektedir.

Bakanlıkların vizyonları incelendiğinde Türkiye Yüzyılı hedefi çerçevesinde ortak ve birbirini tamamlayan bir stratejik yol haritası çizildiği görülmektedir. Bu vizyonlar farklı alanlarda görev yapan kurumların stratejik yönelimlerini belirlerken bazı ortak temaları da içermektedir. Öncelikle sürdürülebilir kalkınma ve uzun vadeli toplumsal refah, tüm vizyonlarda merkezî bir hedef olarak öne çıkmaktadır. İnsan odaklı yaklaşım; bireylerin sosyal, ekonomik, kültürel ve sağlık alanlarındaki ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik stratejik önceliklerle bütünleşmektedir. Kurumsal etkinlik, kapsayıcılık ve yenilikçilik temaları eğitim, sağlık, sanayi ve teknoloji gibi alanlarda net bir şekilde vurgulanmaktadır. Çevre, iklim değişikliği ve doğal kaynak yönetimi konularında ise ekolojik denge ve dirençlilik ön plana çıkmaktadır. Sonuç olarak bu vizyonlar, her bakanlığın kendi alanına özgü hedeflerini yansıtırken aynı zamanda sürdürülebilirlik, kapsayıcılık, insan odaklılık ve stratejik bütünlük gibi ulusal önceliklerle uyumlu bir çerçeve sunmaktadır.

2.2. Öncelikli Hedefler

Öncelikli hedefler, bakanlıkların stratejik plan döneminde önem atfettikleri temel politika alanlarını ve müdahale önceliklerini ifade etmektedir. Bu doğrultuda Aile ve Sosyal Hizmetler, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği, Dışişleri, Gençlik ve Spor, Hazine ve Maliye, Kültür ve Turizm, Millî Eğitim, Sağlık, Sanayi ve Teknoloji ile Tarım ve Orman Bakanlıklarının 2024–2028 yıllarına ait stratejik planlarında belirlenen öncelikli hedefler aşağıda özetlenmiştir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının stratejik planı aile yapısının korunması, koruyucu ve önleyici hizmetlerin geliştirilmesi, fırsat eşitliğinin sağlanması, barınma, bakım, psikososyal ve rehabilitasyon hizmetlerinin güçlendirilmesi ile sosyal yardımların kapsayıcılığının artırılması doğrultusunda şekillenmiştir. Ailenin güçlendirilmesi, toplumsal kırılganlıkların azaltılması, çocuklara, kadınlara, yaşlılara ve engellilere yönelik hizmetlerin iyileştirilmesi, kadına yönelik şiddet ve ayrımcılıkla mücadelenin etkinleştirilmesi planın temel öncelikleri arasında yer almaktadır. Sosyal hizmet ve yardımlara erişimin kolaylaştırılması, yurt dışında yaşayan vatandaşlara yönelik hizmetlerin geliştirilmesi, kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi, insan kaynağı niteliklerinin artırılması ve veri temelli politika üretiminin yaygınlaştırılması da stratejik planın ana hedefleri arasındadır. (ASHB 2024–2028 Stratejik Planı). Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planında öncelikli alanlar; “Çocuk Hakları ve Çocuk Katılımı”, “Çocuk Dostu Adalet”, “Bilgi Teknolojilerine Erişim ve Güvenli İnternet Kullanımı”, “Afet, Kriz ve Acil Durumlardan Etkilenen Çocuklara Yönelik Hizmetler”, “Aile ve Çocuğa Yönelik Destek Hizmetleri” ve “Alternatif Bakım Hizmetleri” olarak belirlenmiştir (Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı 2023–2028). Bu öncelikli alanların kapsamı da bakanlığın stratejik planındaki öncelikli hedefler ile uyumaktadır.

“ Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

- Sosyal Güç
- Aileyi Korumak, Refahı Yükseltmek, Geleceği İnşa Etmek

”

Bu hedeflerin sosyal politika boyutunu tamamlayan bir diğer alan ise Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yürütülen istihdam ve iş gücü politikalarıdır. ÇSGB stratejik planında istihdamın artırılması, işsizliğin azaltılması, iş gücü piyasalarının yeşil ve dijital dönüşüme uyumlu hâle getirilmesi, iş sağlığı ve güvenliğinin güçlendirilmesi, çocuk işçiliğin önlenmesi, paydaşlara yönelik eğitim ve araştırma faaliyetlerinin desteklenmesi ile insan kaynakları kapasitesinin geliştirilmesi temel öncelikler arasında yer almaktadır (ÇSGB 2024–2028 Stratejik Planı). Ulusal İstihdam Stratejisi ise işsizlik, kayıt dışı istihdam ve özellikle genç işsizliğin azaltılmasını amaçlarken istihdam, iş gücüne katılım ve kadınların iş yaşamındaki oranlarının artırılmasını da hedeflemektedir. Bu doğrultuda beceri uyumu, kapsayıcı istihdam, sosyal koruma ve kırsal bölgelerde sürdürülebilir istihdam konuları bütüncül bir yaklaşımla ele alınmaktadır. Ekonomik büyüme ile sağlanan refahın adil dağılımı, dezavantajlı grupların işe eşit erişimi, üretken ve güvenli çalışma ortamları

rının teşviki ile çevresel sürdürülebilirlik; planın temel ilkelerini oluşturmaktadır (Ulusal İstihdam Stratejisi 2025-2028). Bakanlığın iki belgesi de istihdamın artırılması, iş gücü piyasalarının dönüşüme uyumu, insan kaynağının geliştirilmesi ve sosyal adaletin güçlendirilmesi yönünde ortak bir yaklaşım sergilemektedir.

“ Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

- Güvenli İş
- Sağlıklı ve Bilinçli Çalışma, Sürdürülebilir Gelecek
- İş Yerinde Güven Eğitimle Başlar

”

Sosyal ve ekonomik kalkınma hedefleriyle uyumlu biçimde çevresel sürdürülebilirliğe de öncelik veren Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının stratejik planında sıfır atık uygulamalarının yaygınlaştırılması, iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında yeşil dönüşümün sağlanması, çevre bilincinin artırılmasına yönelik eğitim ve tanıtım faaliyetlerinin yürütülmesi, sürdürülebilir tarım ve temiz enerji yatırımlarının teşvik edilmesi temel öncelikler arasında yer almaktadır. Ayrıca afetlere karşı güvenli ve dirençli yerleşim alanlarının oluşturulması, inşaat sektöründe dijitalleşmenin ve mesleki yetkinliğin artırılması, yerli ve millî uygulamaların desteklenmesi ile kurumsal kapasitenin güçlendirilmesine yönelik personel eğitimlerinin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir (ÇŞİDB 2024-2028 Strateji Planı). İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ise bilimsel ve kanıta dayalı karar alma süreçlerini esas almakta; sürdürülebilirliği doğal kaynakların korunması ve toplumsal refahın artırılması ile ilişkilendirmektedir. Bu strateji kapsamında farkındalık ve eğitim yoluyla toplumsal bilinç oluşturulması, uyum eylemlerinin aciliyetine göre önceliklendirilmesi ve tüm paydaşların sürece aktif katılımının sağlanması temel ilkeler olarak benimsenmektedir (İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı 2024-2030). Bakanlığa ait her iki belgede de çevresel sürdürülebilirlik ve yeşil dönüşüm hedefleri doğrultusunda eğitim ve toplumsal farkındalıkla çevre bilincinin güçlendirilmesi ortak amaç olarak öne çıkarmaktadır.

“ Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

- Yeşil Gelecek
- Yeşil Bilgi ve Beceriyle, Sürdürülebilir Yarınlar

”

Dışişleri Bakanlığının ulusal hedefleri küresel iş birlikleri ile desteklenmiş, Bakanlığın stratejik planında ülkenin güvenliği ve istikrarının sağlanması amacıyla komşu ülkeler ve küresel aktörlerle çok boyutlu ilişkilerin ve iş birliğinin güçlendirilmesi temel öncelik olarak belirlenmiştir. Uluslararası kalkınma ve insani yardım kuruluşlarıyla iş birliğinin geliştirilmesi, Bakanlık personelinin mesleki yetkinliklerini artırmaya yönelik eğitim programlarının uygulanması, bilişim altyapısının güçlendirilerek siber güvenlik ve dijital dönüşüm süreçlerine uyumun sağlanması, ülkemizin tanıtımını destekleyecek kültürel, sanatsal ve sosyal faaliyetlerin yaygınlaştırılması; planın öne çıkan hedefleri arasında yer almaktadır (DB 2024-2028 Stratejik Planı).

“ Dışişleri Bakanlığı

- Milli Hedefler, Evrensel Katkı
- Küresel Vizyon ile Dünyaya Bağlan

”

Toplumsal kalkınmanın önemli bir bileşeni olan Gençlik ve Spor Bakanlığının stratejik planında gençlerin kişisel ve sosyal gelişimlerini destekleyen proje ve faaliyetlere katılımının teşvik edilmesi, yükseköğrenim öğrencilerinin barınma, beslenme, sosyal, kültürel ve sportif ihtiyaçlarının karşılanması ile burs ve kredi desteklerinin sürdürülmesi temel öncelikler arasında yer almaktadır. Ülkede spor kültürünün yaygınlaştırılması, uluslararası alanda sportif başarıların artırılması, gençlerin toplumsal yaşama etkin katılımının sağlanması, kaynakların etkin kullanılması, gençlik veya spor tesislerinin sürdürülebilir ve güvenli biçimde oluşturulması hedeflenmektedir. Bakanlık, uluslararası iş birliğini güçlendirerek spor diplomasisini etkin biçimde kullanmayı; gençlik ve spor alanlarında küresel fırsatlardan yararlanmayı da amaçlamaktadır (GSB 2024-2028 Stratejik Planı). 12. Kalkınma Planı çerçevesinde gençlerin güçlü yaşam becerileri kazanmaları, eğitim ve istihdam olanaklarına erişimleri, insani ve millî değerlere sahip bireyler olarak yetişmeleri ve toplumsal ya da ekonomik süreçlere aktif olarak katılmaları temel hedefler arasında yer almaktadır (Faaliyet Raporu 2024). Gençlik ve Spor Bakanlığının iki belgesinde de gençlerin kişisel gelişimlerini destekleyerek eğitime, istihdame ve toplumsal yaşama etkin katılımlarını artırmak; spor ve değerlerin kazandırılması yoluyla bütüncül bir gençlik politikası geliştirmek ortak hedef olarak vurgulanmaktadır.

“ Gençlik ve Spor Bakanlığı

- Güçlü Nesiller, Sporla Gelecek
- Donanımlı Bireyler ile Geleceği İnşa Eden Gençlik

”

Ekonomik ve mali istikrarın korunması adına Hazine ve Maliye Bakanlığının stratejik amaçları; mali disipline dayalı, rasyonel harcamalarla sürdürülebilir ve nitelikli büyümeyi destekleyen maliye ve ekonomi politikalarının oluşturulması ve bu politikaların uygulanmasına katkıda bulunmaktır. Bu kapsamda kamu mali varlık ve yükümlülüklerinin yönetiminde etkinliğin artırılması, borç stokunun iyileştirilmesi, nakit programlama kapasitesinin güçlendirilmesi, finansal sistemin derinliği ve ürün çeşitliliğinin artırılması, reel ekonomiyi destekleyen yeşil ve katılım finansmanının yaygınlaştırılması, girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi ve sistemik risklerin yönetilmesi öncelikli hedeflerdir. Bu plana göre muhasebe hizmetlerinin etkinliği ve mali raporların uluslararası standartlara uyumu sağlanacak, kayıt dışı ekonominin yanında mali suçlarla mücadele edilecek, kurumsal kapasite güçlendirilerek personel niteliği ve verimliliği artırılacak, kaliteli ve güvenli hizmet sunumu yaygınlaştırılacaktır (HMB 2024-2028 Stratejik Planı). Özetle bakanlık, stratejik planında mali istikrarı koruyarak sürdürülebilir büyümeyi ve kurumsal kapasiteyi güçlendirmeyi hedeflemektedir.

“ Hazine ve Maliye Bakanlığı

- İstikrarlı Ekonomi, Artan Refah, Gelişmiş Türkiye
- Sürdürülebilir Kalkınmayla Güçlü Ekonomik Gelecek

”

Kültür ve Turizm Bakanlığının kültürel kalkınma ekseninde stratejik hedefleri kültürel miras ve entelektüel zenginliğin derlenip belgelenerek gelecek kuşaklara aktarılacak şekilde korunması, kültür ve sanat faaliyetlerine her kesimin erişiminin sağlanması, kültür yatırımlarının ve sanatsal üretimin desteklenmesi, sürdürülebilir turizmin teşvik edilmesi ile

kültür ve sanat değerlerimizin uluslararası alanda bilinirliğinin artırılması olarak belirlenmiştir. Bakanlık altyapısının dijital dönüşüme uyumunun sağlanması, sosyal ve fiziki imkânlar ile insan kaynaklarının geliştirilmesi de öncelikli hedefler arasında bulunmaktadır (KTB 2024-2028 Stratejik Planı). Bakanlığın stratejik planında kültürel mirası koruyarak toplumun erişimine sunmak, kültür-sanat ve turizm alanında sürdürülebilirliği sağlamak ve kurumsal kapasiteyi güçlendirmek ana öncelik olarak belirlenmiştir.

“ Kültür ve Turizm Bakanlığı

- Mirasla Yüksel
- Kültürel ve Doğal Mirasla Marka Türkiye

”

Eğitim alanında dönüşümün temel aktörü olan Millî Eğitim Bakanlığı ise stratejik planında Türkiye Yüzyılı vizyonu doğrultusunda eğitim sisteminin tüm kademelerinde niteliği ve erişimi artırmayı hedeflemektedir. Temel eğitimde fırsat eşitliğini ve eğitime erişimi sağlayarak çağın yeterliliklerine sahip, millî ve manevi değerleri benimsemiş sağlıklı bireyler yetiştirmek amaçlanmaktadır. Ortaöğretimde ise bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandıran; teknolojiyi üreten, geleceği kurgulayan ve ekonomiye katkıda bulunan nitelikli insan kaynağı yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Bu süreci desteklemek üzere bireyin bilgi, beceri ve yetkinliklerini geliştirecek hayat boyu öğrenme imkânları sunulması kritik öneme sahiptir. Özel eğitim ve rehberlik hizmetlerini farklılıkları dikkate alarak güçlendirmek, öğrencilerin potansiyelini en üst düzeye çıkarmak ve topluma tam entegrasyonu sağlamak da temel amaçlar arasındadır. Uluslararası alanda eğitim diplomasisi çalışmalarıyla ülkenin görünürlüğünü artırmak ve yurt dışındaki vatandaşlara yönelik eğitim faaliyetlerini yaygınlaştırmak da hedefler arasındadır. Tüm bu amaçlara ulaşılabilmesi için, fiziki ve teknolojik altyapısı güçlü, nitelikli personelle donatılmış, etkin ve hesap verebilen kurumsal kapasitenin geliştirilmesi temel destekleyici amaç olarak belirlenmiştir (MEB 2024-2028 Stratejik Planı). Millî Eğitim Bakanlığı bu planla eğitime erişimi ve eğitimin kalitesini artırmayı, öğrencilerin bilgi, beceri ve yetkinliklerini geliştirerek toplumsal katılım ve entegrasyonlarını desteklemeyi ve kurumsal kapasiteyi güçlendirmeyi hedefleyen bir çerçeve çizmiştir.

“ Millî Eğitim Bakanlığı

- Dijital ve Yeşil Becerilerle, Eğitimde Bütüncül Güç
- İstiklalden İstikbale, Geleceği İnşa Eden Nesiller

”

Sağlıklı birey ve toplum için Sağlık Bakanlığının stratejik planında öncelikli hedefler; sağlıklı yaşam alışkanlıklarının yaygınlaştırılması, ruh sağlığının güçlendirilmesi, anne-çocuk sağlığının korunması, sağlık hizmetlerine erişimin artırılması ve insan kaynağının geliştirilmesi eksenlerinde şekillenmektedir. Plan kapsamında özellikle psikolojik iyi oluşun desteklenmesi, sağlık okuryazarlığının geliştirilmesi, koruyucu sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi ve risk faktörlerinin azaltılması öncelikli hedefler arasında yer almaktadır. Bu doğrultuda dengeli beslenme alışkanlıklarının teşviki, fiziksel aktivitelerin artırılması, obeziteyle mücadele ve bağımlılıkların önlenmesine yönelik politikalar ön plana çıkmaktadır. Ruh sağlığı alanında farkındalığın artırılması, toplum temelli hizmetlerin güçlendirilmesi ve psikososyal destek mekanizmalarının yaygınlaştırılması hedefler arasındadır. Anne, çocuk ve ergen sağlığının korunması amacıyla koruyucu hizmetlerin yaygınlaştı-

rılması, gebelik ve çocuk sağlığı hizmetlerinin güçlendirilmesi öngörülmektedir. Sağlık altyapısının geliştirilmesi, bölgesel eşitsizliklerin azaltılması ve hizmet kalitesinin standardizasyonu yoluyla sağlık hizmetlerine erişimin artırılması da hedefler arasındadır. İlaç, aşı ve tıbbi malzeme alanlarında yerli üretimin ve Ar-Ge kapasitesinin artırılması ile sağlık çalışanlarının sayısının, yetkinliklerinin ve dijital dönüşüm süreçlerine uyumlarının geliştirilmesi de planın temel öncelikleri arasında bulunmaktadır (SB 2024-2028 Stratejik Planı). Sağlık Bakanlığının stratejik planında sağlıklı yaşamın yaygınlaştırılması, sağlık hizmetlerine erişimin artırılması ve insan kaynağının güçlendirilmesi öncelikli hedefler olarak vurgulamaktadır.

“ Sağlık Bakanlığı

- Herkes İçin Sağlık
- Sağlıklı Yaşam, Yüksek Hizmet Kalitesi, Kapsayıcı Sistem

”

Teknolojik kalkınmanın merkezinde yer alan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının stratejik planında Millî Teknoloji Hamlesi ekseninde bilim, teknoloji ve yenilik ekosisteminin güçlendirilmesi; Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin artırılması temel öncelikler arasında yer almaktadır. Bu doğrultuda özel sektör yatırımlarının teşvik edilmesi, teknoloji bölgeleri ve kümelenme faaliyetlerinin yaygınlaştırılması hedeflenmektedir. Ayrıca dijital ve yeşil dönüşüm süreçlerinin hızlandırılması, yapay zekâ, siber güvenlik ve ileri teknolojilerde yerli çözümlerin geliştirilmesi, üretim süreçlerinde dijitalleşmenin artırılması ve sürdürülebilir altyapıların güçlendirilmesi de amaçlar arasındadır. Sanayi ve teknoloji alanında nitelikli insan kaynaklarının geliştirilmesi, eğitim-istihdam ilişkisinin güçlendirilmesi, teknik personel kapasitesinin artırılması ve genç girişimciliğin desteklenmesi de planın önemli bileşenleri arasındadır. Planda yüksek katma değerli üretim ve rekabet gücünün artırılması, ithalat bağımlılığının azaltılması, yerli üretim kapasitesinin geliştirilmesi ve stratejik sektörlerde üretim odaklı politikaların yaygınlaştırılması da hedefler arasındadır. Bölgesel kalkınmanın hızlandırılması, bölgesel farklılıkların azaltılması ve yerel potansiyellerin harekete geçirilmesi ise kalkınma ajansları ve kümelenme programları aracılığıyla desteklenmektedir. Kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi, veri altyapısının geliştirilmesi ve kurumlar arası iş birliğinin artırılması stratejik planın diğer öncelikli alanlarını oluşturmaktadır (STB 2024-2028 Stratejik Planı). Bakanlığın Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi Eylem Planı kapsamında da yapay zekâ ekosisteminin güçlendirilmesi ve toplumsal faydaya dönük sürdürülebilir bir dönüşümün sağlanması amacıyla altı temel stratejik öncelik yer almaktadır. Bu kapsamda yapay zekâ alanında nitelikli personel yetiştirilmesi ve istihdamın artırılması, araştırma, yenilikçilik ve girişimcilik ekosisteminin desteklenmesi, verilere ve teknik altyapıya erişimin güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Yapay zekânın ekonomik ve toplumsal yaşama entegrasyonunu kolaylaştıracak düzenlemelerin yapılması, uluslararası iş birliklerinin geliştirilmesi ve iş gücü dönüşümünün hızlandırılması stratejinin temel unsurları olarak belirlenmiştir (UYZS 2024-2025 Eylem Planı). Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının her iki belgesi de sanayi, teknoloji ve yapay zekâ ekosistemlerini güçlendirmeyi, nitelikli insan yetiştirmeyi, yenilikçi ve sürdürülebilir üretim süreçlerini geliştirmeyi ve dijital-yeşil dönüşümü hızlandırmayı ortak öncelikler olarak vurgulamaktadır.

“ Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

- Teknolojiyle Öncü, Sanayiyle Güçlü Türkiye
- Dijital ve Yeşil Dönüşümle Yenilikçi Eğitim, Sürdürülebilir Gelecek

”

Tarım ve Orman Bakanlığının stratejik planı; sürdürülebilir tarımsal üretim, gıda güvenliği, kırsal kalkınma ve doğal kaynakların korunması ekseninde şekillenmektedir. Planın öncelikli hedefleri arasında bitkisel ve hayvansal ürünlerin yanında su ürünlerinde de arz güvencesinin sağlanması, üretimde verim ve kalite artışının yanı sıra gıda ve yem güvenliğinin güçlendirilmesi yer almaktadır. Kırsal alanlarda yaşam kalitesinin yükseltilmesi, istihdamın artırılması, kadınların ve gençlerin üretime katılımının teşvik edilmesi de önemli hedefler arasındadır. Planlı ve dirençli bir tarım sektörü oluşturmak amacıyla üretim planlamasının yaygınlaştırılması, Ar-Ge faaliyetlerinin geliştirilmesi ve yenilikçi uygulamaların desteklenmesi öngörülmektedir. Toprak, su ve biyolojik çeşitliliğin sürdürülebilir yönetimi ile iklim değişikliğine uyum kapasitesinin artırılması ve sera gazı emisyonlarının azaltılması da çevresel sürdürülebilirlik açısından öncelikli görülmektedir. Dijital dönüşüm, afet yönetimi ve uluslararası iş birliği kapasitesinin güçlendirilmesi sayesinde kurumsal yapının geliştirilmesi hedeflenmektedir (TOB 2024-2028 Stratejik Planı). Bakanlığın temel odak noktaları; sürdürülebilir üretim, gıda güvenliği, kırsal kalkınma, çevresel koruma ve kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi olarak özetlenmektedir.

“ Tarım ve Orman Bakanlığı

- Doğa Güvencesi
- Türkiye Yüzyılında Doğa ve Gelecek İçin Sorumluluk

”

Bakanlıkların öncelikli hedeflerinin yanı sıra ulusal düzeyde kamu diplomasisi politikalarını yönlendiren “Türkiye Kamu Diplomasisi Strateji Belgesi” kapsamındaki öncelikli hedefler de önem arz etmektedir. Bu belge kapsamında Türkiye markasının güçlendirilmesi amacıyla kültürel, tarihî, bilimsel ve sanatsal değerlerin uluslararası kamuoyuna etkin biçimde tanıtılması öngörülmektedir. Belge; pozitif bir Türkiye algısı oluşturmak amacıyla eğitim, sağlık, bilim ve teknoloji gibi alanlarda stratejik faaliyetlerin yürütülmesini, insani dış politika ve kriz yönetimi uygulamalarının ön plana çıkarılmasını, sürdürülebilir kalkınma odaklı iş birlikleri ile küresel sorunların çözümüne katkıda bulunulmasını hedeflemektedir. Stratejik konularda etkin bir iletişimle politik tezlerin savunulması ve dezenformasyonla mücadele edilmesi, uluslararası medya ve iletişim araçlarının kullanımı yoluyla Türkiye’nin küresel görünürlüğünün artırılması temel öncelikler arasında yer almaktadır (Türkiye Kamu Diplomasisi Strateji Belgesi 2024-2029).

Sonuç olarak bakanlıkların 2024-2028 stratejik planları incelendiğinde Türkiye’nin kalkınma vizyonu doğrultusunda bütüncül, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir kamu politikası yaklaşımının benimsendiği görülmektedir. Tüm bakanlıkların stratejik öncelikleri; ekonomik büyüme ile toplumsal refahı dengeleyen, dijital ve yeşil dönüşüme uyum sağlayan, insan odaklı bir kalkınma anlayışını yansıtmaktadır. Eğitimden sağlığa, sanayiden tarıma, sosyal hizmetlerden kültür ve turizme kadar farklı alanlarda belirlenen hedefler; nitelikli insan kaynaklarının geliştirilmesi, eşitsizliklerin azaltılması, çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması ve uluslararası rekabet gücünün artırılması yönünde ortak bir stratejik irade sergilemektedir. Bu çerçevede 2024-2028 dönemine ilişkin bütün stratejik planlar; kamu yönetiminde etkililik, verimlilik ve katılımcılığı artırmayı hedeflemenin yanında Türkiye’nin küresel ölçekte güçlü, dirençli ve yenilikçi bir yapıya kavuşmasını amaçlayan bütünlük bir vizyonu da yansıtmaktadır.

2.3.Eğitim ve İnsan Kaynağına Yönelik Stratejiler

Kamu yönetiminde etkinlik, verimlilik ve sürdürülebilirlik hedefleri doğrultusunda bakanlıkların stratejik planlarında yer alan eğitim ve insan kaynakları politikaları, kritik bir öneme sahiptir. Eğitim, nitelikli insan kaynaklarının geliştirilmesi ve toplumsal gelişimin desteklenmesi açısından temel bir unsur olarak öne çıkarken insan kaynakları stratejileri, kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi ve kamu hizmetlerinin etkin bir şekilde sunulması için belirleyici rol oynamaktadır. Bu başlık altında, bakanlıkların 2024–2028 dönemine ilişkin stratejik planlarında eğitim ve insan kaynaklarına yönelik olarak hazırlanan stratejiler yer almaktadır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı; birey, aile ve toplum yapısını güçlendirmek amacıyla geniş kapsamlı eğitim, danışmanlık ve farkındalık faaliyetleri yürütmektedir. Ailelere yönelik eğitimlerle yaşam becerileri desteklenmekte, kadınların toplumsal yaşama katılımını artırmaya yönelik farkındalık oluşturulmakta, dijital ve yeşil dönüşümün istihdama etkilerine yönelik analizler yapılarak proje ve programlar geliştirilmektedir. Gençlere yönelik aile destekleri, ebeveynlere “Çocuklarda Mahremiyet Bilinci” eğitimleri verilmekte; sosyal yardım alan bireylerin istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik faaliyetler yürütülmektedir. Çocuklara yönelik risk önleme, psikososyal destek ve aile yanında bakım modelleri güçlendirilmektedir. Engelli ve yaşlı bireylerin toplumsal hayata katılımı desteklenmekte, kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmaları yaygınlaştırılmakta, afetlerde ve acil durumlarda psikososyal destek kapasitesi artırılmaktadır. Çalışanların mesleki yetkinliklerini geliştirmek amacıyla eğitimlerin ihtiyaçlara göre planlanması, uzaktan eğitim sistemlerinin daha etkin kullanılması ve kurumsal aidiyetin güçlendirilmesi hedeflenmektedir. İnsan kaynakları yönetiminin tek merkezden yürütülmesi, nitelikli personel istihdamının artırılması ve kamu kurumlarının deneyimlerinden faydalanılması öngörülmektedir. Kanıta dayalı politika geliştirmek amacıyla kapsamlı araştırmalar yürütülmesi, yönetim bilgi sistemlerinin güçlendirilmesi ve kaynak kullanımında verimliliğin sağlanması stratejik öncelikler arasındadır. Ayrıca uluslararası iş birliği faaliyetleri ile sosyal politika alanındaki uygulamaların görünürlüğünün artırılması hedeflenmektedir (ASHB 2024-2028 Stratejik Planı).

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, işyerlerinde yaşanabilecek mobbing konusunda bilinç düzeyini artırmaya yönelik bilgilendirme çalışmalarına yer vermekte, çocuk işçiliğinin önlenmesi kapsamında risk altındaki çocukların eğitime yönlendirilmesi ve bu konuda gerekli önlemlerin alınması öngörmektedir. Ayrıca işyerlerinde çalışan sağlığının korunmasına yönelik tedbirlerin uygulanması, saha ihtiyaçlarına uygun eğitim ve koordinasyon faaliyetleri ile iş sağlığı ve güvenliği (İSG) profesyonellerinin yetkinliklerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. İhtiyaca göre planlanan mesleki gelişimi destekleyici ve çalışanları bilinçlendirici eğitimlerin düzenlenmesi, bu eğitimlerde teknolojiden yararlanılması ve uzaktan eğitim yöntemlerinin kullanılması stratejik öncelikler arasında yer almaktadır (ÇSGB 2024-2028 Stratejik Planı).

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı stratejik planında çevre bilincinin geliştirilmesi amacıyla eğitimler verilmekte, yayınlar ve tanıtıcı programlar yapılmakta, personelin performans ve kariyer gelişimi için ihtiyaca binaen eğitimler düzenlenmektedir. Bakanlık; kapsam alanı gereği sıfır emisyon, yeşil kalkınma, yeşil dostu iklim dönüşümü, sıfır atık, iklim değişikliği, sürdürülebilirlik, ulusal coğrafi bilgi sistemi vb. alanlarda eğitim faaliyetleri gerçekleştirmektedir. Bakanlığın yönetici kadrosundaki görevli personel için de yönetsel yetkinliklerin artırılmasına yönelik seminerler planlanmaktadır (ÇŞİDB 2024-2028 Stratejik Planı).

Dış ilişkiler boyutunda Dışişleri Bakanlığının hedeflerine ulaşmak amacıyla belirlediği stratejiler arasında hizmet içi eğitim programlarının güncel ihtiyaçlar doğrultusunda zenginleştirilmesi yer almaktadır. Bakanlık ayrıca uluslararası teşkilatların düzenlediği çalışma ve eğitim programlarına katılmakta ve mesleki kurs, konferans, seminer gibi programların takibini yürütmektedir. Erişilebilirlik ve verimlilik açısından konsolosluk hizmetlerinin niteliği artırılmakta, personel istihdamında standartlar korunmakta ve staj öğrencilerine staj imkânları sağlanmaktadır. Dış temsilcilikler; hukuk, aile ve sosyal destek danışmanlıkları sunmakta; ana dili eğitimini uluslararası düzenlemelerle garanti altına almaktadır. Üniversiteler ve akademisyenlerle iş birliğinin artırılması da eğitim ve insan kaynağı stratejilerinin önemli bir parçasını oluşturmaktadır (DB 2024-2028 Stratejik Planı). Dışişleri

“Kültürel ve Doğal Mirasla Marka Türkiye”

Bakanlığı İdare Faaliyet Raporu'nda da eğitim stratejisine yönelik hedefler yer almaktadır. Buna göre yurt dışında yaşayan vatandaşlarımıza Türkçe öğretilmeye devam edilmesi; Türk kültürünün yurt dışında tanıtılması, yayılması ve korunması; vatandaşlarımızın kültürel bağlarının güçlendirilmesi; Türk dilinin öğretilmesi amacıyla üniversitelerde okutman görevlendirilmesi; yabancı ülkelerde Türk vatandaşlarına yönelik lisans, yüksek lisans ve doktora burslarının sağlanması; yurt dışı ve yurt içinde ortak projelerin yürütülmesinin desteklenmesi amaçlanmaktadır (DB 2024 Yılı İdare Faaliyet Raporu).

Gençlerin eğitime ilişkin politikalar açısından Gençlik ve Spor Bakanlığının Stratejik Planında çeşitli stratejiler belirlenmiştir. Bakanlık, yenilikçi fikir uygulamalarına dayalı projeler vasıtasıyla gençlere 21. yüzyılın becerilerini kazandırmayı hedeflemektedir. Ayrıca ulusal ve uluslararası düzeyde başarılı gençlere destek sağlamak ve mesleki alanda gençlerin gelişimini destekleyecek içerikler üretmektedir. Tarih ve kültür bilincini artırmak amacıyla gençlerin yurt içi ve yurt dışı proje ve faaliyetlere katılımı sağlanmaktadır. Kutlama ve anma törenleri ile yarışmalara katılımın geniş düzeyde olmasına özen gösterilmektedir. Gençlerin eğitim faaliyetlerine katılımlarının artırılması amaçlanmakta, okul sporları ve geleneksel çocuk oyunları aracılığıyla öğrencilerin sporla tanışmaları desteklenmektedir. Sportif yetenek taraması programı ile spora yatkın çocuklar belirlenmekte, kişisel, mesleki ve sosyal eğitim programları ile rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sağlanmaktadır. Bunlara ek olarak bakanlığın insan kaynağı ihtiyacının tespit edilmesi ve bireysel performansların güçlendirilmesi amacıyla hizmet içi eğitimler artırılmaktadır (GSB 2024-2028 Stratejik Planı). Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2024'te kamp liderliği eğitim programına deneyimsel öğrenme yaklaşımı ile pratiğe dönük eğitim konuları eklenmiş ve yeni kamp liderleri yetiştirilmiştir. Yapay zekâ ve bulut bilişimi alanında eğitici eğitimleri düzenlenmiştir. İl müdürlüklerindeki yöneticilerin kişisel ve kariyer gelişimini desteklemek amacıyla gelişim programları planlanmıştır. Yaygın eğitimde öğretmen havuzu oluşturmak için deneyimsel öğrenme ve yetkinlik tabanlı öğrenme yaklaşımlarının kullanıldığı eğitimler düzenlenmiştir. Gençlik çalışanları için Gençlik Liderleri Yetkinlik Çerçevesi ve Eğitim Programı gerçekleştirilmiştir (Faaliyet Raporu 2024).

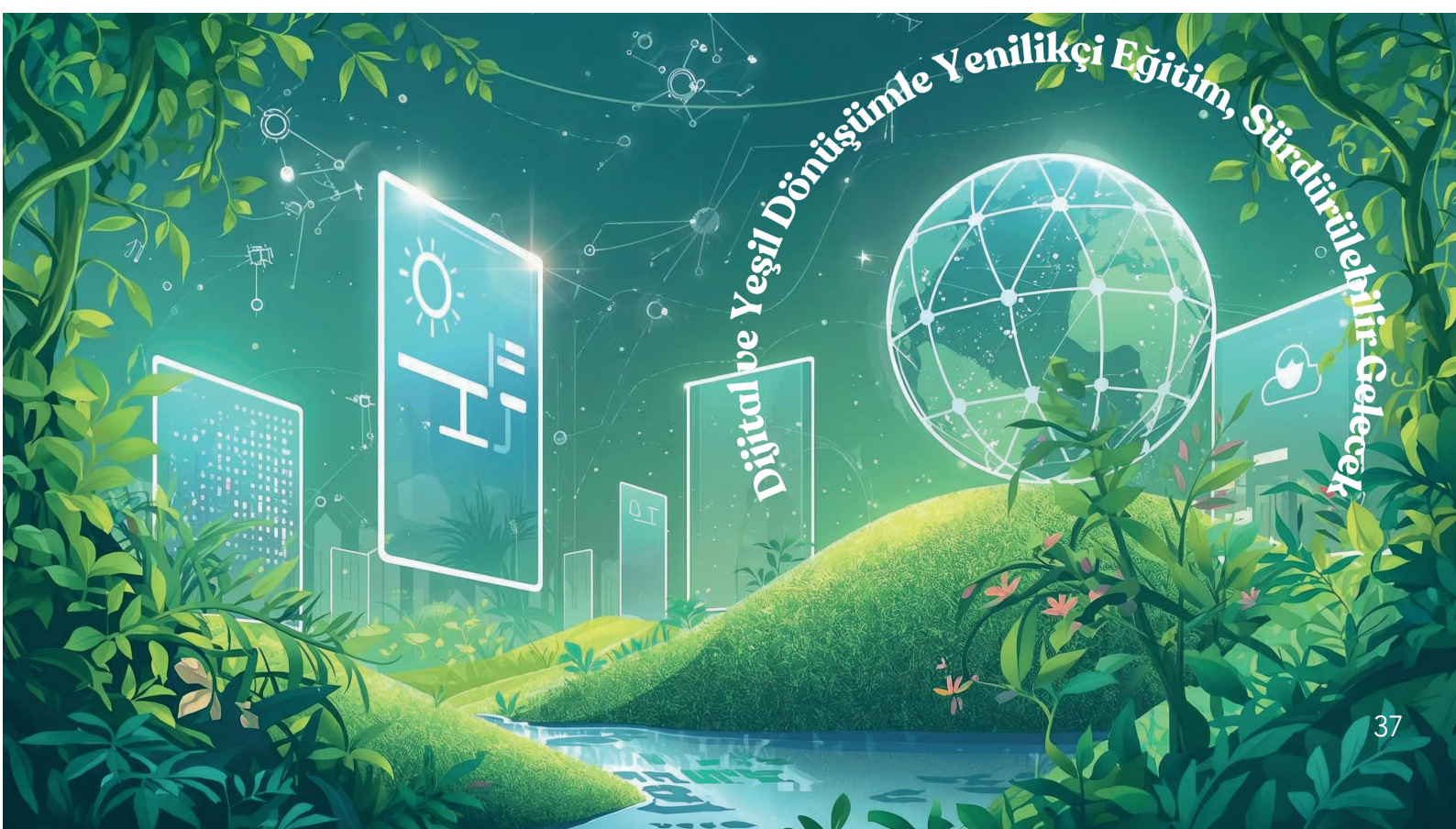
Mali yönetim ve kurumsal kapasite boyutunda Hazine ve Maliye Bakanlığının Stratejik Planı, paydaşlar arasındaki iş birliğini artırmak ve bilgi paylaşımını güçlendirmek amacıyla teknolojik gelişmelerden de yararlanarak eğitim faaliyetleri düzenlenmesini eğitim ve insan kaynağına ilişkin bir strateji olarak tanımlamaktadır (HMB 2024-2028 Stratejik Planı). Hazine ve Maliye Bakanlığının Kalkınma Planında da "nitelikli insan, güçlü aile ve sağlıklı toplum" vurgusu yer almaktadır. Buna göre kapsayıcı bir anlayış ile eğitilmiş, kültürlü, üretken ve sağlıklı nesillerin yetiştirilmesi; fırsat eşitliği ilkesiyle nitelikli ve hayat boyu öğrenme imkânlarının tüm bireylere sunulması; kadın, genç ve engellilerin iş gücü piyasasına katılımlarının desteklenmesi; mali açıdan sürdürülebilir sağlık hizmetlerinin sunulması ve gelirin adil şekilde tüm kesimlere paylaşılması kalkınma planının önemli amaçlarındandır (On ikinci Kalkınma Planı 2024-2028).

Kültür ve Turizm Bakanlığının Stratejik Planında dijital sisteme geçiş için gereken teknik ve personel desteğinin sağlanması önceliklendirilmiştir. Bakanlık, tanıtım faaliyetlerini yürütmekte ve paydaş kurumlarla ilişkilerin geliştirilmesini hedeflemektedir. Kütüphaneçilik hizmetlerine önem verilmekte, iletişim ve halkla ilişkiler konularında çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca mesleki işbaşı eğitim programlarının düzenlenmesi sağlanmakta ve eğitim ihtiyaç analizleri yapılarak eğitimlerin planlanması gerçekleştirilmektedir (KTB 2024-2028 Stratejik Planı). Kültür ve Turizm Bakanlığının Türkiye Turizm Stratejisi 2023

Eylem Planında da eğitim stratejisine yönelik turizm eğitiminin meslek odaklı olması ve ölçülebilir sonuçlar içermesi istenmektedir. Buna göre mesleki turizm eğitiminin niteliğinin ve kapasitesinin artırılması, eğitimde kalite bilincinin oluşturulması, sektör için nitelikli ve yeterli iş gücünün yetiştirilmesi, sektördeki personel için becerilerinin ve niteliklerinin artırılmasına yönelik eğitimlerin planlanması amaçlanmaktadır (KTB Türkiye Turizm Stratejisi 2023).

Eğitim politikalarının merkezinde yer alan Millî Eğitim Bakanlığı Stratejik Planı ile eğitim sisteminin bütüncül biçimde güçlendirilmesini hedeflemektedir. Program geliştirme, ölçme ve değerlendirme, çevre ve yeşil beceriler, öğretmen eğitimi, halk eğitimi ve dijitalleşme belirlenen ana konulardır. Bu kapsamda öğretim programlarının çağın gerektirdiği bilgi ve becerilerle güncellenmesi; ölçme ve değerlendirme süreçlerinin yeterlilik temelli bir yapıya dönüştürülmesi; çevre, iklim ve sürdürülebilir kalkınma bilincinin yaygınlaştırılması; öğretmen yeterliliklerinin geliştirilmesi ve sürekli mesleki gelişimin kurumsal bir yapıya kavuşturulması öne çıkan hedeflerdir. Ayrıca halk eğitimi faaliyetlerinde erişilebilirlik, kapsayıcılık ve uluslararası standartlara uyum güçlendirilmekte; dijitalleşme alanında yapay zekâ destekli öğrenme platformları, hibrit eğitim içerikleri ve veriye dayalı yönetim uygulamaları ile eğitimde dijital dönüşüm hızlandırılmaktadır (MEB 2024-2025 Stratejik Planı).

Toplum sağlığını ve personel yetkinliğini odak olarak alan Sağlık Bakanlığı stratejik planında eğitim ve insan kaynağı konusu, toplumun sağlık bilincini artırmak ve sağlık çalışanlarının niteliğini güçlendirmek açısından iki yönlü ele alınmaktadır. Toplumun sağlık okuryazarlığının artırılması kapsamında sağlıklı yaşam kültürünün yaygınlaştırılması amacıyla bilgilendirme kampanyaları düzenlenmekte, medya araçları etkin şekilde kullanılmakta ve toplum temelli eğitim faaliyetleri yürütülmektedir. Tütün ve madde bağımlılığıyla mücadele, sağlıklı beslenme, fiziksel aktivite alışkanlıklarının geliştirilmesi ve ruh sağlığı konularında farkındalık artırıcı çalışmalar planlanmaktadır. Koruyucu sağlık hizmetlerine yönelik eğitimler çerçevesinde ise anne, çocuk ve ergen sağlığı hizmetlerinde ebeveynlere ve çocuklara yönelik rehberlik programları, danışmanlık hizmetleri ve toplumsal bilgilen-

dirme faaliyetleri uygulanmakta; bu yolla özellikle erken yaşta sağlıklı yaşam alışkanlıklarının kazandırılması hedeflenmektedir. Sağlık personelinin mesleki gelişimine yönelik hizmet içi eğitim programlarının artırılması, teknolojik yeniliklere uyumun sağlanması ve dijital sağlık uygulamaları konusunda yetkinliklerin geliştirilmesi planlanmaktadır. Sağlık çalışanlarının bölgesel dağılımındaki dengesizliklerin azaltılması da bu stratejik yaklaşımın önemli bir unsurudur. Veri temelli yönetim ve kalite standartlarının güçlendirilmesi kapsamında sağlık hizmetlerinin etkili sunumu için dijital altyapıların geliştirilmesi, veri analitiğine dayalı yönetim sistemlerinin kurulması ve izleme-değerlendirme mekanizmalarının iyileştirilmesi de hedefler arasındadır (SB 2024-2028 Stratejik Planı).

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, stratejik planını insan kaynaklarının geliştirilmesi, dijital ve yeşil dönüşümün yaygınlaştırılması, Ar-Ge ekosisteminin güçlendirilmesi, veri temelli politika yapımı ve bölgesel kalkınmanın desteklenmesi temelinde yapılandırmıştır. Bu doğrultuda dijitalleşme, siber güvenlik, yazılım geliştirme ve açık kaynak teknolojileri gibi alanlarda sektörel dönüşümü destekleyecek yetkinliklerin kazandırılması amacıyla "Sektör Kampüste", "Deneyap", "Teknofest Atölyeleri" ve "Millî Teknoloji Akademisi" gibi programlarla gençlere, sanayi çalışanlarına ve girişimcilere yönelik eğitim ve farkındalık çalışmaları yaygınlaştırılmaktadır. Bakanlık, veri temelli yönetim anlayışını güçlendirerek "Girişimci Bilgi Sistemi", etki analizleri ve performans endeksleri aracılığıyla sanayi politikalarının uygulanmasını izlemekte ve yönlendirmektedir. Yeşil ve dijital dönüşüm süreçleri kamu alımları, teşvik mekanizmaları ve özel sektör destekleriyle teşvik edilmekte; "karbon nötr üretim" hedefleri sanayi politikalarının merkezine yerleştirilmektedir. Ar-Ge ve yenilikçilik faaliyetleri kümelenme girişimleri, teknoloji geliştirme bölgeleri ve Ar-Ge merkezleri aracılığıyla desteklenerek üretim kapasitesi artırılmakta; finansman mekanizmalarının güçlendirilmesiyle özel sektörün yenilikçi yatırımları teşvik edilmektedir. Bölgesel kalkınma stratejileri kapsamında organize sanayi bölgelerinin etkinliği artırılırken yerel potansiyellerin ekonomik değere dönüştürülmesi hedeflenmektedir. Kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi amacıyla insan kaynaklarının niteliği artırılmakta, bilişim altyapısı geliştirilmekte ve stratejik yönetim mekanizmaları kurumsal verimlilik doğrultusunda yeniden yapılandırılmaktadır (STB 2024-2028 Stratejik Planı).

Tarım ve Orman Bakanlığı, eğitim ve insan kaynağı stratejilerini tarımsal üretimde verimliliği artırmak ve kurumsal kapasiteyi güçlendirmek amacıyla bütüncül bir yaklaşımla ele almaktadır. Bu kapsamda tarımsal eğitim ve danışmanlık sistemleri güçlendirilmekte, çocuklara çevre farkındalığı kazandırılmakta ve dijital kütüphane altyapılarıyla bilgi paylaşımının sürdürülebilirliği sağlanmaktadır. Bakanlık personelinin temel, teknik ve yönetsel yetkinliklerini geliştirmek amacıyla yüz yüze, uzaktan ve e-eğitim faaliyetleri yürütülmekte; ayrıca cinsiyete duyarlı planlama ve bütçeleme yaklaşımları uygulanmaktadır. Uluslararası iş birliği çerçevesinde özellikle AB mevzuatına uyum sürecine katkıda bulunacak kapasite artırımı eğitimleri ve toplantılar gerçekleştirilmektedir. Dijital dönüşüm alanında bilgi teknolojileri altyapısının güçlendirilmesine paralel olarak teknik personelin yetkinlikleri eğitim ve farkındalık çalışmalarıyla desteklenmektedir. İklim değişikliği, çölleşme,

erozyon, su ve toprak koruma konularında farkındalık eğitimleri düzenlenmekte; tarımsal su kullanımı ve sürdürülebilir sulama tekniklerine ilişkin bilinçlendirme faaliyetleri yürütülmektedir (TOB 2024-2028 Stratejik Planı).

Stratejiler, hem toplumun farkındalık ve yetkinlik düzeyini artırmayı hem de kamu hizmetlerinin etkin, verimli ve sürdürülebilir bir şekilde sunulmasını amaçlamaktadır. Tüm bu stratejik planların eğitime ve insan kaynaklarına yönelik politikaları kapsamlı ve bütüncül bir şekilde ele alındığında bakanlıkların öncelikleri, sorumlu oldukları alanların gereklilikleri doğrultusunda çeşitlilik gösterse de ortak hedefler açıkça görülmektedir. Bu kapsamda nitelikli insan kaynağının geliştirilmesi, kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi, dijital ve yeşil dönüşüme uyum, kapsayıcı ve eşitlikçi hizmet sunumu ve uluslararası iş birliklerinin artırılması konuları her bakanlıkta ortak olarak ele alınan stratejik konulardır. Ayrıca eğitim ve insan kaynağı geliştirme faaliyetlerinin dijitalleşme, yapay zekâ ve veri temelli yönetim gibi modern yöntemlerle desteklenmesi, bakanlıkların yenilikçi ve geleceğe dönük bir yaklaşım benimsediğini göstermektedir. Sonuç olarak Türkiye'nin kalkınma hedefleri doğrultusunda insan odaklı, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir kamu yönetimi vizyonunu destekleyen eğitim ve insan kaynağı stratejilerinin, bütüncül bir perspektifle planlandığı görülmektedir.

3. FARKLI BAKANLIKLARA AİT STRATEJİ BELGELERİ İLE TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ'NİN KESİŞEN YÖNLERİ

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, günümüzün gereksinimlerini ve geleceğin dönüşüm dinamiklerini dikkate alarak nitelikli insan kaynağı üretmeyi hedefleyen bütüncül bir yaklaşım sunmaktadır. TYMM; zihinsel bedensel, ruhsal, sosyal, duygusal ve değer temelli yönleriyle uyumlu, dengeli bireyler yetiştirmeyi de hedeflemektedir. Bu çerçevede öğrencilerin eleştirel düşünme, problem çözme, dijital okuryazarlık, iş birliği gibi beceriler kazanması sağlanırken aynı zamanda millî ve manevî değerlerle donatılmış; adalet, sorumluluk, merhamet, tasarruf gibi değerleri içselleştirmiş bireylerin varlığı hedeflenmektedir. Bu profil uzun vadede Türkiye'nin ekonomik büyümesine, toplumsal bütünlüğüne ve refah seviyesine kayda değer katkı sunabilecek yetkin ve erdemli insan kaynağını ifade etmektedir.

TYMM ile farklı bakanlık raporlarının kesişen yönlerinin karşılaştırıldığı bu bölümde insan kaynağı, dijital dönüşüm, sürdürülebilirlik ve çevre duyarlılığı, kültürel değerler ve millî kimlik, sağlıklı yaşam ve toplum başlıkları açısından ortak etki alanlarının ortaya konulması amaçlanmıştır.

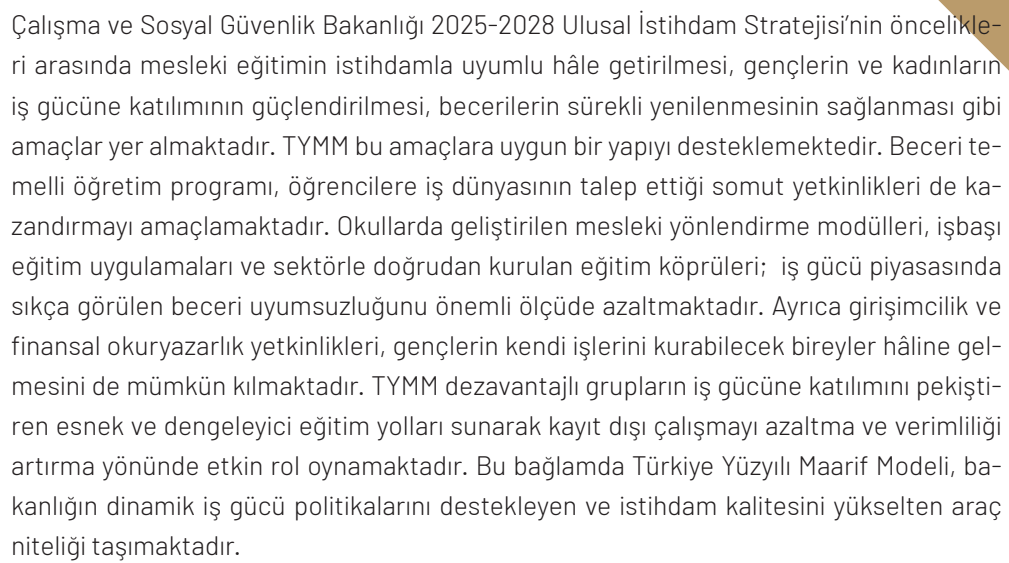

3.1. İnsan Kaynağı Açısından

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin öğrenci profili, nihai hedef olarak yetkin ve erdemli bireyler yetiştirmeyi amaçlayan bütüncül bir yaklaşımı yansıtmaktadır. Bu profil öğrencilerin yalnızca akademik bilgi ve becerilerini geliştirmekle sınırlı kalmayıp ruhsal, bedensel, duygusal ve toplumsal yönleriyle de dengeli bir şekilde yetişmelerini esas almaktadır. Ontolojik bütünlük çerçevesinde öğrenciler; sağlıklı beslenme, düzenli uyku, egzersiz gibi alışkanlıklarla bedensel iyilik hâlini korurken sorumluluk, vicdan, merhamet, vatanseverlik gibi değerlerle ruhsal olgunluk kazanmaktadır. Epistemolojik bütünlük; öğrencilerin bilgiyi sorgulama, eleştirel düşünme, problem çözme ve bilgelik düzeyinde kullanma becerilerini ön plana çıkarmaktadır. Zamansal bütünlük, bireysel ve toplumsal hafızayı eğitime taşıyarak öğrencilerin geçmişten aldığı kültürel değerleri geleceğe aktarmasını sağlamaktadır. Aksiyolojik olgunluk ise öğrencilerin adil, dürüst, yardımsever, estetik duyarlılığa sahip ve ahlaki bilinç geliştiren bireyler olmalarını hedeflemektedir. Böylece TYMM öğrenci profili; sağlıklı, iradeli, cesaretli, bilge, ahlaklı, vatansever, üretken, merhametli, estetik duyarlı ve sorgulayıcı nitelikleri bir arada taşıyan, topluma değer katan bütüncül bir insan modelini ortaya koymaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığının 2024-2028 Stratejik Planı'ndaki hedefleri; TYMM ile bütünleşik çerçevede her seviyede eğitimin kalitesini yükseltmeyi, ölçme ve değerlendirme süreçlerini yeterlilik temelli bir yaklaşıma dönüştürmeyi ve öğretmenlerin mesleki niteliklerini güçlendirmeyi öngörmektedir. Bu doğrultuda eğitim-istihdam döngüsü daha verimli hâle gelecek; mezunlar yalnızca bir diplomaya sahip bireyler olmaktan çıkarak iş dünyasının talep ettiği bilgi ve becerilere sahip nitelikli insan kaynağı olarak topluma kazandırılacaktır. Uzun vadede bu yaklaşım, Türkiye'nin iş gücü piyasasındaki rekabet gücünü artırırken aynı zamanda küresel ölçekte daha güçlü bir eğitim markası oluşumuna da katkı sunacaktır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı On İkinci Kalkınma Planı, "nitelikli insan, güçlü aile, sağlıklı toplum" ekseninde kapsayıcı bir büyüme perspektifi benimseyerek beşerî sermayeyi güçlendirmeyi, dijital ve yeşil dönüşümün gerektirdiği yetkinlikleri kazandırmayı ve istihdam verimliliğini artırmayı öncelik olarak belirlemiştir. TYMM'nin analitik düşünme, girişimcilik, dijital okuryazarlık ve sürdürülebilirlik odaklı yaklaşımı bu hedeflerle doğrudan örtüşmektedir. Eğitim-finance ilişkisine bakıldığında TYMM'nin beceri temelli öğretim programları ve bütüncül ölçme ve değerlendirme anlayışı, kamu kaynaklarının daha etkili kullanılmasını sağlamaktadır. Eğitim yatırımları iş gücünün verimliliği ve yenilik kapasitesini güçlendirerek ekonomik üretkenliği hedeflemektedir. Bu bağlamda kamu bütçesinden eğitime tahsis edilen kaynaklar, uzun vadede daha sağlam bir ekonomik büyüme ve mali sürdürülebilirliğin temeline dönüşmektedir. Sektörle uyumlu şekilde tasarlanan mesleki eğitim programları iş gücünün etkinliğini artırırken işsizlik maliyetlerini azaltmaktadır. Finansal okuryazarlık ve girişimcilik modüllerinin eğitim içeriklerine entegre edilmesi, gençlerin kendi işlerini kurmaya yönelik iş fikri geliştirmelerini teşvik etmekte ve yenilikçi girişimlere yönelme yetkinliğini artırarak ekonomiye yeni değer katma alanları kazandırmaktadır. Plan, 2053 ufkunda iş gücünün yeşil ve dijital dönüşüme uyumunu stratejik bir hedef olarak belirlemektedir. TYMM'nin dijital yetkinlik, sürdürülebilirlik farkındalığı ve sorun çözme odaklı tutumu bu hedefle doğrudan kesişmektedir. Eğitim yatırımları dikkatli şekilde yönlendirildiğinde dönüşüm aşamalarında risk altında kalan gruplara telafi edici beceri programları sunulabilir ve adil geçiş politikaları hayata geçirilebilir. Böylece hem toplumsal refah korunur hem de kamu maliyetleri hafifletilebilir. TYMM ayrıca kültür ekonomisi ve yaratıcı endüstrilerin artan önemine de yanıt vermekte ve bu alanlarda yenilikçi, esnek iş gücü yetiştirerek kamu yatırımlarının sosyal getirisini artırmaktadır. Yalnızca okullaşma oranlarını yükseltmekle sınırlı kalmayan eğitim finansmanı; gençlerin istihdam edilebilirliğini güçlendirir, beceri uyumsuzluklarını hafifletir ve genç işsizliğinin azalmasına doğrudan katkı sunar. Uzun vadede TYMM; hizmet sektörü büyüme eğilimiyle uyumlu, dijital-yeşil dönüşüme hazır, nitelikli bir iş gücü stoğunun oluşmasını da temin etmektedir.

Dışışleri Bakanlığı 2024 Yılı İdare Faaliyet Raporu'nda yabancı dil yeterliliklerinin artırılması, kültürlerarası iletişim becerilerinin geliştirilmesi ve öğrencilerin evrensel değerler çerçevesinde yetiştirilmesi Türkiye'nin uluslararası görünürlüğünü yükselten öncelikli hedefler arasında belirtilmektedir. Bu doğrultuda eğitim diplomasisi önemli bir yumuşak güç unsuru olarak konumlandırılmış; özellikle Yükseköğretim Kurulu, Türkiye Maarif Vakfı, Yunus Emre Enstitüsü ve Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı ile yürütülen faaliyetlerin dış politika hedefleriyle uyumlu şekilde desteklendiği vurgulanmıştır. TYMM bu stratejik yönelimle doğrudan kesişmektedir. Yabancı dil ve kültürlerarası yeterliliklere önem veren yaklaşımı sayesinde öğrenciler yalnızca yurt içinde değil uluslararası akademik ve mesleki platformlarda rekabet edebilir hâle gelmektedir. TYMM'nin Erasmus+ vb. hareketlilik programlarına uyumlu yapısı Türkiye'nin eğitim diplomasisi kapasitesini genişletmekte; uluslararası akreditasyon süreçlerine uyumlu yeterlik çerçeveleri ise Türkiye'de alınan diplomaların küresel düzeyde tanınırlığını artırmaktadır. Bu gelişmeler, Türkiye'nin küresel eğitim diplomasisi alanındaki marka değerini yükselterek ülkenin yumuşak gücünü pekiştirmektedir. Eğitim aracılığıyla inşa edilen bu kapasite dış politikada uzun vadeli stratejik avantaj sağlamaktadır. Uluslararası iş birliği ağlarının derinleşmesi, Türkiye mezunlarının farklı ülkelerde gönüllü kültür elçileri hâline gelmesi ve Türkiye'nin küresel eğitim pazarında cazip bir merkez olarak konumlanması bu sürecin somut göstergeleri arasında yer almaktadır.

“

BİLGİYİ ÜRETİME, ERDEMİ KALKINMAYA DÖNÜŞTÜREN EĞİTİM.

”

Belirtilen bakanlıkların ilgili rapor ve stratejileri değerlendirildiğinde TYMM'nin tasarladığı öğrenci profili, bakanlıkların insan kaynağı hedefleriyle uyum göstermektedir. Öğretim programı ve sektör uyumu, yeşil ve dijital beceri çekirdeklerinin her seviyede kazandırılması, bütüncül ölçme ve değerlendirme sistemleri ile öğretmen ekosisteminin güçlendirilmesi bu uyumu hayata geçirecek temel politika araçlarıdır. Uzun vadede TYMM'nin hayata geçirilmesi; eğitimde kalitenin artmasına, genç işsizliğin gerilemesine, nitelikli iş gücü stoğunun genişlemesine, ekonomik büyümenin sürdürülebilir bir ivmeyle hızlanmasına, verimli iş gücünün artmasına ve Türkiye'nin uluslararası eğitim diplomasisi sahasındaki küresel eğitimde marka değeri artışına önemli ölçüde katkı sunacaktır. Bu sayede eğitim sistemi hem yurt içinde hem de ülkenin kalkınma hedeflerine ulaşmasını ve küresel ölçekteki rekabet gücünü artırmasını sağlayan insan kaynaklı bir üretim mekanizmasına dönüşebilir.

3.2. Dijital Dönüşüm Açısından

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli dijital dönüşüm kavramını bilgiye erişim, üretim ve paylaşım biçimlerinde köklü bir zihinsel yapılandırma olarak ele almaktadır. Model; dijital çağın gereklerine uyum sağlayarak bilgiyi anlamlandırma, üretken biçimde kullanma ve dijital ortamlarda etik sorumlulukla hareket etme becerilerine sahip bireyler yetiştirmeyi hedeflemektedir. TYMM'de bilim ve teknolojinin sadece tüketicisi değil aynı zamanda üreticisi ve yöneticisi olan, dijital yetkinlikleri güçlü ve hayat boyu öğrenme kültürüne sahip bireylerin yetişmesi esas alınmıştır. TYMM'de ele alınan dijital okuryazarlık becerisinin bütünsel becerileri ve süreç bileşenleri aşağıda sunulmuştur.

OB2. Dijital Okuryazarlık

Süreç bileşenleri	
OB2.1.Dijital Bilgiye Ulaşma ve Dijital Bilgiyi Tanıma	OB2.1.SB1. Dijital bilgiye erişim yollarını bilmek
	OB2.1.SB2. Dijital bilgiyi oluşturan parçaları tanımlamak
	OB2.1.SB3. Dijital bilginin nasıl oluştuğunu anlamak
	OB2.1.SB4. Dijital bilginin yönetimi ve organize edilmesinde kişisel mahremiyeti gözetmek
OB2.2.Dijital İletişimi Anlama	OB2.2.SB1. Dijital ortamda iletişim araçlarını tanımak
	OB2.2.SB2. Dijital topluluk ve ağları belirlemek
	OB2.2.SB3. Dijital araçlarda etkileşimi gözlemlemek ve çözümllemek
OB2.3.Fikrî Mülkiyet Haklarını Bilerek Davranma	OB2.3.SB1. Fikrî mülkiyet haklarını tanımak
	OB2.3.SB2. Fikrî mülkiyet haklarına uygun davranmak
OB2.4.Dijital Bilgiyi Anlamlandırma	OB2.4.SB1. Dijital bilgiyi karşılaştırmak
	OB2.4.SB2. Dijital bilgiyi sınıflandırmak
	OB2.4.SB3. Dijital bilgiyi değerlendirmek
	OB2.4.SB4. Dijital bilgi üzerinden çıkarım yapmak
OB2.5.Dijital Ortamlar İçin İçerik Oluşturma ve Paylaşma	OB2.5.SB1. Tasarlamak ve geliştirmek
	OB2.5.SB2. Düzenlemek ve paylaşmak
OB2.6.İletişim Kurma ve Paylaşma	OB2.6.SB1.Dijital ortamda iletişim kurmak ve etik ilkelere uygun iletişimi sürdürmek
	OB2.6.SB2. Dijital araçlar aracılığıyla etkileşimde bulunmak ve iş birliği yapmak
	OB2.6.SB3. Dijital topluluklara ve ağlara katılmak
OB2.7.Dijital Araçlarla İş Görme	OB2.7.SB1.Dijital bir görevin yerine getirilmesinde dijital ihtiyaçları belirlemek
	OB2.7.SB2. Dijital bir görevin yerine getirilmesinde dijital kaynakları belirlemek
	OB2.7.SB3. Dijital bir görevin yerine getirilmesinde dijital kaynaklar hakkında karar vermek
	OB2.7.SB4. Dijital araçların kullanımında kendi yetkinliklerini güncellemek
OB2.8.E-Güvenlik Önlemleri Alma	OB2.8.SB1.Dijital ortamda kimliğini ve mahremiyetini korumak
	OB2.8.SB2. Dijital ortamda veriyi korumak
	OB2.8.SB3. Dijital ortamda güvenlik önlemleri almak ve bunu sürdürmek
OB2.9.Dijital Bilgiyi Kullanarak Eleştirel Düşünme	OB2.9.SB1.Dijital bilgiyi sorgulamak
	OB2.9.SB2. Dijital bilgiyi kullanarak olay/konu/durum veya problem ile ilgili akıl yürütmek
	OB2.9.SB3. Dijital bilgiyi kullanarak yaptığı akıl yürütme ile ulaştığı çıkarımları yansıtmak

Millî Eğitim Bakanlığının 2023 Eğitim Vizyonu'ndaki "çağın ve geleceğin becerileriyle donanmış, bu donanımı insanlık hayrına kullanabilen bireyler yetiştirme" hedefi, dijital eğitim ekosistemini güçlendirmeyi ve tüm paydaşların katılımıyla sürdürülebilir dijital içerik üretim kültürü oluşturmayı hedeflemektedir. TYMM bu vizyonun uygulama çerçevesini oluşturarak dijital okuryazarlığı; bilgi üretimi, paylaşımı ve güvenli kullanım boyutlarıyla öğretim programlarına entegre etmiştir. Dijital bilgiye ulaşma, dijital bilgiyi tanıma ve anlamlandırma, dijital ortamlar için içerik oluşturma ve paylaşma, dijital araçlarla iş görme, e-güvenlik gibi bileşenler öğretim programlarına sistematik biçimde dâhil edilmiştir. Bu yolla bireylerin bilinçli içerik üreticisi olmaları sağlanarak dijital vatandaşlık kültürünün güçlenmesi beklenmektedir.

PISA 2022 verileri, öğrencilerin çevrim içi ortamlarda geçirdiği sürenin 2018'e göre 1 saat-ten fazla arttığını göstermekte; bu artış dijital medya kullanımı kadar bilgiye ulaşma, iletişim ve öğrenme biçimlerinin de değiştiğine işaret etmektedir. TYMM bu değişimi dikkate alarak dijital öğrenme ortamlarını pedagojik hedeflerle uyumlu hâle getirmeyi, öğrencilerin dijital teknolojilerle etkileşiminde etik sorumluluk, güvenlik ve üretkenlik dengesini sağlamayı hedeflemektedir. Kısaca dijitalleşme süreci kültürel ve ahlaki bir gelişim süreci olarak görülmektedir.

“

BAĞLAN, ÜRET, DÖNÜŞTÜR.

”

TYMM'nin öngördüğü dijital dönüşüm, Türkiye Kamu Diplomasisi Strateji Belgesi 2024-2029'daki "kamu diplomasisi uygulamalarında yenilikçi ve dijital iletişim teknolojilerini önceleyen bir yaklaşım geliştirmek" ve "bilimsel, teknolojik ve yenilikçi girişimler alanında Türkiye'nin uluslararası etkinliğini artırmak" amaçlarıyla örtüşen vizyonunu destekleyerek Türkiye'nin uluslararası dijital görünürlüğünü artırmaktadır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi'nde geçen millî teknoloji hamlesi ve dijital Türkiye vizyonu, kamu hizmetlerinin dijitalleşmesiyle eş zamanlı olarak toplumun dijital yetkinliklerinin artırılmasını hedeflemektedir. Dördüncü Sanayi Devrimi'yle birlikte yapay zekâ, nesnelerin interneti, 5G, robotik sistemler, büyük veri gibi alanlarda yaşanan gelişmeler; yeni istihdam modelleri ve eğitim politikaları gerektirmektedir. TYMM bu dönüşümün eğitim ayağını temsil etmektedir. Dijital becerileri üretim, inovasyon ve problem çözme süreçleriyle ilişkilendirerek bireylerin teknolojiye yalnızca uyum sağlayan değil teknoloji geliştiren aktörler hâline gelmesini amaçlamaktadır. Sanayi ve Teknoloji Stratejisi'nde vurgulanan Deneyap Atölyeleri, TEKNOFEST ve STEM temelli eğitim uygulamaları; TYMM'nin öngördüğü beceri temelli öğrenme anlayışıyla doğrudan kesişmektedir. Bu anlayışta öğrencilerin erken yaşlardan itibaren araştırma, tasarım ve girişimcilik odaklı teknoloji eğitimleriyle tanışarak ulusal inovasyon ekosisteminin parçası hâline gelmeleri hedeflenmektedir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi'nde dijitalleşmenin sürdürülebilir kalkınma ve ulusal güvenlikle birlikte ele alınması gerektiği vurgulanmaktadır. Türkiye'nin küresel rekabet gücünü artırmak, ekonomik ve teknolojik bağımsızlığını güçlendirmek ve kritik teknolojilerde atılım sağlamak amacıyla geliştirilen politikalar; eğitimde dijital okuryazarlığın stratejik bir öncelik olarak yer almasını zorunlu kılmaktadır. TYMM yapay zekâ çağında etik farkındalığa sahip, veriye dayalı düşünebilen ve dijital güvenlik bilinci gelişmiş bireyler yetiştirerek bu stratejinin eğitim boyutunu güçlendirmektedir. Öğrencilerin dijital araçları kullanarak veriye ulaşma, anlamlandırma ve bu verilerle yenilikçi çözümler üretme becerilerini kazanmaları hedeflenmektedir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının stratejilerinde vurgulanan girişimcilik ekosistemi, TYMM'nin dijital dönüşüm vizyonu ile kesişmektedir. Bireylerin girişimcilik yetkinliklerinin geliştirilmesi, açık inovasyon anlayışının öğretilmesi ve "Deneyap Atölyeleri" gibi uygulamalarla gençlerin üretken düşünme becerilerinin desteklenmesi hedeflenmektedir. Bu ekosistem; eğitim yoluyla dijital becerilerin artırılmasını, gençlerin yenilikçi girişimlerde aktif rol almasını ve kamu hizmetlerinin dijitalleşme vizyonu ile uyumlu bir toplumsal dönüşümün gerçekleşmesini sağlayacak niteliktedir.

Belirtilen strateji belgeleri birlikte değerlendirildiğinde TYMM'nin dijital dönüşüm yaklaşımının Türkiye'nin eğitimden kamu yönetimine uzanan dijitalleşme vizyonu ile uyum içerisinde olduğu görülmektedir. Eğitim teknolojilerinin sistem düşüncesiyle yapılandırılması, dijital güvenlik ve etik farkındalık kültürünün yerleşmesi, girişimcilik ve inovasyon odaklı öğrenme ortamlarının yaygınlaşması; dijital becerilerin yükselmesine ve sürdürülebilir bir girişimcilik ekosisteminin oluşmasına önemli katkı sunacaktır. TYMM uzun vadede dijital yetkinliği yüksek, üretken ve yenilikçi insan kaynağıyla Türkiye'nin küresel teknoloji yarışında rekabet gücünü artıracak ve dijital ekonomiye yön verecek seviyededir.

3.3. Sürdürülebilirlik ve Çevre Duyarlılığı Açısından

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli; çevreye ve canlılara saygı duyan, doğal kaynakların korunmasına ve ekosistem dengesine katkı sunan bireylerin yetiştirilmesini temel hedeflerinden biri olarak belirlemiştir. Model, çevre bilincini hem değer olarak hem de yaşamın bütün alanlarına yayılan bir sorumluluk biçimi olarak ele almaktadır. Bu kapsamda öğrencilere “saygılı” birey anlayışıyla çevreye, canlılara ve gelecek kuşaklara karşı etik bir sorumluluk kazandırılmakta ve “duyarlılık”, “temizlik” değerleri aracılığıyla çevre temizliği, atık yönetimi, ekosistem korunumu ve sürdürülebilir yaşam alışkanlıkları geliştirilmektedir. TYMM’de öğrencilerin çevre kirliliğinin nedenlerini, sonuçlarını ve çözüm yollarını tanıması; temiz enerji kaynaklarının önemini kavraması, etkili atık yönetimine katılım göstermesi ve gelecek nesillere temiz bir çevre bırakma bilinciyle hareket etmesi amaçlanmaktadır. TYMM’de sürdürülebilirlik ve çevre duyarlılığının boyutları Tablo 1’de özetlenmiştir.

Tablo 1: TYMM’de Sürdürülebilirlik ve Çevre Duyarlılığı Boyutları

Boyutlar	Alt Beceriler / Davranışlar	Eğitsel Hedef
Bilinç Boyutu	Çevre kirliliğinin neden ve sonuçlarını bilir. Doğal kaynakların korunmasının önemini kavrar. Temiz enerji ve atık yönetimi farkındalığı geliştirir.	Öğrencilerin çevresel sorunların nedenlerini anlaması ve çözümde bireysel sorumluluk üstlenmesi
Davranış Boyutu	Doğal kaynakları temiz tutar. Geri dönüşüm etkinliklerine katılır. Çevre temizliği ve atık yönetiminde örnek davranış sergiler.	Çevre dostu tutum ve davranışların okul, aile ve toplum düzeyinde içselleştirilmesi
Toplumsal Katılım Boyutu	Ekosistemi korumaya yönelik projelere katılır. İlgili kurumlarla (belediye, STK, okul) iş birliği yapar. Gelecek nesillere temiz çevre bırakmak için çaba gösterir.	Çevre bilincini toplumsal sorumluluk bilinciyle birleştiren aktif vatandaşlık kültürünün kazandırılması
Yeşil Beceri Boyutu	Enerji verimliliği sağlar. Döngüsel ekonomi uygulamalarını tanır. Sürdürülebilir üretim-tüketim ilişkisini kavrar.	Yeşil ekonomi ile uyumlu, sürdürülebilir kalkınma farkındalığına sahip bireyler yetiştirmek

Millî Eğitim Bakanlığı TYMM Öğretim Programları Ortak Metni'ne göre hazırlanan öğretim programlarında çevre bilinci, öğrenme ortamlarının tasarım ilkeleriyle doğrudan ilişkilendirilmiştir. Öğrenme ortamlarının "çevre duyarlılığını ve ahlaki gelişimi destekleyecek biçimde" düzenlenmesi, çevre eğitiminin pedagojik bir bileşen olarak ele alındığını göstermektedir. Bu yönüyle TYMM sürdürülebilir kalkınma eğitimini Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi ile bütünleştirerek çevresel farkındalığı davranış düzeyinde içselleştirmeyi hedeflemektedir. TIMSS 2023 sonuçları da bu yaklaşımı destekler niteliktedir. Raporda 4. ve 8. sınıf düzeylerindeki öğrencilerin çevre konularına yönelik farkındalıklarının su kirliliği, iklim değişikliği, enerji kullanımı gibi konularda arttığı; çevre bilinci alt ölçeklerinde yüksek başarı gösteren ülkelerin eğitim sistemlerinde çevre temalı uygulamalara erken yaşta yer verildiği belirtilmektedir. Bu bulgular, TYMM'nin çevre eğitimi vurgusunun uluslararası standartlarla örtüşüğünü ortaya koymaktadır.

Çevre bilincini bir değer ve yaşam biçimi olarak ele alan TYMM; öğrencilerin doğal kaynakları koruma, atık yönetimi, temiz enerji, ekosistem sorumluluğu gibi yeşil beceriler kazanmasını hedeflemektedir. Bu yaklaşım, Türkiye Kamu Diplomasisi Strateji Belgesi ile örtüşmektedir. Belge, "ülkemizin iklim değişikliği ve çevre ile ilgili konularda yürüttüğü iş birliklerini ve bu alandaki başarılarını uluslararası kamuoyuna duyurmak" ve "sürdürülebilir kalkınma odaklı bir yaklaşımla küresel meselelerin çözümüne katkı sunmak" hedeflerini vurgulamaktadır. TYMM'nin çevre bilinci ve sürdürülebilirlik yaklaşımı, bu vizyonun eğitimdeki uygulama boyutunu temsil etmektedir.

“

GELECEK, DOĞAYI KORUMAYI ÖĞRENERLERİN ELİNDE.

”

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının İklim Değişikliği Stratejisi (2023-2030) ve Sıfır Atık Yönetim Sistemi raporları, TYMM'nin çevre bilinci yaklaşımıyla doğrudan ilişkilidir. Stratejide "Sıfır Atık Yönetim Sistemi"nin 2018'den itibaren 43 binden fazla kurumda uygulanmaya başlandığı, 9,5 milyon öğrenciye sıfır atık eğitimi verildiği ve 37 bin 300 okulun "temel seviye sıfır atık belgesi" aldığı belirtilmiştir. Ayrıca 157 bin öğretmen "Sıfır Atık", 161 bin öğretmen ise "İklim Değişikliği ve Çevre Eğitimi" seminerine katılmıştır. Bu uygulamalar çevre bilincinin kurumsal bir kültüre dönüştüğünü göstermektedir. TYMM'nin "çevre temizliği ve sürdürülebilirliğe önem verme" ilkesi bu politikalarla kesişerek öğrencilerin öğrenme süreçlerinde sıfır atık, geri dönüşüm ve doğal kaynakların etkin kullanımı konularında farkındalık kazanmalarını sağlamaktadır. Bahsedilen strateji raporundaki "yeşil beceriler" yaklaşımı da TYMM'nin hedefleriyle kesişmektedir. Yeşil dönüşüm sürecinde ortaya çıkacak yeni beceri taleplerinin erken tespiti, öğretim programlarının buna uyulanması ve iş gücü piyasasında yeşil istihdam olanaklarının güçlendirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Bu dönüşümün eğitim boyutunu temsil eden TYMM; öğrencilerin çevre dostu üretim süreçlerine, döngüsel ekonomiye ve sürdürülebilir kalkınmaya katkı sunacak becerilerle donatılmasını hedeflemektedir. Bu hedef bireysel çevre bilinci ve toplumsal refah düzeyinde sürdürülebilir yaşam kültürünün gelişmesini desteklemektedir.

Sıfır Atık Gerçekleşme Durum Raporu (2022) verilerinde sürdürülebilirlik ve çevre duyarlılığı açısından somut çıktıların izlenebilirliği ortaya koyulmaktadır. Rapora göre yalnızca Uşak ili örneğinde 1.124 kurumun "temel seviye sıfır atık belgesi" aldığı, 484 eğitim kurumunun 269'unun süreci tamamladığı ve 48 bini aşkın bireyin sıfır atık eğitimleriyle farkındalık kazandığı görülmektedir. Bu bulgular, çevresel sürdürülebilirliğin tabana yayıldığını ve eğitim sisteminin bu dönüşümün merkezinde yer aldığını göstermektedir.

Belirtilen ulusal politika belgeleri birlikte değerlendirildiğinde TYMM'nin çevre bilinci ve sürdürülebilirlik yaklaşımının Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının "Yeşil Dönüşüm", "Sıfır Atık" ve "Döngüsel Ekonomi" politikalarıyla uyum içerisinde olduğu görülmektedir. Öğretim programlarının çevre temelli değerlerle bütünleşmesi, sıfır atık uygulamalarının kurumsal kültür hâline gelmesi ve yeşil becerilerin erken yaşta kazandırılması; çevre dostu nesillerin yetişmesine, yeşil ekonomiye geçişin hızlanmasına ve Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmasına doğrudan katkı sunacaktır. Bu bağlamda TYMM'nin sürdürülebilir yaşamın ve çevresel sorumluluğun kurumsal temellerini güçlendiren toplumsal dönüşüm programı olduğunu söylemek mümkündür.

3.4. Kültürel Değerler ve Millî Kimlik Açısından

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, kültürel değerleri ve millî kimliği bireyin kişisel gelişimiyle toplumsal bütünlük arasında uyumlu ve dinamik bir ilişki biçiminde ele almaktadır. TYMM'nin Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi, millî kimliğin tarihsel birikimin aktarımıyla ve bireyin değer temelli eylemleriyle yaşatılabileceğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda "değer", bireyin duygu, düşünce ve davranışlarını yönlendirerek toplumsal ve kültürel aidiyetini güçlendiren temel belirleyici unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Erdem, bireyin vicdan, sorumluluk, vatanseverlik, merhamet, adalet gibi içsel duygularını ve ahlaki olgunluğunu ifade ederken değer, bireyin köklerinden beslenen inanç ve ilkelerle toplumsal birliği sağlamasını temsil etmektedir. Eylem ise bu değerlerin günlük yaşamda sanat, üretim, dayanışma ve sorumluluk temelli davranışlarla yaşama geçirilmesidir. Böylece millî kimlik hem bireyin içsel ahlaki olgunluğunu hem de toplumsal aidiyetini destekleyen dinamik ve işlevsel bir yapı olarak tanımlanmaktadır. TYMM'de kültürel değerler ve millî kimlik bileşenleri Tablo 2'de özetlenmiştir.

Tablo 2: TYMM'de Kültürel Değerler ve Millî Kimlik Bileşenleri

Bileşenler	Açıklama / Odak Noktası	Millî Kimlik Boyutu
Erdem (İçsel Olgunluk)	Bireyin vicdan, sorumluluk, vatanseverlik, merhamet ve adalet duygularını içselleştirmesi	Ahlaki kimlik/bireyin kendini millî ve manevi değerlerle tanımlaması
Değer (İlke ve İnançlar)	Köklerden beslenen, toplumsal birliği sağlayan inanç ve ilkelerin davranışlara yön vermesi	Kültürel kimlik/ ortak semboller, dil ve geleneklerle aidiyetin güçlenmesi
Eylem (Davranış ve Katılım)	Değerleri toplumsal yaşama yansıtan sanat, üretim, dayanışma ve sorumluluk temelli davranışlar	Kültürel mirasın korunması, sanatsal üretim, gönüllülük ve kültürel diplomasi

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde öğrencilerin millî kimliği sadece bilgi ve beceriyle değil duygu ve davranış üzerinden de benimseyerek sorumluluk bilinciyle davranmalarını Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi sağlamaktadır. Bu kapsamda vatanseverlik merkeze yerleştirilir; öğrencilerin bayrağa, dile ve millî sembolere bağlılıklarını geliştirmeleri, Türkçeyi kültürel aktarımın ve düşünsel üretimin en önemli aracı olarak benimsemeleri, millî ve manevi değerleri gelecek kuşaklara aktarabilmeleri beklenmektedir. Bu bağlamda millî kimlik hem tarihî mirasın farkındalığını hem de bu mirası koruma ve yaşatma iradesini kapsamaktadır. TYMM, öğrencilerin vatanını seven, tarihine ve kültürüne duyarlı, köklerinden beslenen ve evrensel değerlere açık bireyler olarak yetişmesini hedeflemektedir. Bu yönüyle millî kimlik, bireyin içsel ahlaki olgunluğu ile toplumsal aidiyeti arasında köprü kuran dinamik bir yapı olarak sunulmaktadır.

TYMM’de sanat eğitimi millî kimlik ve kültürün en güçlü taşıyıcısı olarak ön plana çıkmaktadır. Sanat eğitimi, öğrencilerin kültürel mirası tanımlarını, yerel ve evrensel değerleri sentezleyerek estetik bir bakış açısı geliştirmelerini sağlamaktadır. TYMM, sanatın hem bir ifade biçimi hem de kültürel hafızayı diri tutan bir öğrenme alanı olduğunu kabul etmektedir. Bu kapsamda “sanatsal algılama, görsel mesajı okuma, sanatsal üretim, tasarım, müziksel işitme ve yaratıcılık” gibi tanımlanan on üç sanat alan becerisi bulunmaktadır. Bu beceriler, öğrencilerin kültürel farkındalıklarını güçlendirirken aynı zamanda sanatı millî kimliğin sürekliliğini sağlayan bir ifade aracı hâline getirmektedir. Böylece bireylerin yalnızca sanat icra eden değil aynı zamanda sanat okuryazarı, estetik duyarlılığı gelişmiş, yaratıcı ve öz güvenli yurttaşlar olarak yetiştirilmesi hedeflenmektedir.

TYMM’nin ele aldığı kültürel değerler ve millî kimlik anlayışı, Türkiye Kamu Diplomasi- si Strateji Belgesi’ndeki “Türkiye’nin sahip olduğu kültürel, doğal, tarihî ve turistik mirası uluslararası kamuoyuna etkin mekanizmalarla aktarmak” ve “kültür, sanat ve turizmin etkili birer diplomasi aracına dönüşmesi” ifadeleriyle kesişmektedir. TYMM, bu vizyonu eğitim yoluyla hayata geçirerek öğrencilerin kültürel miras bilincini geliştirmekte ve Türkiye’nin kültürel yumuşak gücünü artırmaktadır.

“

GEÇMİŞTEN İLHAM, GELECEĞE YÖN

”

Kültür ve Turizm Bakanlığının 2024–2028 Stratejik Planı ve 2023 Turizm Vizyonu, TYMM’nin kültür ve kimlik yaklaşımıyla doğrudan kesişmektedir. Stratejik planda “millî kültürün yaşatılması, kaybolmaya yüz tutmuş kültürel değerlerin korunması ve kültürel mirasın gelecek kuşaklara aktarılması” temel amaçlar arasında yer almakta kültürel varlıkların dijital ortama aktarılması, restorasyon faaliyetleri ve uluslararası tanıtım programları önceliklendirilmektedir. Aynı belgelerde kültür ve sanatın etkili bir diplomasi aracı olarak kullanılacağı, kültürel diplomasi faaliyetlerinin güçlendirilerek Türkiye’nin uluslararası görünürlüğünün artırılacağı belirtilmektedir. Bu vizyon, TYMM’nin kültürel miras bilinciyle donanmış, kültürün birleştirici ve temsil gücünü fark eden bireyler yetiştirme hedefiyle örtüşmektedir.

Kültür ve Turizm Bakanlığının 2023 Turizm Stratejisi’nde yerel halkın somut ve somut olmayan kültürel mirasın korunması konusunda bilinçlendirilmesi, kültürel ve sanatsal etkinlik alanlarının artırılması, şehirlerin kültürel kimliğini öne çıkaran tanıtım ve pazarlama stratejilerinin geliştirilmesi gibi hedefler vurgulanmaktadır. Bu hedefler, TYMM’deki kültürel miras eğitimi ve sanat yoluyla kimlik inşası anlayışıyla kesişmektedir. Millî kimlik, bu bağlamda aidiyet duygusu olmanın yanı sıra kültürel üretim, sanatsal ifade ve toplumsal katılım süreçleriyle bütünleşen bir yaşam biçimi olarak ele alınmaktadır.

Belirtilen rapor ve stratejiler birlikte değerlendirildiğinde TYMM’nin millî kimlik ve kültür anlayışı, Kültür ve Turizm Bakanlığının stratejik hedefleriyle kesişmektedir. TYMM, kültürel mirasın korunmasını ve sanatın eğitimde merkezî bir rol üstlenmesini sağlayarak kültürel diplomasiye katkı sunmakta ve öğrencilerin millî kimliklerini öz güvenle temsil eden, kültürel çeşitliliğe saygılı bireyler olarak yetiştirmelerine zemin hazırlamaktadır. Uzun vadede bu yaklaşımın toplumsal birlik duygusunu pekiştirmesi ve Türkiye’nin uluslararası alanda kültür, sanat ve eğitim yoluyla artan yumuşak gücünü desteklemesi beklenmektedir.

3.5. Sağlıklı Yaşam ve Toplum Açısından

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, sağlığı beden, zihin ve duygu boyutlarını kapsayan bütüncül bir iyilik hâli olarak ele almaktadır. Modelde ele alınan ontolojik bütünlük yaklaşımı, öğrencinin zihinsel gelişimini beden ve duygu dünyasıyla birlikte destekleyen bir eğitim tasarımı gerektirmektedir. Bu çerçevede model; dengeli beslenme, düzenli uyku ve egzersiz ile bağımlılıktan kaçınma, kişisel temizlik, manevi denge gibi alanlarda kalıcı yaşam alışkanlıkları kazandırmayı hedeflemektedir. Beden eğitimi ve spor, bu bütünsel iyilik hâlinin somutlaştığı temel öğrenme alanıdır. Beden eğitimi ve spor dersinde yer verilen hareketi sergileme ve uygulama, taktik/strateji geliştirme, fiziksel aktiviteye katılma, ritmik hareket, fiziksel uygunluk, eşle/grupla hareket etme, adil oyun, takım liderliği, güvenli ortam oluşturma gibi alan becerileri; öğrencinin fiziksel kapasitesini, toplumsal uyum ve sorumluluk bilincini güçlendirmektedir. Böylece TYMM, sağlık okuryazarlığını yalnızca bilgi edinme değil günlük yaşam pratiklerine yansıyan, değer ve tutumlarla pekişen beceri yeterliliği olarak yapılandırmaktadır. TYMM’de sağlıklı yaşam ve toplum boyutları Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3: TYMM’de Sağlıklı Yaşam ve Toplum Boyutları

Boyutlar	Temel Unsurlar	Hedeflenen Kazanımlar
Fiziksel Sağlık	Düzenli egzersiz Sağlıklı beslenme Uyku düzeni Kişisel temizlik	Bedensel iyilik Hastalık riskinin azalması Hareketli yaşam kültürü
Ruhsal İyi Oluş	Manevi denge Öz denetim Sorumluluk, merhamet, iyilik	Toksik stresin önlenmesi Psikolojik dayanıklılık İçsel denge
Sosyal Sağlık	Grup etkinlikleri Takım çalışması Akran desteği Empati	Sosyal uyum Özgüven Liderlik Toplumsal katılım
Sağlık Okuryazarlığı	Bilgiye ulaşma ve yorumlama Önleyici sağlık davranışları Güvenli yaşam	Bilinçli birey Kamu sağlığına katkı Bireysel sorumluluk bilinci
Aile ve Toplumsal Destek	Aile içi iletişim Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi Bağımlılıkla mücadele	Güçlü aile bağları Sağlıklı çocuk gelişimi Toplumsal dayanışma

Sağlık Bakanlığı 2024-2028 Stratejik Planı’nda sunulan stratejik hedefler, TYMM’nin bu yaklaşımıyla kesişmektedir. Sağlık Bakanlığı, sağlıklı yaşamı teşvik eden politika ve programlarla sağlıklı beslenme ve hareketli yaşam alışkanlıklarının toplumsal tutuma dönüşmesini, sağlık okuryazarlığının geliştirilmesini ve bireysel sorumluluğun güçlendirilmesini öne çıkarmaktadır. Eğitim alanında paydaşlarla iş birliği, eğitim programlarının kanıta dayalı güncellenmesi ve okul temelli koruyucu/önleyici uygulamaların yaygınlaştırılması bu vizyonun temel araçlarıdır. TYMM’nin beceri temelli yapısı, okul sağlığı programlarının davranışa dönüşen öğrenme çıktılarıyla desteklenmesine imkân vermektedir. Psikolojik iyi oluşun desteklenmesi ve toksik stresin önlenmesi bağlamında ise düzenli fiziksel akti-

vite, ritim/hareket temelli çalışmalar, güvenli sınıf iklimi, akran desteği, öğretmen rehberliği gibi koruyucu unsurlar modelin öğrenme tasarımlarının doğal bir parçasıdır. Böylece öğrencilerde dayanıklılık, öz düzenleme, sağlıklı baş etme ve yardım arama davranışları güçlendirilmektedir. Bu kapsamda dayanıklılık, bireyin karşılaştığı güçlükler karşısında uyum ve toparlanma kapasitesini geliştirmesi ile öz düzenleme, duygu, düşünce ve davranışlarını bilinçli biçimde yönetmesini ifade etmektedir. Sağlıklı baş etme becerileri, öğrencilerin stres, başarısızlık veya çatışma durumlarında yapıcı stratejiler geliştirmelerini; yardım arama davranışı ise bireyin ihtiyaç duyduğunda sosyal destek mekanizmalarına başvurma farkındalığını içermektedir. TYMM’de bu beceriler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri programları arası bileşeni altında yapılandırılmakta kendini tanıma, kendini düzenleme, kendine uyarılma, iletişim, iş birliği, sosyal farkındalık, uyum, esneklik, sorumlu karar verme becerileri ve becerilere ait göstergeler aracılığıyla eğitim sürecine entegre edilmektedir. Modelin ontolojik bütünlük anlayışı, öğrencinin beden-zihin-ruh dengesi içinde güçlü bir benlik algısı geliştirmesini sağlarken Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi bu içsel gücü ahlaki eylemle bütünleştirmektedir. Böylece dayanıklılık, öz düzenleme ve yardım arama davranışları öğrenme süreci, sosyal etkileşim ve karakter gelişiminin doğal bileşenleri olarak yaşıntıya dönüşmektedir.

“

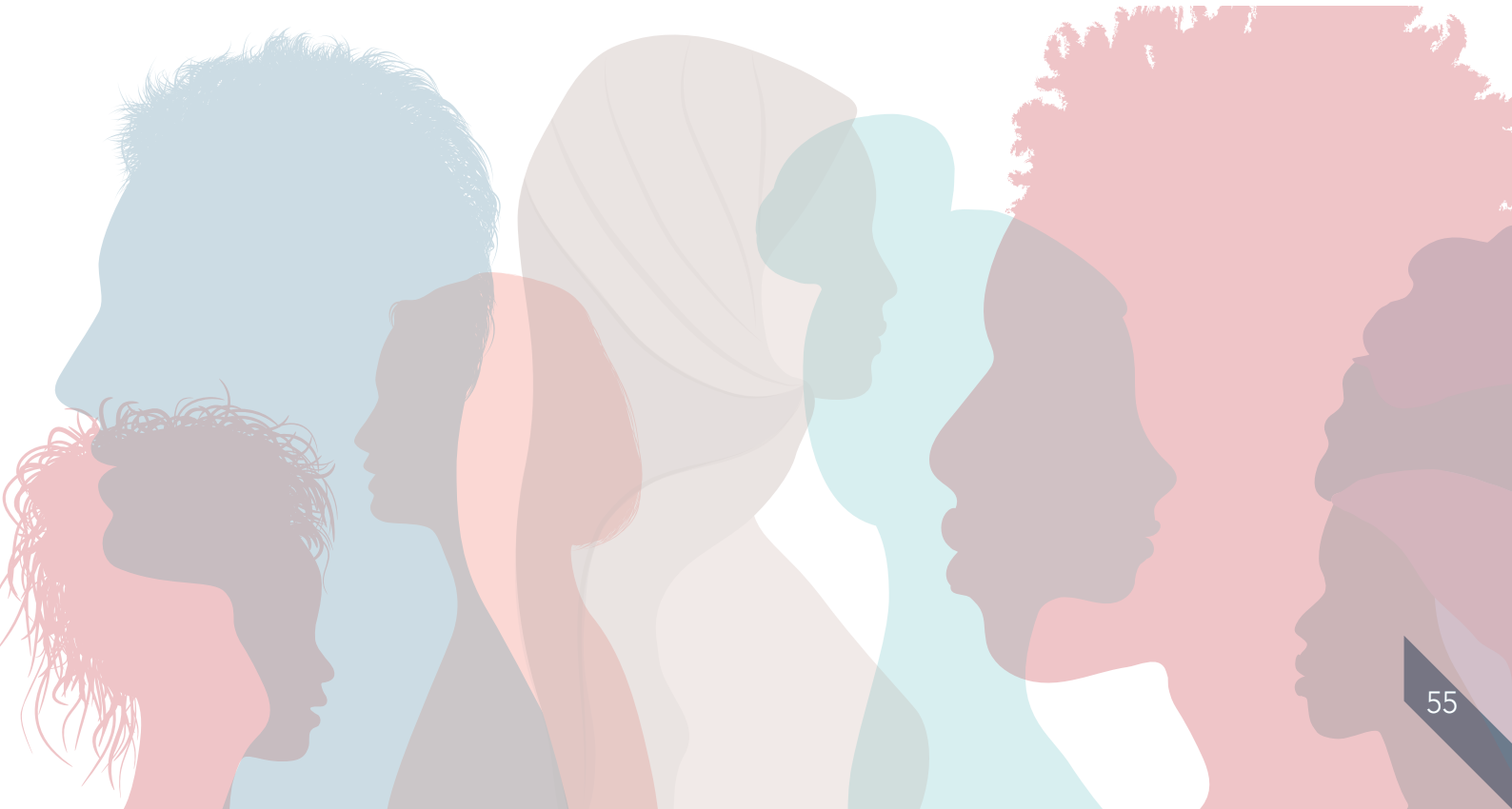
SAĞLIKLI BEDEN, DENGELİ RUH, GÜÇLÜ TOPLUM.

”

Gençlik ve Spor Bakanlığının Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi, spor kültürünün tabana yayılması, düzenli fiziksel aktivite, serbest zamanların nitelikli değerlendirilmesini ve yurt içi/ yurt dışı hareketlilik programlarıyla gençlerin liderlik, öz güven, takım ruhu gibi sosyal-duygusal becerileri geliştirmesini hedeflemektedir. TYMM’nin beden eğitimi alan becerileri de bu hedefleri destekleyen bir öğrenme ekosistemi sunmaktadır. Bu bağlamda model okul içi/ dışı spor etkinlikleri, kulüp çalışmaları ve yarışma veya şenlik uygulamaları gençlerin sosyal katılımını artırırken zararlı alışkanlıklardan uzak durma ve zaman yönetimi gibi koruyucu davranışları güçlendirir. Böylece eğitim-sağlık-spor sektörleri arasındaki eş güdüm, okul sağlığı hizmetlerinin kapsamını genişletmekte öğrencilerin fiziksel uygunluk, beslenme ve dinlenme döngülerinin sürdürülebilir biçimde izlenmesini mümkün kılmaktadır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2024 Faaliyet Raporu'ndaki aileyi koruyup güçlendirmeye dönük yaklaşımı, TYMM'nin Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi ve yaşam becerileri boyutuyla tamamlayıcı bir ilişki içindedir. Aile eğitimleri ve danışmanlık hizmetleri; ebeveyn-çocuk etkileşimini iyileştirmekte demokratik ve işlevsel aile iklimini destekleyerek bağımlılık ve riskli davranışların önlenmesine katkı sunmaktadır. Çocuk ve ergenlere yönelik psikososyal destek programları; ihmal ve istismarın önlenmesi, şiddet farkındalığı, olumlu sorun çözme ve mahremiyet eğitimi gibi alanlarda okul-aile-toplum üçgeninde ortak bir koruyucu çerçeve oluşturmaktadır. TYMM'nin sınıf içi iklimi, rehberlik çalışmaları ve Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi bileşenleri bu hizmetlerle bütünleşerek öğrencinin okul başarısını, sosyal uyumunu ve duygusal esnekliğini artırmakta ve aile bağlarının güçlenmesine zemin hazırlamaktadır.

Belirtilen strateji ve politika belgeleri birlikte değerlendirildiğinde TYMM'nin beden eğitimi, sağlık ve yaşam becerileri vurgusu; Sağlık Bakanlığının sağlıklı yaşam ve sağlık okuryazarlığı hedefleriyle, Gençlik ve Spor Bakanlığının sporun yayılması ve gençlik katılımı vizyonuyla, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının aileyi güçlendirme ve psikososyal destek stratejileriyle bütünleşmektedir. Bu bütünleşme; okul sağlığı programlarının güçlenmesi, psikolojik iyi oluşun artışı ve toksik stresin önlenmesi, gençlerin sosyal-kültürel katılımının artması ve spor yoluyla liderlik ile öz güvenin gelişmesi biçiminde somut sonuçlar üretmektedir. Uzun vadede TYMM, sağlıklı bireyleri merkeze alan bir eğitim ekosistemi kurarak çocukların iyi oluşunu, aile bağlarının güçlenmesini ve toplum sağlığının sürdürülebilir biçimde desteklenmesini sağlayacak ve böylelikle eğitim sistemi, kamu sağlığı hedeflerinin en etkili paydaşı hâline gelecektir.

4. BÜTÜNCÜL BİR DEĞERLENDİRME: TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ (TYMM) VE FARKLI BAKANLIKLARIN STRATEJİK UYUMU

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2023 yılında uygulamaya konulan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM), öğrencilerin bütüncül gelişimini sağlayarak ülkenin kalkınma vizyonuna katkı sunacak bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. TYMM, “yetkin ve erdemli insan” anlayışıyla öğrencilerin bilgi, beceri, düşünme, değer, duygu, davranış gibi alanlarda dengeli bir gelişim hedeflemektedir. Bu doğrultuda ülkesinin millî ve manevi değerlerine bağlı, bilimsel düşünebilen, çağın gereklerine uyum sağlayabilen bireyler yetiştirilmesine vurgu yapan modelde öğrenciler Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi aracılığıyla değerleri kazanarak eyleme dönüştürürler. Modeldeki beceriler çerçevesi ile öğrencilerin bilgiyi beceri olarak ortaya çıkarması, günlük yaşamında kullanması, beceriler arası bağlar kurarak yeni öğrenmeler gerçekleştirmesi sağlanır. Bu süreç öğrencinin akademik başarı kadar duygusal ve ahlaki gelişimini de destekleyen bütüncül bir eğitim anlayışıyla yürütülür.

TYMM öğrencilerin akademik, fiziksel, duygusal ve ahlaki yönlerini destekleyen bütüncül bir eğitim yaklaşımı kapsamında ilerlediği için diğer bakanlıkların kalkınma ve sosyal uyum politikalarıyla da örtüşmektedir. TYMM’nin temel felsefesi, insana ve eğitime yüklediği anlam, öğrenme yaklaşımı birçok kamu kurumu, kuruluşu ve bakanlığın stratejik planları, faaliyet raporları ve ulusal hedefleriyle uyumluluk göstermektedir. Bu uyuma göre TYMM; teknoloji, ekonomi, sosyal refah, güvenlik, sürdürülebilirlik gibi makro alanlardaki ulusal stratejilerin insan kaynağı altyapısını destekleyerek “Türkiye Yüzyılı” vizyonunun bütüncül olarak hayata geçirilmesinde merkezî bir rol üstlenmektedir.

4.1. Ortak Hedeflerin Strateji Uyumlu Açısından Önemi

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) bütüncül bir eğitim reformu olup stratejik hedeflerin belirlenmesi, paydaş görüşlerinin alınması ve kapsamlı analizler sonucu şekillenmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından iç ve dış paydaşlardan toplanan görüşler, öğretim programları ve sunulan tüm eğitim hizmetlerinin ihtiyaca uygunluğunu tespit etmede ve uygulamaya dönük geri bildirimler almak amacıyla kullanılmaktadır. Bu süreç başta Millî Eğitim Bakanlığı olmak üzere TYMM ile stratejik ortaklığı olan farklı bakanlıkların ulusal kalkınma vizyonlarıyla uyum içinde hareket etmeyi önemli görmektedir. Yapılan analizler (kurumun güçlü ve zayıf yönleri ile dış fırsat-tehdit değerlendirilmesi) doğrultusunda belirlenen ortak hedefler üretilen politikaların paydaşlar tarafından sahiplenilmesini ve uygulama aşamasının kolaylaşmasını sağlar. Böylelikle "Türkiye Yüzyılı" vizyonunun eğitim, teknoloji, ekonomi, güvenlik gibi makro alanlardaki ulusal stratejilerle eş zamanlı ve etkin biçimde hayata geçirilmesi için sağlam bir zemin oluşur.

4.2. Eğitim Politikaları Bağlamında Bakanlıklar Arası Uyum ve Gelecek İçin Bütüncül Stratejik Planlamaya Katkılar

4.2.1. Adalet Bakanlığı ile Uyum

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) ile Adalet Bakanlığının 2024 Yılı Faaliyet Raporu ve 2024-2028 Stratejik Planı arasında ortak bir vizyon bulunmaktadır. Bu vizyon öğrencilerin hukuk bilinci ve adalet değerleri konusunda eğitilmesini, suç ve şiddeti önleme mekanizmalarının güçlendirilmesini ve toplumsal düzenin korunmasını hedefler.

TYMM'nin Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi ve beceriler çerçevesi öğrencileri hukukun üstünlüğüne, toplumsal barışa ve sorumluluğa katkı sağlayan aktif vatandaşlar olarak yetiştirmeyi amaçlar. Adalet ve sorumluluk değerleri Adalet Bakanlığının hizmet kalitesini artırma ve hukuk sistemine güveni güçlendirme hedefleriyle uyum gösterir. TYMM'nin kazandırdığı demokratik katılım ve hak arama yetkinlikleri ise bireylerin hukuki süreçler hakkında bilinçli ve etkin yurttaşlar olmalarını destekleyerek uluslararası standartlarda şeffaflık hedefleriyle örtüşür. TYMM'de yer alan Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi Adalet Bakanlığının vizyonu ile uyum içinde ilerleyerek hukukun bir yaşam kültürü hâline gelmesine ve toplumsal bütünlüğün güçlenmesine katkı sağlar.

“ TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ ADALET BAKANLIĞININ TOPLUMSAL ADALET VE HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ İLKELERİYLE UYUMLU OLARAK, ÖĞRENCİNİN AKADEMİK, DUYGUSAL VE AHLAKİ YÖNLERİNİ BÜTÜNCÜL BİR YAKLAŞIMLA DESTEKLER.

”

4.2.2. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Uyum

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının Aile Yılı Raporları, Çocuk Hakları Perspektifi, 2023-2028 Strateji Belgesi ve Eylem Planı ile 2024-2028 Stratejik Planı arasında güçlü bir uyum bulunmaktadır. Bu uyum aile bütünlüğü, değerlerin kazandırılması, çocuk refahının artırılması ve dijital güvenlik alanlarında yoğunlaşmaktadır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının temel misyonu olan aile bütünlüğünü koruma ve sosyal refahı artırma hedefleri TYMM'nin Erdem-Değer-Eylem Çerçevesiyle doğrudan desteklenir. TYMM'nin kazandırdığı sabır, adalet ve merhamet değerleri bakanlığın aile yapısını güçlendirme ve bağımlılıkları azaltma hedefleriyle örtüşür. Okul bu doğrultuda aile kurumunu koruyan, güçlendiren ve toplumsal direnci artıran önleyici hizmetlerin temel ortağı hâline gelir. Bu iş birliği "2025 Aile Yılı" temasının eğitim boyutunda somutlaşmasını sağlar.

“

**MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI VE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER
BAKANLIĞININ ORTAK HEDEFİ TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ
ARACILIĞIYLA OKUL VE AİLE KURUMUNU BÜTÜNLEŞTİREREK
KALICI VE ÖNLEYİCİ SOSYAL KORUMA SAĞLAMAKTIR.**

”

TYMM'nin okuryazarlık ve sosyal-duygusal öğrenme becerileri odağı öğrencilere dijital ortamlarda bilinçli davranma ve haklarını koruma yetkinliği kazandırır. Bu yaklaşım Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının çocuk hakları perspektifinde yer alan dijital güvenlik ve çocukların yüksek yararı hedefleriyle bütünleşir. Her iki kurumun dijital dünyada çocuk haklarını koruma yönündeki ortak girişimleri güvenli dijital gelecek vizyonuna katkı sunar.

TYMM, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının "Aile Okulu" ve ebeveyn eğitimi uygulamalarını eğitim sistemiyle bütünleştirerek ailelere yönelik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin etkinliğini artırır. Bu entegrasyon okul ve ailenin birbirini destekleyen iki temel kurum olarak psikososyal dayanıklılığı güçlendirir.

“

**AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞININ STRATEJİK HEDEFLERİ
TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ'NİN BÜTÜNCÜL EĞİTİM FELSEFESİYLE
ÖRTÜŞMEKTEDİR. BU FELSEFE AİLE BÜTÜNLÜĞÜNÜ VE ÇOCUK
REFAHINI KORUMAYA YÖNELİK GÜÇLÜ BİR TOPLUMSAL DESTEK
MEKANİZMASI OLUŞTURARAK BAĞIMLILIKLA MÜCADELE, DİJİTAL
GÜVENLİK VE PSİKO-SOSYAL DESTEK ÇALIŞMALARININ KALICI BİR
TOPLUMSAL DAVRANIŞ HÂLINE GELMESİNE KATKI SAĞLAR.**

”

4.2.3. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Uyum

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Ulusal İstihdam Stratejisi, İşgücü Piyasası Raporları ve 2024–2028 Stratejik Planı arasındaki ilişki eğitim ile istihdam arasındaki uyumu güçlendiren stratejik bir kesişim oluşturur. TYMM, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının talep ettiği nitelikli işgücü arzını sağlamak amacıyla işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu güncel bilgi ve becerilerle donanmış bireyler yetiştirmeyi hedefler. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ise bu becerilerin istihdama dönüşmesini sağlayacak aktif işgücü politikalarını yürüterek genç işsizliğin azaltılmasına katkı sunar. Bu karşılıklı etkileşim ulusal kalkınma hedeflerinin başarısında belirleyici bir rol oynar.

“

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI VE ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞININ ORTAK VİZYONU ÖĞRENCİLERE KAZANDIRILAN BİLGİ VE BECERİLERİ EKONOMİK GÜCE DÖNÜŞTÜREREK GELECEĞİN İŞ GÜCÜ PİYASASINA HAZIRLAMAKTIR.

”

TYMM'nin beceriler çerçevesi kapsamında yer alan okuryazarlık, dijital yetkinlik, üst düzey düşünme ve sosyal-duygusal öğrenme becerileri Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 2025–2028 döneminde öne çıkan “yeşil ve dijital dönüşüm” politikalarıyla doğrudan örtüşür. Bu sayede TYMM; yazılım, siber güvenlik, veri bilimi gibi geleceğin meslek alanlarına yönelik insan kaynağı yetiştirerek yapısal işsizliğin azalmasına katkı sunar.

TYMM'nin benimsediği hayat boyu öğrenme ilkesi, bireylerin değişen piyasa koşullarına hızla uyum sağlamasını destekler. Öğrenciler, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının düzenlediği mesleki eğitim kursları ve işbaşı eğitim programlarına katılarak becerilerini sürekli güncelleme fırsatı bulur. Bu sayede eğitim-istihdam döngüsü dinamik ve sürdürülebilir hâle gelir.

“

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞININ MAKRO HEDEFLERİ TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ'NİN ÇIKTILARINA EKONOMİK BİR YÖN KAZANDIRIR. EĞİTİM İSTİHDAM STRATEJİLERİNİN BAŞARISI İÇİN TEMEL BİR ÖNKOŞUL NİTELİĞİNDEDİR. BU BÜTÜNCÜL İŞ BİRLİĞİ GENÇ İŞSİZLİĞİNİN AZALTILMASINA, YÜKSEK KATMA DEĞERLİ ÜRETİMİN ARTMASINA VE TÜRKİYE EKONOMİSİNİN KÜRESEL REKABET GÜCÜNÜN YÜKSELMESİNE KATKI SAĞLAR.

”

4.2.4. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği

Bakanlığı ile Uyum

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının stratejik belgeleri özellikle İklim Değişikliği Stratejisi, Sıfır Atık Raporu ve 2024-2028 Stratejik Planı arasında güçlü bir kesişim bulunmaktadır. Bu ortak zemin çevre bilincinin geliştirilmesi, çevre okuryazarlığı ve bütüncül gelişim becerilerinin (sorumlu karar verme, çözüm odaklılık) kazandırılmasına odaklanmaktadır.

TYMM çevreye duyarlı ve sorumlu bireyler yetiştirmeyi hedeflerken Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bu bilinç ve davranışların toplumsal düzeyde uygulanabilmesini sağlayacak stratejik altyapıyı oluşturur.

“

TYMM’NİN ÇEVRESEL SORUMLULUK, ÇÖZÜM ODAKLILIK VE OKURYAZARLIK BECERİLERİ, BAKANLIĞIN SIFIR ATIK VE İKLİM STRATEJİLERİNİN BAŞARISINA DOĞRUDAN KATKI SAĞLAR. BU BÜTÜNLEŞME EĞİTİMİ TOPLUMA YAYILAN SÜRDÜRÜLEBİLİR YAŞAM KÜLTÜRÜNÜN TEMEL UNSURU HALİNE GETİREREK GELECEK NESİLLERİN ÇEVRE KRİZLERİNE KARŞI HAZIRLIKLIL OLMASINI DESTEKLER.

”

TYMM’de yer alan Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi çevresel farkındalık ve toplumsal sorumluluk bilinciyle örtüşür. Bu yönüyle bakanlığın sıfır atık vizyonunu eğitim yoluyla destekleyerek okulların atık yönetimi ve kaynak verimliliği konusunda rol model hâline gelmesini sağlar. Bu yaklaşımla teorik bilgi günlük çevresel davranışlara dönüşür.

TYMM’nin kazandırdığı bilimsel sorgulama, eleştirel düşünme ve bütüncül gelişim bakanlığın 2024-2028 İklim Değişikliği Stratejisi ile de uyum içindedir. Bu uyum bireyleri iklim değişikliği risklerine karşı çözüm üretebilen, bilinçli ve hazırlıklı vatandaşlar hâline getirir.

TYMM çevre bilincini hayat boyu öğrenme ilkesiyle ele alarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 2024-2028 Stratejik Planı’nda vurgulanan çevresel kaliteyi artırma ve çevre bilincini geliştirme hedeflerine katkı sunar. TYMM, çevre etiği ve sürdürülebilir kalkınma amaçlarını toplum geneline yayacak eğitim ve farkındalık çalışmalarıyla sürdürülebilir yaşam kültürünü destekler.

“

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI VE DIŞİŞLERİ BAKANLIĞININ ORTAK VİZYONU TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ ARACILIĞIYLA YETİŞEN KÜLTÜREL ELÇİLERLE ÜLKEMİZİN KÜRESEL ETKİSİNİ ARTIRARAK GÜÇLÜ DİPLOMASİYE KALICI BİR YATIRIM YAPMAKTIR.

”

4.2.5. Dışışleri Bakanlığı ile Uyum

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) ile Dışışleri Bakanlığının Kamu Diplomasisi Raporları, Yurt Dışı Eğitim Çalışmaları ve 2024–2028 Stratejik Planı arasındaki ilişki uluslararası görünürlük, yabancı dil yeterliliği ve kültürel yetkinliklerin geliştirilmesi ekseninde kesışmektedir.

TYMM'nin öğrencilerde geliştirdiği millî kimlik, kültürel aidiyet ve küresel farkındalık, Dışışleri Bakanlığının Türkiye'nin uluslararası bilinirliğini ve itibarını artırma hedefiyle örtüşür. Yabancı dil ve kültürlerarası iletişim becerileriyle donanmış mezunlar Dışışleri Bakanlığının kamu diplomasisi faaliyetlerinde aktif rol üstlenebilecek kültürel elçiler olarak Türkiye'yi küresel düzeyde temsil etme potansiyeline sahiptir.

“

**MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI VE DIŞIŞLERİ BAKANLIĞININ ORTAK
VİZYONU TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ ARACILIĞIYLA YETİŞEN
KÜLTÜREL ELÇİLERLE ÜLKEMİZİN KÜRESEL ETKİSİNİ ARTIRARAK
GÜÇLÜ DİPLOMASİYE KALICI BİR YATIRIM YAPMAKTIR.**

”

Dışışleri Bakanlığının yurt dışı eğitim programları ve uluslararasılaşma politikaları TYMM'nin yabancı dil öğretimi ve kültürel çeşitliliğe verdiği önemi somutlaştırır. Bu sayede model uluslararası kurumlarda görev alabilecek, çok kültürlü ortamlarda etkili iletişim kurabilecek nitelikli insan kaynağının yetişmesine katkı sunar.

TYMM'nin evrensel değerlere, barışa ve kültürel çeşitliliğe vurgu yapan eğitim anlayışı Dışışleri Bakanlığının uluslararası ilişkilerde iş birliği, insani diplomasi ve çok taraflılık ilkeleleriyle uyum içindedir. Bu uyum farklılıklara saygı duyan, diplomatik düşünme becerisine sahip bireylerin yetişmesini destekler.

“

**DIŞIŞLERİ BAKANLIĞININ STRATEJİK HEDEFLERİ TYMM
MEZUNLARININ ULUSLARARASI PLATFORMLARDA ETKİN
TEMSİL GÜCÜ KAZANMASINI VE KÜRESEL ÖLÇEKTE SAYGIN
BİR TÜRKİYE İMAJI OLUŞTURMASINI DESTEKLER. BU YAKLAŞIM
EĞİTİMİ TÜRKİYE'NİN DİPLOMATİK KAPASİTESİNİ GÜÇLENDİREN
STRATEJİK BİR İNSAN KAYNAĞI YATIRIMINA DÖNÜŞTÜRÜR.**

”

4.2.6. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Uyum

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının İklim Değişikliği ve Uluslararası Müzakereler, Kalkınma Planı ve 2024–2028 Stratejik Planı arasında önemli bir kesişim bulunmaktadır. Bu kesişim yeşil dönüşümün insan kaynağı, enerji bilinci ve küresel çevre sorumluluğu ekseninde şekillenmektedir.

TYMM öğrencilere kazandırdığı bilimsel düşünme, çevre duyarlılığı ve sürdürülebilirlik bilinciyle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının “net sıfır karbon” hedefi doğrultusunda nitelikli nesiller yetiştirir. Bakanlığın enerji arz güvenliği, dışa bağımlılığın azaltılması ve temiz enerjiye geçiş hedefleri TYMM’nin bütüncül gelişim ve sorumlu vatandaşlık anlayışıyla doğrudan örtüşmektedir.

“ **MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI İLE ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞININ ORTAK VİZYONU TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ ARACILIĞIYLA NİTELİKLİ İNSAN GÜCÜ YETİŞTİREREK HEM ENERJİ BAĞIMSIZLIĞINA HEM DE NET SIFIR KARBON HEDEFİNE KATKI SAĞLAMAKTIR.** ”

TYMM’nin fen bilimleri ve matematik alan becerilerini destekleyen yapısı öğrencilere kazandırdığı bilgi okuryazarlığı ve problem çözme becerileriyle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının yerli teknoloji ve yenilenebilir enerji hedeflerine katkı sunar. Bu uyum mühendislik ve teknik alanlarda yerli üretimi destekleyecek insan kaynağını oluşturur ve enerji bağımsızlığı vizyonunu güçlendirir.

TYMM’nin çevre etiği enerji verimliliği ve kaynakların sürdürülebilir kullanımı konusundaki yaklaşımı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının kalkınma planları ve uluslararası müzakerelerdeki karbon yoğunluğunu azaltma politikalarıyla uyum gösterir. TYMM bireyleri üretkenliğin yanı sıra enerji tasarrufunu içselleştirmiş, çevreye duyarlı ve sorumlu yurttaşlar olarak yetiştirir.

“ **ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞININ STRATEJİK ÖNCELİKLERİ (ENERJİ GÜVENLİĞİ, DIŞA BAĞIMLILIĞIN AZALTILMASI VE YEŞİL DÖNÜŞÜM) TYMM’NİN BİLİMSEL, ÇEVRESEL VE ETİK TEMELLERİYLE BÜTÜNLEŞİR. BU BÜTÜNCÜL UYUM ENERJİ SEKTÖRÜNÜN ÖTESİNDE TOPLUM GENELİNDE ENERJİ VERİMLİLİĞİ BİLİNCİNİN GELİŞMESİNE, SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMANIN GÜÇLENMESİNE VE TÜRKİYE’NİN ULUSLARARASI ENERJİ POLİTİKALARINDA ETKİN ROL ÜSTLENMESİNE ZEMİN HAZIRLAR.** ”

4.2.7. Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Uyum

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) ile Gençlik ve Spor Bakanlığının 2024–2028 Stratejik Planı ve Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi arasında öğrencilerin kapsamlı gelişimi, toplumsal katılımı ve sağlıklı nesillerin yetiştirilmesi hedeflerinde güçlü bir uyum bulunmaktadır. Bu uyum TYMM'nin öne çıkardığı "erdemli insan" anlayışını, Gençlik ve Spor Bakanlığının "donanımlı genç" vizyonuyla bütünleştirerek okuldan sosyal ve sportif yaşama uzanan bir gelişim çizgisi oluşturur.

TYMM'nin öğrencilerde geliştirdiği zihinsel, sosyal ve duygusal yeterlilikler, Gençlik ve Spor Bakanlığının bilim, kültür, sanat ve spor alanlarında nitelikli bireyler yetiştirme hedefiyle bütünleşir. Gençlik merkezleri, gençlik ofisleri, kamplar gibi bakanlık hizmetleri öğrencilere değerleri deneyimleme, sorumluluk alma ve topluma katkı sağlama fırsatları sunar.

“

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI İLE TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ TEORİK ÖĞRENMEYİ DENEYİMLE BÜTÜNLEŞTİREREK ÖĞRENCİLERİN FİZİKSEL, DUYGUSAL VE SOSYAL GELİŞİMLERİNİ DESTEKLEYEN BÜTÜNCÜL GELİŞİM ANLAYIŞINI GÜÇLENDİRİR.

”

Gençlik ve Spor Bakanlığının "Spor Kültürü Stratejisi" kapsamında yer alan şiddet karşıtı duruş, sorumluluk bilinci ve dürüst oyun (fair play) ilkeleri TYMM'nin saygı, vatanseverlik ve sabır gibi erdemleriyle örtüşür. Bu doğrultuda spor etkinlikleri, erdemli birey olma anlayışının davranışa dönüştüğü doğal bir öğrenme ortamı haline gelir.

TYMM bireyleri yaşam boyu öğrenmeye yönlendirir. Bu yaklaşım Gençlik ve Spor Bakanlığının gençlerin ekonomik ve sosyal yaşama etkin katılımını sağlama hedefiyle kesişir. Girişimcilik, gönüllülük ve sosyal projeler aracılığıyla öğrenciler okul sonrası süreçte de gelişimlerini sürdürür, üretken ve sorumlu vatandaşlar olarak toplumsal yaşama katkı sunar.

“

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞININ STRATEJİK ÖNCELİKLERİ TYMM'NİN BÜTÜNCÜL GELİŞİM, ERDEM VE DEĞER TEMELLİ EĞİTİM ANLAYIŞIYLA BİRLEŞEREK ULUSAL DÜZEYDE SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR GENÇLİK POLİTİKASI ZEMİNİ OLUŞTURUR. BU İŞ BİRLİĞİ EĞİTİMİ SINIF SINIRLARININ ÖTESİNE TAŞIYARAK GENÇLERİN FİZİKSEL, ZİHİNSEL VE DUYGUSAL YÖNLERDEN DENGELİ BİÇİMDE GELİŞMESİNİ SAĞLAR. TYMM'NİN YETİŞTİRDİĞİ ÖĞRENCİLER AKADEMİK BAŞARININ YANINDA SPOR, SANAT VE SOSYAL YAŞAMDA DA AKTİF, ÜRETKEN VE ERDEMLİ BİREYLER OLARAK ÜLKENİN GELECEĞİNE YÖN VERİRLER.

”

4.2.8. Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Uyum

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) ile Hazine ve Maliye Bakanlığının Orta Vadeli Programı, Kalkınma Planı ve 2024–2028 Stratejik Planı arasında güçlü ve bütüncül bir uyum bulunmaktadır. Bu uyum insan kaynağının niteliğinin artırılması ve kamusal kaynakların verimli kullanımı ekseninde şekillenmektedir. Hazine ve Maliye Bakanlığı eğitim sistemin-den beklenen temel çıktıları nitelikli iş gücü ve sürdürülebilir büyümeyi destekleyecek beşerî sermaye olarak tanımlarken TYMM bu hedeflere ulaşmayı sağlayacak değer, beceri ve yeterlik temelli eğitim çerçevesini sunmaktadır.

“

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞININ EKONOMİK PLANLAMALARI, EĞİTİMİN MALİ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİ VE VERİMLİLİĞİNİ GÜVENCE ALTINA ALIRKEN TYMM BU MALİ ÇERÇEVEYE UYGUN BİÇİMDE NİTELİKLİ, ÜRETKEN VE YENİLİKÇİ BİREYLER YETİŞTİREREK ÜLKENİN KALKINMA HEDEFLERİNE DOĞRUDAN KATKI SAĞLAMAKTADIR.

”

TYMM'nin zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimi bütünleştiren yapısı Hazine ve Maliye Bakanlığının beşerî sermayenin güçlendirilmesi ve istihdam verimliliğinin artırılması politikalarıyla doğrudan örtüşmektedir. Bu uyum eğitimi ekonomik kalkınmanın sürdürülebilir bir dinamiğine dönüşmesine katkı sağlayan bir vizyona dönüştürmektedir.

Bakanlığın Orta Vadeli Program ve Kalkınma Planı'nda vurgulanan AR-GE, yenilikçilik ve dijital dönüşüm hedefleri TYMM'nin yetkinlik temelli öğrenme yaklaşımıyla desteklenmektedir. Model öğrencilerin bilgi okuryazarlığı, problem çözme, dijital beceriler ve çevresel farkındalık alanlarında güçlenmesini sağlayarak yeşil ve dijital ekonomiye geçiş sürecine katkı sunar.

4.2.9. İçişleri Bakanlığı ile Uyum

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) ile İçişleri Bakanlığının Terörle Mücadele, Uyuşturucuyla Mücadele, Güvenli Okul Güvenli Gelecek, KAAN, İvme, Biz Anadoluyuz, Açık Kapı, Narkotik Vaka Analiz Sistemi gibi stratejik programları bireysel ve toplumsal güvenlik, sorumluluk ve farkındalık ekseninde bütüncül bir iş birliği içindedir.

TYMM, İçişleri Bakanlığının önleyici ve rehabilite edici çalışmalarını destekleyerek güvenli bir toplumun temelini oluşturan bilinçli ve toplumsal duyarlılığı yüksek bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Modelin merkezinde yer alan erdemli insan profili bireyin güvenli yaşam alışkanlıkları kazanmasını, bağımlılıklardan uzak durmasını ve toplumsal düzenin korunmasına katkı sunmasını hedefler.

“

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ, ERDEMLİ İNSAN YETİŞTİRME HEDEFİYLE İÇİŞLERİ BAKANLIĞI İLE İŞ BİRLİĞİ YAPARAK HUZURLU AİLE, GÜVENLİ TOPLUM VE FARKINDALIĞI YÜKSEK BİREYLERDEN OLUŞAN BİR GELECEK İNŞA EDER.

”

Bütüncül gelişim anlayışı İçişleri Bakanlığının “Güvenli Okul Güvenli Gelecek” ve “KAAN” projeleriyle desteklenmektedir. Bakanlığın bu girişimleri okulların fiziksel ve dijital güvenliğini artırırken TYMM’nin öğrencinin güvenli, huzurlu ve destekleyici bir öğrenme ortamında gelişme hedefiyle örtüşür. Eğitim güvenli ortamı oluşturur İçişleri Bakanlığı ise bu ortamın sürekliliğini sağlar.

“

İÇİŞLERİ BAKANLIĞININ ÖNLEYİCİ GÜVENLİK POLİTİKALARI TYMM’NİN ÖĞRENCİLERE TOPLUMSAL SORUMLULUK, RİSK BİLİNCİ VE GÜVENLİ YAŞAM BECERİLERİ KAZANDIRMA YAKLAŞIMIYLA ÖRTÜŞMEKTEDİR. BU ORTAK VİZYON EĞİTİMİ ULUSAL GÜVENLİĞİN BİR UNSURU HALİNE GETİRİRKEN ÖĞRENCİLERİN HUZURLU AİLE VE TOPLUM İLE YAŞANABİLİR ÇEVREDE HUZURLU İNSAN OLARAK YETİŞMESİNİ DESTEKLEMEDİR.

”

4.2.10. Kùltür ve Turizm Bakanlığı ile Uyum

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) ile Kùltür ve Turizm Bakanlığı arasındaki ilişki öğren-cilerin kùltür ve sanat okuryazarlığı becerilerini geliştirmesi, tarih bilinci kazanması ve so-mut olmayan kùltürel mirasın gelecek nesillere aktarılması ekseninde güçlü bir birliktelik gösterir. TYMM kùltürel bilinci eğitim yoluyla inşa ederken Kùltür ve Turizm Bakanlığı bu bilincin yaşanmasına ve korunmasına yönelik uygulama alanları sunar. Bu iş birliği bakan-lığın 2024-2028 Stratejik Planı, Kùltürel Miras Stratejisi, 2023 Turizm Vizyonu gibi temel belgelerinde belirlenen hedeflerin eğitim aracılığıyla toplumsallaşmasını sağlar.

TYMM'nin temel amaçlarından biri olan kùltür ve sanat okuryazarlığı, Kùltür ve Turizm Ba-kanlığının stratejik hedefleriyle doğrudan örtüşür. Bakanlığın misyonunda yer alan "Kùltü-rel zenginlik ve çeşitliliği koruyup geliştirerek gelecek kuşaklara aktarmak" ve "vatandaş-ların kùltüre ve sanata kolay erişimini sağlamak" hedefleri TYMM'nin tarih, sanat ve kùltür dersleri aracılığıyla desteklenir. Öğrenciler erken yaşta kùltürel mirasa saygı ve koruma bilinci kazanarak bu değerleri bir vatandaşlık sorumluluğu olarak içselleştirirler.

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ'NİN KÜLTÜR VE SANAT OKURYAZARLIğI BECERİSİ, KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIğININ MÜZE, ÖREN YERİ VE TARİHİ ALANLAR ÜZERİNDEN YÜRÜTTÜğÜ UYGULAMALARLA DESTEKLENİR. BÖYLECE MİLLÎ BİLİNCİN GELİşMESİNE VE TURİZMİN KÜLTÜREL ELÇİLİK ROLÜNE KATKI SAğLANIR.

TYMM'nin Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi'nde öne çıkan dostluk, saygı, sevgi, es-tetik, sorumluluk, duyarlılık ve vatanseverlik gibi değerler bireyin kùltürel köklerine bağlı, tarihsel birikimini tanıyan ve medeniyet değerlerini içselleştirmiş şekilde yetişmesini des-tekler. Bu anlayış Kùltürel Miras Stratejisi'nin mirasların korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması amacını ve Türk Tarih Kurumu Stratejik Planı'ndaki "toplumda tarih sevgisini ve bilincini geliştirmek" hedefini eğitim temelli bir zeminde güçlendirir.

Hayat boyu öğrenme ilkesi de TYMM ile Kùltür ve Turizm Bakanlığının 2023 Turizm Vizyo-nu arasında ortak bir bađ oluşturur. Bakanlığın turizm eğitimini yaygınlaştırma, iş gücü niteliğini artırma ve sektörde sertifikasyon sistemini uygulama hedefleri TYMM'nin birey-lere kazandırdığı sürekli öğrenme, kùltür ve sanat okuryazarlığı becerileriyle bütünleşir. Bu bütünleşme sonucunda eğitim, turizm ile ekonomik bir faaliyetin ötesinde kùltürel el-çilik rolüyle de genişir.

TYMM İLE KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIğI ARASINDAKİ İŞ BİRLİğİ EğİTİM VE KÜLTÜR POLİTİKALARINI ORTAK BİR HEDEFTEN BULUşTURUR. BU BÜTÜNLEşME, KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASI, TARİH BİLİNCİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ VE NİTELİKLİ TURİZM İŞ GÜCÜ YETİşTİRİLMESİ YOLUYLA VATANDAşLIK BİLİNCİNİN VE TOPLUMSAL KÜLTÜREL DUYARLILIğIN YAYGINLAşMASINA HİZMET EDER.

4.2.11. Millî Eğitim Bakanlığı Vizyonu ile Uyum

Millî Eğitim Bakanlığının 2024–2028 Stratejik Plan'ının temel çerçevesini oluşturan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM); PISA, TIMSS, OECD, UNESCO, UNICEF gibi uluslararası kurumların raporlarına millî bir yanıt niteliği taşır. TYMM bu raporlarda vurgulanan akademik başarı, fırsat eşitsizliği ve sosyal-duygusal gelişim alanlarını millî ve manevi değerler ekseninde yeniden yorumlayarak eğitimde bütüncül bir dönüşüm vizyonu ortaya koyar.

TYMM öğrencilerin uygulamalı matematik ve fen bilimleri becerilerini güçlendirmeyi, bilginin hayata aktarılmasını ve problem çözme odaklı öğrenmeyi teşvik etmeyi amaçlar. Kavramsal derinliği ve yerel bağlamı güçlendirilmiş bir müfredat aracılığıyla eleştirel düşünme, yaratıcılık, çözüm üretme gibi üst düzey becerilerin geliştirilmesi hedeflenir. Bu yaklaşımla uluslararası sınavlardaki performans, sayısal başarının yanı sıra anlamlandırma ve yorumlama yeterliliklerinin gelişmesiyle güç kazanır.

“

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ (TYMM) ULUSLARARASI EĞİTİM RAPORLARINDA ÖNE ÇIKAN BAŞARI VE EŞİTLİK GÖSTERGELERİNİ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞININ VİZYONUyla BÜTÜNLEŞTİREREK TÜRKİYE’NİN EĞİTİMDEKİ DÖNÜŞÜM YOL HARİTASINI OLUŞTURUR.

”

OECD ve UNICEF raporlarında öne çıkan dezavantajlı grupların eğitime erişimi ve fırsat eşitliği TYMM’nin kapsayıcı eğitim anlayışıyla doğrudan örtüşür. Model her öğrencinin potansiyelini gerçekleştirmesine olanak tanıyan esnek ve farklılaştırılmış bir öğrenme ortamı sunar. Bu yaklaşım toplumsal adaleti güçlendirirken öğrencilerin Türk toplumunun ve insanlığın refahına katkı sağlayacak yetkin ve erdemli bireyler olarak yetişmesini amaçlar.

Millî Eğitim Bakanlığının millî ve manevi değerlere bağlı, küresel rekabete hazır bireyler yetiştirme vizyonu TYMM aracılığıyla somut bir felsefi zemine kavuşur. Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi eğitim sürecine yön vererek adalet, saygı, sorumluluk gibi değerlerin müfredata bütüncül biçimde yerleşmesini sağlar. Bu yaklaşımda millî ve manevi değerler tüm disiplinlerin özüne entegre edilir. Bu doğrultuda öğrenciler küresel vatandaşlık bilincini millî kimlikle uyumlu biçimde geliştirirler.

“

TYMM BİLGİ, BECERİ VE DEĞER BOYUTLARINI DENGLEYEN BÜTÜNCÜL YAPISIyla HEM AKADEMİK YETERLİLİĞİ HEM DE TOPLUMSAL SORUMLULUK BİLİNCİNİ GÜÇLENDİRİR. BU YÖNÜyle TÜRKİYE’NİN EĞİTİMDE ULUSLARARASI İTİBARINI YÜKSELTECEK STRATEJİK BİR TEMEL SUNAR.

”

4.2.12. Millî Savunma Bakanlığı ile Uyum

Millî Savunma Bakanlığı (MSB) Ulusal Güvenlik Stratejileri ve Millî Savunma Üniversitesi (MSÜ) vizyonu, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) ile ulusal güvenlik vizyonuna hizmet eden nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi hedefinde buluşmaktadır.

TYMM'nin yetkin ve erdemli insan profili; vatanseverlik ve sorumluluk gibi değerlerle birlikte tarih bilincini ve millî kimliği güçlendirerek MSÜ'nün eğitim amaçlarına güçlü bir temel oluşturur. Bu değer temeli anlayış, savunma personelinin teknik bilginin yanı sıra disiplin, fedakârlık ve liderlik bilinciyle donanmasını destekler.

“

**TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ MİLLÎ KİMLİK VE YETKİN
İNSAN PROFİLİNİ BİRLEŞTİREREK ULUSAL SAVUNMA
STRATEJİMİZİN LİDER KADROSUNU GÜÇLENDİRİR.**

”

MSÜ'nün savunma ve güvenlik alanlarında ileri teknoloji ve AR-GE kapasitesini geliştirme hedefi TYMM'nin yetkinlik ve alan becerileri yaklaşımıyla doğrudan örtüşür. TYMM'nin güçlendirdiği matematiksel ve bilimsel okuryazarlık, mühendislik, havacılık ve uzay bilimleri gibi alanlarda eğitim görecektir adaylar için sağlam bir altyapı sunar. Böylece yerli ve millî savunma sanayii hedeflerine katkı sağlayacak yüksek nitelikli insan kaynağı hazırlanır.

“

**TYMM'NİN TEŞVİK ETTİĞİ HAYAT BOYU ÖĞRENME VE GELİŞİM KÜLTÜRÜ
MSB'NİN PERSONEL YETKİNLİĞİNİ VE MOTİVASYONUNU ARTIRMA
HEDEFİNE KATKI SAĞLAR. TYMM'NİN EĞİLİMLER ÇERÇEVESİNDE
VURGULANAN MERAK, AZİM VE KARARLILIK, SEÇİCİLİK GİBİ ÖZELLİKLER
TSK VE MSB PERSONELİNİN YAPAY ZEKÂ, SİBER GÜVENLİK VE YENİ TEHDİT
TÜRLERİNE HIZLI UYUM GÖSTERMESİNİ MÜMKÜN KILAR. BU KÜLTÜREL
UYUM, ULUSAL SAVUNMANIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİ DESTEKLER.**

”

4.2.13. Sağlık Bakanlığı ile Uyum

Sağlık Bakanlığının 2024–2028 Stratejik Planı, 2024 Yılı Faaliyet Raporu ve Strateji Geliştirme Başkanlığı Organizasyon Kitabı; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) ile koruyucu sağlık hizmetleri ve sağlıklı yaşam bilinci oluşturma hedeflerinde güçlü bir uyum sergilemektedir.

TYMM'nin temel hedefi olan beden, ruhen ve sosyal açıdan iyilik hâli Sağlık Bakanlığının “sağlıklı yaşamı teşvik etme” vizyonu ile doğrudan örtüşür. Bu uyum TYMM'nin sağlıklı yaşam değerini teorik çerçevenin ötesine taşıyarak öğrencilerin günlük yaşam alışkanlıklarına yerleştirmesini sağlar. Sağlık Bakanlığının aşı, tarama ve danışmanlık temelli koruyucu sağlık hizmetleri bu süreci destekleyerek sağlıklı birey yetiştirme hedefini erken yaşta davranış değişikliğine dönüştürür.

“

**TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ BİREYİN BÜTÜNCÜL GELİŞİMİNİ
DESTEKLEYEREK SAĞLIK BAKANLIĞININ ‘İNSANI YAŞAT’
FELSEFESİYLE UYUM İÇİNDE, MİLLİ VE MANEVİ DEĞERLERLE
DONATILMIŞ SAĞLIKLI NESİLLERİN YETİŞMESİNE KATKI SAĞLAR.**

”

TYMM'nin bireye sorumluluk bilinci kazandırma hedefi Sağlık Bakanlığının koruyucu sağlık stratejileriyle bütünleşir. Bakanlığın bebek, çocuk ve ergen izlem protokolleri, risk faktörleriyle mücadele ve farkındalık oluşturma yönüyle bu sorumluluk eğitimine somut katkı sağlanır. Bu doğrultuda öğrenciler madde veya teknoloji bağımlılığı gibi riskli davranışlardan uzak durmayı öğrenir ve kendi sağlıklarının sorumluluğunu üstlenir.

TYMM'nin yetkin ve erdemli insan vizyonu Sağlık Bakanlığının kurumsal kültüründe yer alan “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın” anlayışıyla doğrudan örtüşür. Bu ortak vizyon TYMM'nin aşıladığı sevgi, saygı ve merhamet değerlerini sağlık hizmetlerinde etik ve insan merkezli bir yaklaşıma dönüştürür. Sağlık Bakanlığının planlama altyapısı ve kurumsal yapısı bu bilincin uygulanmasını destekler, sağlıklı nesiller yetiştirmeyi ulusal kalkınmanın öncelikli unsuru hâline getirir.

“

**TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ İLE SAĞLIK BAKANLIĞININ “İNSANI
YAŞAT” ANLAYIŞI ARASINDAKİ UYUM ÇERÇEVESİNDE SAĞLIK VE
EĞİTİM BİRLİKTE ELE ALINARAK ÖĞRENCİLERİN HEM BEDENSEL
HEM DE DUYGUSAL YÖNDEN GÜÇLÜ, SORUMLULUK SAHİBİ VE ETİK
DEĞERLERE BAĞLI BİREYLER OLARAK YETİŞMESİ DESTEKLENİR.**

”

4.2.14. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Uyum

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2024-2028 Stratejik Planı ve 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi'nde temellendirilen Millî Teknoloji Hamlesi vizyonu Türkiye'nin ileri teknoloji ve AR-GE kapasitesini güçlendirmek için nitelikli insan kaynağına duyulan ihtiyacı vurgular. Bu ihtiyaç Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin temel hedefi olan yetkin ve erdemli birey yetiştirme vizyonu ile doğrudan örtüşmektedir.

TYMM, 2021-2025 Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi'nde tanımlanan "yapay zekâ uzmanlarını yetiştirmek ve alanda istihdamı artırmak" hedefini destekleyen becerileri okul öncesinden itibaren sistematik biçimde kazandırır. Problem çözme, analitik düşünme, eleştirel sorgulama ve dijital yetkinlikler, TYMM'nin alan becerileri çerçevesinde yapılandırılır. Böylece öğrenciler, yapay zekâ ve endüstri4.0 ekosisteminin gerektirdiği düşünme biçimlerini erken yaşta edinir.

“ TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞININ STRATEJİK HEDEFLERİYLE UYUM İÇİNDE, DİJİTAL YETKİNLİKLER VE ALAN BECERİLERİ KAZANDIRARAK MİLLÎ TEKNOLOJİ HAMLESİ İÇİN GEREKEN YÜKSEK NİTELİKLİ İNSAN KAYNAĞININ TEMELİNİ OLUŞTURUR. ”

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının beşerî sermaye vurgusu TYMM'nin bireyin zihinsel, duygusal, fiziksel, ahlaki ve toplumsal gelişimini bütüncül biçimde ele alan yapısıyla tamamlanır. TYMM öğrencilerin bilim, teknoloji ve üretim alanlarına olan ilgisini erken yaşta teşvik ederek ulusal AR-GE ve inovasyon kapasitesini besler. Bu yönlendirme mesleki eğitimin niteliğini artırırken araştırma-geliştirme alanında ihtiyaç duyulan insan gücünün yetişmesine doğrudan katkı sağlar.

“ TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ İLE SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞININ STRATEJİK HEDEFLERİ ARASINDAKİ UYUM EĞİTİMİ AKADEMİK BİLGİNİN ÖTESİNE TAŞIYARAK TÜRKİYE'NİN TEKNOLOJİK BAĞIMSIZLIĞINI GÜÇLENDİREN, YENİLİKÇİ VE ÜRETİM ODAKLI BİR KALKINMA SÜRECİNE DÖNÜŞTÜRÜR. ”

4.2.15. Tarım ve Orman Bakanlığı ile Uyum

Tarım ve Orman Bakanlığının 2024 Yılı İdare Faaliyet Raporu, 2025 Yılı Performans Programı ve 2024-2028 Stratejik Planı Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) ile sürdürülebilirlik, çevre bilinci, gıda güvenliği ve kırsal kalkınma eksenlerinde güçlü bir ilişki içindedir. TYMM, Tarım ve Orman Bakanlığının Türkiye Yüzyılı'nda tarım, orman ve su kaynaklarında sürdürülebilir ve güvenli bir gelecek vizyonunu destekleyecek sorumlu ve bilinçli bireyler yetiştirmeyi amaçlar.

Modelin temelini oluşturan bütüncül gelişim hedefleri Tarım ve Orman Bakanlığının stratejik öncelikleriyle örtüşmektedir. Bakanlığın toprak, su ve biyolojik çeşitliliğin korunması ile iklim değişikliğine uyum kapasitesini artırma amaçları TYMM'nin öğrencilere kazandırdığı sürdürülebilirlik okuryazarlığı, duyarlılık ve tasarruf değerleriyle örtüşür. Bu bağda doğal kaynakların değerini erken yaşta kazandırarak planlı üretim ve su kaynaklarının korunması hedeflerine gönüllü toplumsal katılım sağlar.

“

TYMM ÖĞRENCİLERE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK OKURYAZARLIĞI VE TOPLUMSAL SORUMLULUK BİLİNCİ KAZANDIRARAK ULUSAL TARIMIN, DOĞAL KAYNAKLARIN VE GIDA GÜVENLİĞİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİR GELECEĞİNE KATKI SAĞLAR.

”

TYMM'nin yetkin ve erdemli insan profili Tarım ve Orman Bakanlığının halk sağlığı ve güvenli gıda stratejileriyle kesişir. Bakanlığın yeterli ve güvenilir gıdaya erişim ile risk iletişimi hedefleri TYMM'nin öğrencilerde geliştirdiği sorumlu tüketici ve sağlıklı yaşam bilinciyle desteklenir.

Modelin kavramsal ve alan becerileri vurgusu, tarımsal dönüşüm hedefleriyle örtüşen bir yön taşır. Tarımsal üretime yönelik eğitim ve danışmanlık sisteminin güçlendirilmesi hedefi TYMM'nin kazandırdığı bilimsel sorgulama ve yenilikçi yaklaşım aracılığıyla kırsal alandaki insan kaynağının niteliğine katkı sağlar.

“

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ'NİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK OKURYAZARLIĞI VE TOPLUMSAL SORUMLULUK BİLİNCİ KAZANDIRMA HEDEFİYLE ULUSAL TARIMIN, DOĞAL KAYNAKLARIN VE GIDA GÜVENLİĞİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİR GELECEĞİNİ DESTEKLEME AMACI ARASINDAKİ BÜTÜNLEŞME DOĞAL KAYNAKLARA SAYGILI, YENİLİKÇİ VE PLANLI ÜRETİM ANLAYIŞINA SAHİP BİREYLERİN YETİŞMESİNİ DESTEKLEYEN ÖNEMLİ BİR EĞİTİMSEL KATKI NİTELİĞİ TAŞIR.

”

4.2.16.Ticaret Bakanlığı ile Uyum

Ticaret Bakanlığının 2025 Yılı Performans Programı ve 2024–2028 Stratejik Planı Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) ile e-ticaret, küresel rekabetçilik, girişimcilik ve sorumlu tüketici bilinci alanlarında kesişir. Model bakanlığın Türkiye Yüzyılı'nda ticareti güçlendirme vizyonuna ulaşması için gerekli olan dijital yetkinliklere sahip, küresel düşünebilen genç kuşağın yetişmesine temel oluşturur.

TYMM'nin yetkinlik odaklı yapısı Ticaret Bakanlığının küresel ticaret stratejileriyle doğrudan ilişkilidir. Bakanlığın e-ihracatı mikro girişimciler ve KOBİ'ler için daha ulaşılabilir kılma hedefi eğitim sisteminin kazandırdığı dijital okuryazarlık ve teknoloji ile çalışma becerisiyle desteklenir. Bu uyum dijital iş gücü kapasitesini güçlendirerek Türkiye'nin küresel ticaretteki payını artırmayı hedefler.

“

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ TÜRKİYE’NİN ULUSLARARASI TİCARETEKİ REKABET GÜCÜNÜ YÜKSELTECEK NİTELİKLİ İNSAN KAYNAĞININ YETİŞTİRİLMESİNE STRATEJİK BİR ZEMİN SUNAR.

”

TYMM'nin sorumluluk değeri ve kültür okuryazarlığı becerisi Ticaret Bakanlığının uluslararası ticaret ve dış ilişkiler stratejileriyle örtüşür. Yabancı dil ve çok kültürlü iletişim becerileri Türkiye'nin dış ticaret diplomasi kapasitesini güçlendirerek geleceğin ticaret müşavirleri, pazarlama uzmanları ve gümrük profesyonelleri için gerekli donanımı kazandırır.

TYMM'nin adalet, sorumluluk ve tasarruf değerleri üzerine inşa edilen sorumlu tüketici bilinci, Ticaret Bakanlığının tüketiciyi bilinçlendirme ve adil ticaret ortamını güçlendirme misyonuna hizmet eder. Bu bilinç güvenilir ve rekabetçi bir piyasa kültürünün yerleşmesine katkı sağlar.

“

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ’NİN EĞİTİM POLİTİKALARIYLA TİCARET VE KALKINMA HEDEFLERİ ARASINDAKİ BÜTÜNLEŞME TÜRKİYE’NİN KÜRESEL TEDARİK ZİNCİRLERİNDE DAHA ETKİN VE KATMA DEĞERİ YÜKSEK BİR AKTÖR HÂLİNE GELMESİNİ DESTEKLEYEN STRATEJİK BİR UYUM NİTELİĞİ TAŞIR.

”

4.2.17. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile Uyum

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının Türkiye Ulaştırma Politikası Belgesi, Faaliyet Raporu ve 2024–2028 Stratejik Planı Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) ile bilişim, siber güvenlik, AR-GE ve sürdürülebilir ulaşım alanlarında güçlü bir kesişim göstermektedir. TYMM, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının akıllı ulaşım sistemleri ve millî teknoloji hedeflerine ulaşması için gerekli olan yenilikçi ve güvenli dijital ortama uyumlu insan kaynağını yetiştirir.

“

TYMM’NİN SORUMLULUK DEĞERİ ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞININ SÜRDÜRÜLEBİLİR ULAŞTIRMA VE EMNİYET HEDEFLERİYLE BÜTÜNLEŞİR. ÖĞRENCİLER TRAFİK VE ULAŞIM KURALLARINA UYMAI BİR VATANDAŞLIK GÖREVİ OLARAK BENİMSEYEREK CAN VE MAL GÜVENLİĞİNİN KORUNMASINA YÖNELİK ULUSAL EMNİYET KÜLTÜRÜNÜN GÜÇLENMESİNE KATKI SAĞLAR.

”

TYMM’nin dijital okuryazarlık ve siber güvenlik temelli yetkinlik anlayışı Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının bilgi ve iletişim teknolojilerinin güvenli kullanımına yönelik stratejik hedefleriyle doğrudan örtüşür. Öğrencilere kazandırılan dijital bilinç, ülkenin haberleşme ve ulaşım altyapılarını koruyabilecek nitelikli insan kaynağı oluşumuna katkı sağlar. Bu yönüyle model ulusal siber güvenlik kapasitesinin güçlenmesinde erken yaşta farkındalık oluşturur. Merak ve yenilikçiliğe dayalı öğrenme yaklaşımı ise Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının millî teknoloji vizyonuna destek verir. Ulaştırma, havacılık ve bilişim teknolojilerinin yerli imkânlarla geliştirilmesi; otonom araçlar, İHA sistemleri ve akıllı ulaşım teknolojileri gibi Ar-Ge odaklı alanlarda bilimsel düşünme becerileriyle yetişen gençlerin katkısını artırır.

“

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ DİJİTAL YETKİNLİK, SİSTEM OKURYAZARLIĞI VE TOPLUMSAL SORUMLULUK BİLEŞENLERİYLE MİLLÎ TEKNOLOJİ HAMLESİ’Nİ VE AKILLI ULAŞIM VİZYONUNU DESTEKLEYEN STRATEJİK BİR EĞİTİM TEMELİDİR. BU BÜTÜNLEŞİK YAPI, GELECEĞİN GÜVENLİ, SÜRDÜRÜLEBİLİR VE YENİLİKÇİ ULAŞIM EKOSİSTEMİNİ ŞEKİLLENDİRECEK İNSAN KAYNAĞININ YETİŞMESİNE HİZMET EDER.

”

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM), geniş bir pedagojik çerçeve sunmakta, insanı merkeze alan ontolojik bir yaklaşım üzerine kurgulanan bütüncül bir eğitim ekosistemi tesis etmektedir. Modelin felsefi omurgası, erdem-değer-eylem bütünlüğü ilkesiyle temellendirilmekte ve bu epistemolojik ve aksiyolojik bütünlük, “yetkin ve erdemli insan” profilini yetiştirme misyonuyla ulusal kalkınmanın merkezî bir dinamiği hâline gelmektedir.

TYMM; eğitim, istihdam ve toplumsal kalkınma arasında karşılıklı etkileşim ve sürdürülebilir bir uyum kurarak Türkiye Yüzyılı vizyonu kapsamındaki tüm kamu kurumlarında ortak bir stratejik dil oluşturmaktadır. TYMM, bu yönüyle bir eğitim modeli olmanın yanı sıra ekonomik büyüme, dijital dönüşüm, çevresel sürdürülebilirlik ve toplumsal refah gibi makro alanlardaki ulusal stratejilerin insan kaynağı altyapısını desteklemede merkezî ve stratejik bir rol üstlenmektedir.

Beşerî Sermaye ve Ekonomik Uyum (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı): Modelin yetkin ve erdemli insan profili, öğrencilerin bilgi, beceri, eğilim ve değerleri bir arada edinmesini sağlayarak ilgili bakanlıkların nitelikli işgücü arzını sağlama ve beşerî sermayeyi güçlendirme hedefleriyle doğrudan örtüşmektedir. Kazandırılan analitik düşünme, problem çözme ve girişimcilik becerileri, nitelikli iş gücü arzına yapısal katkı sunmaktadır.

Dijital Dönüşüm ve İnovasyon Uyumu (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı): TYMM, öğrencileri bilim ve teknolojinin yalnızca tüketicisi değil, aynı zamanda üreticisi ve yöneticisi olma hedefine yönlendirir. Bu yaklaşım, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Millî Teknoloji Hamlesi vizyonu ve yapay zekâ stratejisiyle doğrudan kesişmektedir. Dijital Okuryazarlık bileşenleri, e-güvenlik ve etik sorumluluk bilincini geliştirerek Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının siber güvenlik hedefleriyle bütünleşmektedir.

Sürdürülebilirlik ve Çevre Duyarlılığı Uyumu (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı): Modelin Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi’nde yer alan duyarlılık ve temizlik değerleri, öğrencilere çevresel sorumluluk kazandırmayı hedefler. Bu; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının Sıfır Atık ve Yeşil Dönüşüm politikalarıyla ve Tarım ve Orman Bakanlığının doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilir tarımsal üretim vizyonu ile tam bir uyum içerisinde.

Kültürel Değerler ve Millî Kimlik Uyumu (Dışişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı): Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi ile vatanseverlik merkeze alınarak öğrencilerin Türkçeyi kültürel aktarımın en önemli aracı olarak benimsemeleri ve millî-manevi değerleri eylem aracılığıyla yaşatmaları beklenmektedir. Bu, Dışişleri Bakanlığının kültürel diplomasi ve Kültür ve Turizm Bakanlığının millî kültürü yaşatma hedefleriyle güçlü bir birliktelik gösterir.

Sağlıklı Yaşam ve Toplumsal Refah Uyumu (Sağlık Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı): Ontolojik bütünlük yaklaşımıyla benimsenen sağlıklı yaşam değeri, beden, zihin ve duygu boyutlarını kapsayan bütüncül bir iyilik hâli olarak ele alınır. Bu, Sağlık Bakanlığının sağlıklı yaşamı teşvik etme vizyonu ve koruyucu sağlık hizmetleriyle doğrudan örtüşür. Sosyal-duygusal öğrenme becerileri ise Gençlik ve Spor Bakanlığının gençlerin öz güven, liderlik ve takım ruhunu geliştirme hedefleriyle bütünleşir.

Sonuç olarak TYMM, Millî Eğitim Bakanlığı Stratejik Planı'nın temel göstergeleri olan yaşam boyu öğrenmenin kurumsallaşması ve öğrenen toplumun geliştirilmesi hedefleriyle bütünleşirken aynı zamanda diğer bakanlıkların stratejik önceliklerini destekleyecek nitelikli, erdemli ve dönüşüme hazır insan kaynağını yetiştiren temel ulusal araç konumundadır. Bu bütünleşik yaklaşım "Türkiye Yüzyılı" vizyonunun tesis etmeyi hedeflediği "güçlü birey-güçlü toplum-güçlü devlet" eksenindeki temel hedefleri hayata geçiren bir mekanizma olup eğitim sisteminin bir öğretim alanı olmanın yanı sıra ulusal kalkınma ve kamu politikaları arasındaki etkileşimin temel anahtarı olduğunu da göstermektedir. Bu stratejik bütünlük, eğitim sisteminin ulusal kalkınmanın merkezi bir dinamiği hâline getirmektedir.

Bu sonuçlarla uyumlu ve yol gösterici olabilecek bazı önerilerde bulunulmuştur:

Bakanlıklar Arası İş Birliği Mekanizmalarının Güçlendirilmesi: TYMM'nin yatay etki alanını güçlendirmek amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı koordinasyonunda, farklı bakanlık temsilcilerinin yer aldığı "Eğitimde Bütüncül Kalkınma Kurulu" oluşturulabilir. Bu kurul, eğitim politikalarının diğer kamu stratejileriyle eş zamanlı yürütülmesini sağlayarak ulusal ölçekte politik uyum ve izleme mekanizması işlevi görecektir.

Sürdürülebilir Öğrenme Ekosistemi İçin Dijital Entegrasyon: Dijital Okuryazarlık ve Sistem Düşüncesi bileşenleriyle ilişkilendirilerek veri temelli karar alma sistemleri kurulmalıdır. Bu sayede eğitim-istihdam politikaları arasında döngüsel bir veri paylaşımı mekanizması geliştirilebilir.

Yerel-Ulusal Senkronizasyonun Artırılması: İl düzeyinde "TYMM Uygulama ve Koordinasyon Birimleri" kurularak yerel istihdam, çevre ve toplumsal kalkınma hedefleriyle eğitim uygulamaları arasında bağlamsal uyum sağlanmalıdır. Bu yapı, yerel yönetimlerin ve sivil toplumun sürece etkin katılımını destekleyecektir.

Uygulayıcı Kapasitesinin Sürekli Geliştirilmesi: Öğretmenlerin, disiplinler arası yaklaşımları ve Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi'ni kapsayan bütüncül program anlayışını uygulama yetkinliklerinin öğretmen yansımaları yoluyla düzenli olarak izlenmesi ve mesleki gelişim süreçlerinin sistem düşüncesi temelli yaklaşımlarla desteklenmesi kritik öneme sahiptir.

KAYNAKÇA

Adalet Bakanlığı. (2024). 2024-2028 Stratejik Planı. <https://sgb.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/13062024145549Adalet%20Bakanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1%202024-2028%20Stratejik%20Plan%C4%B1.pdf> adresinden 30.09.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Adalet Bakanlığı. (2024). 2024 Yılı Faaliyet Raporu. <https://rayp.adalet.gov.tr/resimler/1/dosya/adalet-bakanligi-2024-yili-faaliyet-raporu12-03-20254-50-pm.pdf> adresinden 30.09.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çocuk Hakları Perspektifinden Koruyucu Aile Sisteminin Değerlendirilmesi <https://spcd.aile.gov.tr/media/ikidctzc/4-makale.pdf> adresinden 30.09.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. (2023). 2023-2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı. Ankara: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı.

Aile Ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. (2023). 2023-2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi Ve Eylem Planı <https://www.aile.gov.tr/media/132816/turkiye-cocuk-haklari-strateji-belgesi-ve-eylem-plan-2023-2028-dijital.pdf> adresinden 30.09.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. (2024). 2024 Faaliyet Raporu. https://www.aile.gov.tr/media/197323/faaliyet-raporu-2024_son_28-02-2025.pdf adresinden 30.09.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. (2024). 2024-2028 Stratejik Planı. <https://www.aile.gov.tr/media/157370/stratejik-plan-2024.pdf> adresinden 30.09.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. (2024). Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2024-2028 stratejik planı. <https://www.aile.gov.tr/media/157370/stratejik-plan-2024.pdf> adresinden 02.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. (2025). 2024 Yılı Faaliyet Raporu. Ankara: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Ulusal İstihdam Stratejisi. <https://www.csqb.gov.tr/cgm/dokumanlar/ulusal-istihdam-stratejisi/> adresinden 30.09.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. (2022). İşkur 2022 Yılı Faaliyet Raporu. https://iskur.gov.tr/medya/32kahzkh/2022-yili-iimek-faaliyet-raporunun-yayimlanmasi_ek_2022-yili-iimek-faaliyet-raporu-pdf.pdf adresinden 01.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. (2024). 2024–2028 Stratejik Planı <https://www.csgeb.gov.tr/sgb/duyurular/stratejik-plan-2024-2028/> adresinden 01.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. (2024). Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2024–2028 stratejik planı. <https://www.csgeb.gov.tr/Media/zroe5pul/%C3%A7sgb-stratejik-plan%C4%B1-2024-2028.pdf> adresinden 02.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. (2024). Ulusal İstihdam Stratejisi (2025–2028). Ankara: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. (2025). Ulusal istihdam stratejisi 2025–2028. <https://www.csgeb.gov.tr/Media/t0bomvck/ulusal-istihdam-stratejisi-2025-2028.pdf> adresinden 03.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı sıfır atık el kitapçığı <https://webdosya.csb.gov.tr/db/sifiratik/icerikler/k-tapc-k-2017-1-20180129130757.pdf> adresinden 01.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2019). Sıfır Atık Yönetim Sistemi. Ankara: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2022). İklim Değişikliği Stratejisi (2023–2030). Ankara: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2024). 2024–2028 Stratejik Planı <https://webdosya.csb.gov.tr/db/strateji/haberler/2024-stratej-k-plan-20241121095656.pdf> adresinden 01.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2024). İklim değişikliğine uyum stratejisi ve eylem planı(2024/2030). https://iklim.gov.tr/db/turkce/icerikler/files/%C4%B0klim%20De%C4%9Fi%C5%9Fikli%C4%9Fine%20Uyum%20Stratejisi%20ve%20Eylem%20Plan_%202024-2030.pdf adresinden 04.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2024). İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi Ve Eylem Planı (2024–2030) https://iklim.gov.tr/db/turkce/icerikler/files/%C4%B0klim%20De%C4%9Fi%C5%9Fikli%C4%9Fine%20Uyum%20Stratejisi%20ve%20Eylem%20Plan_%202024-2030.pdf adresinden 01.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2025). Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2024–2028 stratejik planı. (Güncellenmiş Versiyon 2025). <https://webdosya.csb.gov.tr/db/strateji/haberler/2024-stratej-k-plan-20241121095656.pdf> adresinden 03.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Develi, H. (2017). Endüstri 4.0'dan Toplum 5.0'a. (Dünya Gazetesi) <https://www.dunya.com/ko-se-yazisi/endustri-40dan-toplum-50a/389146> 05.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Dışişleri Bakanlığı Kültürel Diplomasi https://www.mfa.gov.tr/site_media/html/TKGM-Prestij-Ki-tabi-2020-2021.pdf adresinden 01.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Dışişleri Bakanlığı. (2023). Dışişleri Bakanlığı 2024-2028 stratejik planı. <https://www.mfa.gov.tr/data/BAKANLIK/2024-2028-stratejik-plani.pdf> adresinden 04.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Dışişleri Bakanlığı. (2024). 2024 Yılı İdare Faaliyet Raporu <https://www.mfa.gov.tr/data/BAKANLIK/disisleri-bakanligi-2024-yili-idare-faaliyet-raporu.pdf> adresinden 01.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Dışişleri Bakanlığı. (2024). 2024-2028 Stratejik Planı <https://www.mfa.gov.tr/data/BAKANLIK/2024-2028-stratejik-plani.pdf> adresinden 01.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Dışişleri Bakanlığı. (2025). 2024 Yılı İdare Faaliyet Raporu. Ankara: Dışişleri Bakanlığı.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı İklim Değişikliği ve Uluslararası Müzakereler. <https://enerji.gov.tr/evced-cevre-ve-iklim-iklim-degisikligi-hakkinda> adresinden 02.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı. (2024). 2024-2028 Stratejik Planı. https://enerji.gov.tr/Media/Dizin/SGB/tr/Kurumsal_Politikalar/ETKB_2024-2028_Stratejik_Planı.pdf adresinden 02.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi <https://genclikhizmetleri.gov.tr/wp-content/uploads/2024/06/ulusal-genclik-ve-spor-politika-belgesi.pdf> adresinden 02.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı. (2012). Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi. Ankara: Gençlik ve Spor Bakanlığı.

Gençlik ve Spor Bakanlığı. (2024). 2024 Faaliyet Raporu. https://sgb.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/SGB/012014/2024_faaliyet_raporu_baski3007.pdf adresinden 02.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı. (2024). 2024-2028 Stratejik Planı <https://sgb.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/SGB/012014/GSB%202024-2028%20Stratejik%20Plan%C4%B1.pdf> adresinden 02.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı. (2024). Gençlik ve Spor Bakanlığı 2024-2028 stratejik planı. <https://sgb.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/SGB/012014/GSB%202024-2028%20Stratejik%20Plan%C4%B1.pdf> adresinden 04.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Gill, R. (2003). Change Management or Change Leadership?, Journal of Change Management, 3(4), 307-318.

Hazine ve Maliye Bakanlığı. (2023). 12. Kalkınma Planı. Ankara: Hazine ve Maliye Bakanlığı

Hazine ve Maliye Bakanlığı. (2024). 2024-2028 Kalkınma Planı https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2023/12/On-Ikinci-Kalkinma-Plani_2024-2028_11122023.pdf adresinden 02.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı. (2024). 2024-2028 Stratejik Planı <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2024/02/2024-2028-Stratejik-Plani.pdf> adresinden 02.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı. (2024). Hazine ve Maliye Bakanlığı 2024-2028 stratejik planı. <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2024/02/2024-2028-Stratejik-Plani.pdf> adresinden 04.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

İçişleri Bakanlığı Projeler. <https://www.icisleri.gov.tr/icisleriprojeler> adresinden 03.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

İçişleri Bakanlığı. (2024). 2024-2028 Stratejik Planı https://www.icisleri.gov.tr/kurumlar/icisleri.gov.tr/IcSite/strateji/raporlar/stratejik-planlar/ICISLERI_BAKANLIGI_2024_2028_STRATEJIK_PLANI.pdf adresinden 02.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2007). 2024-2028 Stratejik Planı Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı

Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2007). Türkiye turizm stratejisi 2023 eylem planı 2007-2013. <https://www.ktb.gov.tr/Eklenti/906,ttstratejisi2023pdf.pdf?0> adresinden 05.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2023). 2023 Turizm Vizyonu <https://basin.ktb.gov.tr/TR-243786/bakan-ersoy-turkiyenin-2023-turizm-stratejisini-acikladi.html> adresinden 03.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2024). 2024 Yılı İdare Faaliyet Raporu <https://sgb.ktb.gov.tr/Eklenti/137482,2024-idare-faaliyet-raporu-2082025-imzasizpdf.pdf?0> adresinden 03.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2024). 2024-2028 Stratejik Plan <https://www.ktb.gov.tr/Eklen-ti/125662,ktbsp2024-2028kisa-versiyon27082024v1pdf.pdf?0> adresinden 03.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2024). Kültür ve Turizm Bakanlığı 2024-2028 stratejik planı. <https://www.ktb.gov.tr/Eklen-ti/125662,ktbsp2024-2028kisa-versiyon27082024v1pdf.pdf?0> adresinden 05.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Lissack, M., & Roos, J., (2001). Be Coherent, Not Visonary, Long Range Planning, 34(1), 53-70.

Millî Eğitim Bakanlığı OECD RAPORLARI, UNESCO Raporları, UNICEF Tarafından Hazırlanmış Rapor-lar <https://www.meb.gov.tr/> adresinden 03.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı. (2022). 2022 PISA Türkiye Raporu. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı

Millî Eğitim Bakanlığı. (2023). TIMMS 2023 Türkiye Raporu. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı

Millî Eğitim Bakanlığı. (2024). 2024-2028 Stratejik Planı. <https://www.meb.gov.tr/me-b-2024-2028-stratejik-planı-yayimlandi/haber/32485/tr> adresinden 29.09.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı. (2024). 2024-2028 Stratejik Planı. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı

Millî Eğitim Bakanlığı. (2024). 2024-2028 Stratejik Plan <https://sgb.meb.gov.tr/yayinlarimiz/ya-yin/112> adresinden 03.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı. (2024). MEB 2024 İdare Faaliyet Raporu <https://sgb.meb.gov.tr/yayinlarimiz/yayin/148> adresinden 03.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı. (2024). Millî Eğitim Bakanlığı 2024-2028 stratejik planı. <https://sgb.meb.gov.tr/yayinlarimiz/yayin/112> adresinden 05.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı. (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı

Millî Eğitim Bakanlığı. (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni. https://tymm.meb.gov.tr/upload/brosur/ortak_me-tin.pdf adresinden 29.09.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Millî Savunma Bakanlığı Millî Savunma Üniversitesi <https://www.msu.edu.tr/> adresinden 03.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Millî Savunma Bakanlığı. (2024). 2024 Yılı MSB Faaliyet Raporu <https://www.msb.gov.tr/Content/Upload/Docs/2024%20YILI%20MSB%20FAAL%C4%B0YET%20RAPORU.pdf> adresinden 03.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Sağlık Bakanlığı. (2024). Sağlık Bakanlığı 2024 Yılı Faaliyet Raporu https://dosyamerkez.saglik.gov.tr/Eklenti/50450/0/tc-saglik-bakanligi-2024-yili-faaliyet-raporupdf.pdf?_tag1=F01E4FA-C106F826700DBE800CE08831DB7D21DEA adresinden 04.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Sağlık Bakanlığı. (2023). 2024-2028 Stratejik Planı Ankara: Sağlık Bakanlığı

Sağlık Bakanlığı. (2024). 2024-2028 Stratejik Plan https://dosyamerkez.saglik.gov.tr/Eklenti/47452/0/saglik-bakanligi-stratejik-plan-2024-2028pdf.pdf?_tag1=7B2A9834832BF7DCF36F-2C7E5607D8543752A372 adresinden 04.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Sağlık Bakanlığı. (2024). Sağlık Bakanlığı 2024-2028 stratejik planı. https://dosyamerkez.saglik.gov.tr/Eklenti/47452/0/saglik-bakanligi-stratejik-plan-2024-2028pdf.pdf?_tag1=7B2A9834832BF7D-CF36F2C7E5607D8543752A372 adresinden 05.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Sağlık Bakanlığı. (2025). Strateji Geliştirme Başkanlığı Organizasyon Kitabı 2025 https://dosyamerkez.saglik.gov.tr/Eklenti/51422/0/sgborganizasyonkitabi2025pdf.pdf?_tag1=38141022BE2DF49A-C98F85E54C44E2EA9419B8A9 adresinden 04.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2019). 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi. Ankara: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2021). Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi Ankara: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2021). Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi (2021- 2025) <https://bilgem.tubitak.gov.tr/wp-content/uploads/sites/8/TR-UlusalYZStratejisi2021-2025-1.pdf> adresinden 04.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2023). 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi <https://bilgem.tubitak.gov.tr/wp-content/uploads/sites/8/TR-UlusalYZStratejisi2021-2025-1.pdf> adresinden 04.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2024). 2024-2028 Stratejik Plan <https://www.sanayi.gov.tr/assets/pdf/plan-program/STB20242028StratejikPlaniV6.pdf> adresinden 04.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2024). Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2024-2028 stratejik planı. <https://www.sanayi.gov.tr/assets/pdf/plan-program/STB20242028StratejikPlaniv6.pdf> adresinden 05.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

T.C. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı. (2024). Türkiye kamu diplomasisi strateji belgesi 2024-2029. <https://www.iletisim.gov.tr/images/uploads/dosyalar/tukiye-kamu-diplomasisi-strateji-belgesi-2024-2029.pdf> adresinden 16.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Tarım ve Orman Bakanlığı. (2024). 2024 Yılı İdare Faaliyet Raporu https://www.tarimorman.gov.tr/SGB/Belgeler/Bakanl%C4%B1k_Faaliyet_Raporlar%C4%B1/Tar%C4%B1m%20ve%20Orman%20Bakanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1%202024%20Y%C4%B1%C4%B1%20%C4%B0dare%20Faaliyet%20Raporu.pdf adresinden 05.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Tarım ve Orman Bakanlığı. (2024). 2024-2028 Stratejik Plan <https://www.tarimorman.gov.tr/SGB/Belgeler/stratejikplan.pdf> adresinden 05.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Tarım ve Orman Bakanlığı. (2025). 2025 Yılı Performans Programı https://www.tarimorman.gov.tr/SGB/Belgeler/Performans%20Programlar%C4%B1/2025_TOB_Performans_Program%C4%B1.pdf adresinden 05.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Tarım ve Orman Bakanlığı. (2025). Tarım ve Orman Bakanlığı 2024-2028 stratejik planı. (Güncellenmiş Versiyon 2025). <https://www.tarimorman.gov.tr/SGB/Belgeler/stratejikplan.pdf> adresinden 05.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Ticaret Bakanlığı. (2024). 2024-2028 Stratejik Plan <https://ticaret.gov.tr/data/5b921d-6513b87613646656ac/Ticaret%20Bakanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1%202024-2028%20Stratejik%20Plan%C4%B1.pdf> adresinden 05.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Ticaret Bakanlığı. (2025). 2025 Yılı Performans Programı <https://ticaret.gov.tr/data/5e00e-77a13b8763d8cb2d278/Ticaret%20Bakanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1%202025%20Y%C4%B1%C4%B1%20Performans%20Program%C4%B1.pdf> adresinden 05.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti İletişim Başkanlığı. (2025). Türkiye Kamu Diplomasisi Strateji Belgesi (2024-2029). Ankara: İletişim Başkanlığı.

Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü. (2024). 2024 Yılı Türkiye İşgücü Piyasası Araştırması Raporu. Ankara: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Türkiye Yerlilikler Çerçevesi Tanıtım broşürü (2018), <https://www.tyc.gov.tr/sayfa/hakkinda-i97000803-d54d-46b7-a279-3493c4fd6cb0.html> 05.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı. (2020). Türkiye Ulaştırma Politikası Belgesi <https://www.uab.gov.tr/uploads/pages/stratejik-yonetim/turkiye-ulastirma-politikasi-141220.pdf> adresinden 05.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı. (2024). 2024 Yılı UAB Faaliyet Raporu <https://www.uab.gov.tr/uploads/pages/stratejik-yonetim/2024-yili-uab-faaliyet-raporu.pdf> adresinden 05.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı. (2024). 2024-2028 Stratejik Planı <https://www.uab.gov.tr/uploads/pages/stratejik-yonetim/uab-2024-2028-nihai-stratejik-plani-5-1-2024.pdf> adresinden 05.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

UNICEF Türkiye Yıllık Raporları <https://www.unicef.org/turkiye/ara%C5%9Ft%C4%B1rma-ve-raporlar> adresinden 03.10.2025 tarihinde erişim sağlanmıştır.

